

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Παραδοσιακοί Οικισμοί και χειμερινός τουρισμός στην Ελλάδα

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ:

ΣΠΥΡΟΣ-ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΜΙΝΕΤΟΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ:

Δρ. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

ΠΑΤΡΑ 2012

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η πτυχιακή εργασία την οποία έχω αναλάβει αφορά τους παραδοσιακούς οικισμούς, που είναι σημείο αναφοράς στην ιστορία και την παράδοση της πατρίδας μας, καθώς και τον χειμερινό τουρισμό στην Ελλάδα. Συνδέονται άμεσα μεταξύ τους και με την σωστή οργάνωση και προγραμματισμό μπορούν να βάλουν τέλος στο φαινόμενο της εποχικότητας που τόσο ταλανίζει την Ελλάδα και να προσφέρει πολλά οικονομικά οφέλη στην χώρα μας. Στόχος μου είναι να περιγράψω, όσο καλύτερα μπορώ, το τι είναι παραδοσιακοί οικισμοί, πόσοι και ποίοι είναι στην Ελλάδα, τι μας προσφέρουν και το πώς θα επιτύχουμε την άμβλυνση του φαινομένου της εποχικότητας με μέσο την αξιοποίηση των παραδοσιακών οικισμών ιδιαίτερα την χειμερινή περίοδο που οι αφίξεις τουριστών μειώνονται θεαματικά. Επίσης θα αναλύσω τις δραστηριότητες που μπορεί κάποιος να ασχοληθεί την χειμερινή περίοδο, καθώς η Ελλάδα δεν προσφέρει μόνο ήλιο και πανέμορφες παραλίες αλλά έχει και πανέμορφα βουνά που μπορεί κάποιος να εξερευνήσει και να πάει για ορειβασία, κυνήγι, σκι. Τέλος θα αναφερθώ εν συντομία στο φαινόμενο της Χρονομεριστικής μίσθωσης και το πόσο πολύ μπορεί να βοηθήσει στην ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού στην Ελλάδα και κατά συνέπεια στην άμβλυνση της εποχικότητας, καθώς και την έννοια και τις μορφές τουρισμού στην χώρα μας.

Λεξεις κλειδιά: παραδοσιακοί οικισμοί, χειμερινός τουρισμός, εποχικότητα, ξενώνες, τουρισμός, Ελλάδα, γιονοδρομικά κέντρα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	σελ.2
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	σελ.6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	σελ.8

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

1.1Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ	σελ.9
1.2 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	σελ.9
1.3 Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	σελ.10
1.4 ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	σελ.11

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

2.1 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ-ΟΡΙΣΜΟΣ	σελ.12
2.2 ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΟΡΕΙΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ	σελ.13
2.2.1 ΟΡΕΙΝΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ	σελ.13
2.2.2 ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ	σελ.14
2.3 ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ	σελ.15
2.4 ΙΣΧΥΟΝ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ.	σελ.15
2.5 ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	σελ.18
2.5.1 ΚΟΥΖΙΝΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	σελ.63

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΒΟΗΘΟΥΝ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΑΥΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΜΒΛΥΝΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

3.1 ΟΡΕΙΒΑΣΙΑ	σελ.65
---------------	--------

3.2 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ	σελ.66
3.3 ΟΡΕΙΝΗ ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ	σελ.68
3.4 ΟΡΕΙΝΗ ΠΟΔΗΛΑΣΙΑ	σελ.69
3.5 ΙΠΠΑΣΙΑ	σελ.70
3.6 RAFTING	σελ.71
3.7 ΚΑΓΙΑΚ	σελ.72
3.8 ΤΟΞΟΒΟΛΙΑ	σελ.74
3.9 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΥΝΗΓΙΟΥ	σελ.75

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΠΟΧΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

4.1 ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΤΟΥ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΑΜΒΛΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΠΟΧΙΚΟΤΗΤΑΣ

σελ.78

4.2 ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ

σελ.80

4.3 ΑΞΙΟΛΟΓΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΧΩΡΙΩΝ

σελ.81

4.3.1 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΡΟΛΙΘΟΣ

σελ.81

4.4 ΠΕΝΤΕ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΜΑΣ ΔΙΔΑΣΚΟΥΝ ΟΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΒΟΗΘΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

σελ.83

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

5.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

σελ.85

5.1.1 Ο ΟΡΕΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

σελ.86

5.1.2 Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΧΕΙΜΕΡΙΝΩΝ ΣΠΟΡ

σελ.88

5.1.3 Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΧΕΙΜΑΝΣΗΣ

σελ.89

5.2 ΟΜΑΔΕΣ ΧΕΙΜΕΡΙΝΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ

σελ.90

5.3 ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

σελ.91

5.4 ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΟΡΕΙΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

σελ.92

5.5 ΟΦΕΛΗ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΟΥ ΒΟΗΘΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΜΗΚΥΝΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

σελ.95

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

**6.1 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΣΤΟΝ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ
ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ** σελ.102

6.2 ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ σελ.103

6.3 TIME SHARING –ΧΡΟΝΟΜΕΡΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

σελ.103

6.3.1 ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΧΡΟΝΟΜΕΡΙΣΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ

σελ.105

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

σελ.106

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

σελ.108

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

σελ.108

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

σελ.109

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα ταξίδια σε άλλους τόπους μάγευαν τα ανήσυχα πνεύματα σε όλες τις εποχές της ιστορίας. Ήδη από τους αρχαίους χρόνους διάφοροι συγγραφείς γύριζαν από τόπο σε τόπο καταγράφοντας τις εμπειρίες του ταξιδιού τους. Καθιστούσαν, με αυτόν τον τρόπο, τους αναγνώστες των βιβλίων τους, μέτοχους της εμπειρίας τους. Οι συγγραφείς αυτοί ονομάστηκαν περιηγητές. Σε αυτούς χρωστάμε πλήθος πληροφοριών για τα ήθη, τα έθιμα την κοινωνική, πολιτική και πολιτιστική κατάσταση των τόπων που επισκέφθηκαν. Για παράδειγμα σημαντικότερες πληροφορίες-γνώσεις για τον αρχαίο κόσμο διέσωσαν ο Στράβων, ο Πausανίας κ.ά.

Ο τουρισμός, όπως περίπου τον γνωρίζουμε σήμερα, άρχισε να διαμορφώνεται στον εικοστό αιώνα. Η κατοχύρωση του ωραρίου εργασίας και ο θεσμός της άδειας στους εργαζόμενους με μισθωτή σχέση εργασίας, η δημιουργία δηλαδή «ελεύθερου χρόνου», αποτέλεσε το ουσιαστικό υπόβαθρο ανάπτυξης του τουρισμού. Όμως η πραγματική επανάσταση στον τουρισμό έγινε στο δεύτερο ήμισυ του εικοστού αιώνα, μετά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο. Η διάδοση του αυτοκινήτου ως μέσου μετακίνησης προσώπων για λόγους αναψυχής, έδωσε πλέον τη δυνατότητα στον καθένα με λογικό κόστος να κάνει πραγματικότητα το πάλαι ποτέ όνειρο της επίσκεψης άλλων τόπων.

Οι περιηγητές έγιναν τουρίστες, τα σημειωματάρια αντικαταστάθηκαν από τις φωτογραφικές μηχανές και τα video. «Γεννήθηκε», έτσι, ο τουρισμός που έχει εξελιχτεί στη «βαριά βιομηχανία» ολοκλήρων περιοχών ακόμα και κρατών, από τον οποίο αποκομίζουν δηλαδή το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων τους,

συνυπολογίζοντας βεβαίως και τις συναφείς με αυτόν δραστηριότητες π.χ. τη διάθεση των τοπικών προϊόντων του πρωτογενούς τομέα και την ενίσχυση της τοπικής βιοτεχνίας.

Αν και η ταχύτατη εξέλιξη της τεχνολογίας με την εικονική πραγματικότητα «virtual reality» έχει δώσει τη δυνατότητα να «ταξιδεύουμε» σε μακρινούς τόπους από την καρέκλα του υπολογιστή μας, ακόμα και να «μυριζόμαστε» την αύρα του ωκεανού, εντούτοις η σωματική μετακίνησή μας εξακολουθεί να μας συναρπάζει και να μας είναι απόλυτα απαραίτητη γιατί ο «μέσα άνθρωπος» δεν αναπαύεται και δεν «γεμίζει τις μπαταρίες» του εικονικά αλλά μόνον πραγματικά.

Νίκος Παπαθανασίου
Πολιτικός Επιστήμων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όταν το μυαλό μας φαντασιώνεται εκδρομικά Σαββατοκύριακα ή διακοπές, η πρώτη ενστικτώδης σκέψη είναι ένα παραδοσιακό χωριό με πέτρινα σπίτια ή κάποιος εκτυφλωτικά λευκός οικισμός των Ελληνικών νησιών. Λαχταρούμε να γευτούμε την εμπειρία διαμονής σε καταλύματα σχεδιασμένα σύμφωνα με την τεχνοτροπία του παρελθόντος κάθε περιοχής.

Ο βασικός λόγος που οι παραδοσιακοί οικισμοί μας εξάπτουν τη φαντασία, είναι η ομορφιά τους, που πηγάζει από την απόλυτη εναρμόνισή τους με το φυσικό περιβάλλον. Τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν για το κτίσιμο των σπιτιών βρίσκονται στο διπλανό δάσος, στο πλησιέστερο νταμάρι, στο απέναντι βουνό. Η αρχιτεκτονική τους βασίστηκε στη μορφολογία του εδάφους, το κλίμα της περιοχής, την καλύτερη δυνατή εκμετάλλευση των στοιχείων της φύσης. Οι παράγοντες αυτοί δεν καθιστούν τους παραδοσιακούς οικισμούς απλά ελκυστικούς αλλά κυρίως ιδανικά δείγματα οικολογικής ανάπτυξης.

Σε πολλές περιπτώσεις, τα σπίτια αντανakλούσαν την κοινωνική και οικονομική θέση των ιδιοκτητών τους. Σε κάποιες άλλες, λειτουργούσαν ως οικία και επαγγελματική στέγη ταυτόχρονα. Οπωσδήποτε κάθε σπίτι αποτελούσε εστία ισχυρών οικογενειακών δεσμών. Θαυμάζουμε τα αρχοντικά του 18ου αιώνα ή νιώθουμε τη θαλπωρή ενός παραδοσιακού αγροτόσπιτου στα οποία άφησαν ανεξίτηλη σφραγίδα οι διάσημοι τεχνίτες, λαϊκοί μάστορες, λαξευτές πέτρας. Έχουμε την τύχη να απολαμβάνουμε τη γοητεία πολλών παραδοσιακών οικισμών που διατηρούνται σε όλη την Ελλάδα. Ο χαρακτηρισμός και η διατήρηση ενός οικισμού ως «παραδοσιακός» νομοθετείται με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται κατόπιν πρότασης του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. νυν Υ.ΠΕ.Κ.Α. Σκοπός είναι η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και η ανάδειξη του ιδιαίτερου πολεοδομικού, αισθητικού, ιστορικού, λαογραφικού και αρχιτεκτονικού χαρακτήρα του, θεσπίζοντας περιορισμούς δόμησης και χρήσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. **ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ**

1.1 Η Ιστορική Εξέλιξη του Τουριστικού Φαινομένου

Το τουριστικό φαινόμενο εμφανίζεται εκατοντάδες χρόνια πριν και έχει περάσει από πολλά στάδια μέχρι την μετεξέλιξή του στη σημερινή σύγχρονη μορφή του. Οι Ολυμπιακοί αγώνες είναι η πρώτη εμφάνιση του τουριστικού φαινομένου, όπου το 776 προ Χριστού παρατηρούμε την πρώτη οργανωμένη μορφή αθλητικού τουρισμού. Συνεχίστηκε με τον γεωγράφο και ιστορικό Ηρόδοτο(480-421 προ Χριστού), τον εξερευνητή Χριστόφορο Κολόμβο (1451-1506), τους περιηγητές του 19ου αιώνα, μέχρι το 1856 που ο Thomas Cook οργάνωσε το πρώτο διεθνές ταξίδι στην Ευρώπη. Αργότερα, το 1946 εμφανίζονται οι πρώτοι οργανωμένοι τουρίστες και σήμερα έχουμε την μαζικοποίηση του τουρισμού και προτάσεις για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

Δρ. Κωνσταντίνος Ανδριώτης, Τουριστική Ανάπτυξη και Σχεδιασμός, Σημειώσεις, Ηράκλειο 2003

1.2 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ο "τουρισμός" είναι το σύνολο των επιμέρους παραγωγικών δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην αναψυχή, ανάπαυση και επιμόρφωση των καταναλωτών, μακριά από τους τόπους μόνιμης κατοικίας τους. Έτσι, ο τουρισμός είναι συνυφασμένος με μετακινήσεις των καταναλωτών των τουριστικών προϊόντων, καταναλωτών με το ιδιαίτερο όνομα "τουρίστες". Οι λόγοι των τουριστικών μετακινήσεων είναι πολλοί, όμως, κατά 70% οφείλονται σε διακοπές, κατά 15% σε επαγγελματικούς λόγους, κατά 15% σε διάφορες άλλες. Εξειδικεύοντας τα επιμέρους είδη τουρισμού, βλέπουμε ότι έχουμε καλοκαιρινό τουρισμό, χειμερινό τουρισμό, συνεδριακό τουρισμό, αθλητικό τουρισμό κ.ο.κ. Οι τουρίστες μετακινούνται σε μακρινές ή κοντινές περιοχές για να απολαύσουν θάλασσα ή βουνό ,να γνωρίσουν νέα μέρη, να επισκεφτούν

αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία, να συναντήσουν φίλους και συγγενείς. Για όλες αυτές τις μετακινήσεις έχει οργανωθεί σε παγκόσμια κλίμακα, εκτεταμένη υποδομή μεταφοράς, διαμονής, ψυχαγωγίας και ενημερώσεώς τους. Σήμερα η τουριστική βιομηχανία τείνει να γίνει, μία από τις σπουδαιότερες δραστηριότητες πολλών οικονομιών, καθώς μάλιστα και άκρως συναλλαγματοφόρο και δημιουργεί γρήγορα πολλές και καλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας.

1.3 Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μέσα σε μια εποχή που ο πλανήτης είναι πιο μικρός από ποτέ, που τα ταξίδια αποτελούν καθημερινότητα και που οι κάμερες έχουν ανακαλύψει και εκθέσει στα μάτια δισεκατομμυρίων θεατών και τα πλέον απομονωμένα σημεία της γης, η λέξη περιπέτεια ίσως φαντάζει υπερβολική στις επικεφαλίδες μιας εργασίας, η οποία μάλιστα δεν περιγράφει εξερευνήσεις, ξεχασμένες φυλές και σκοτεινές ωκεάνιες αβύσσους.

Σε αυτή, ωστόσο, την εποχή που οι περισσότεροι άνθρωποι παρακολουθούν τη ζωή από την πολυθρόνα τους, η λέξη περιπέτεια παίρνει μια άλλη σημασία. Γίνεται το ξύπνημα των αισθήσεων, η εγκατάλειψη – έστω και για λίγο - του γνωστού, του βολικού και του βατού, προς χάριν του αυθεντικού, του απλού, αυτού που πάντα ήταν εκεί, απλώς κανείς μας δεν το είχε προσέξει. Υπό αυτή την έννοια, η λέξη περιπέτεια αφορά ένα ταξίδι στον κόσμο γύρω μας και μέσα στον εαυτό μας, με τελικό προορισμό την αφετηρία.

Στη μοναδική ελληνική φύση, που ακούραστα και επί χιλιετίες ταξιδεύει τα βλέμματα και τις σκέψεις όλων των ανήσυχων πνευμάτων, θα επικεντρωθεί κατά ένα μεγάλο μέρος αυτή η εργασία. Μέσα από δραστηριότητες που γίνονται στο φυσικό περιβάλλον, στην πλειονότητά τους χωρίς μηχανικά μέσα, επιχειρείται η παρουσίαση ενός άλλου τουριστικού προσώπου της Ελλάδας, που ανακαλύπτουν όσοι αφήνουν έστω και για λίγο τις πισίνες των ξενοδοχείων και τις ξαπλώστρες της παραλίας.

Με το πρίσμα πλέον της τουριστικής περιπέτειας ξεδιπλώνεται μια άλλη πλευρά της ελληνικής ομορφιάς, εκείνη της χειμερινής εξόρμησης, η οποία είναι στενά συνδεδεμένη με τις υπαίθριες δραστηριότητες. Δραστηριότητες, που κατά την χειμερινή περίοδο έρχονται να αναδείξουν τα απaráμιλλου φυσικού κάλλους ορεινά μονοπάτια της χώρας μας, αλλά και να καταρρίψουν το μέχρι τώρα πρότυπο ήλιου και θάλασσας, που είχε καθιερωθεί.

1.4 ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ο τουρισμός αποτελεί πραγματικά πηγή αναζωογόνησης με πολιτιστικά και ιδιαίτερα οικονομικά αποτελέσματα. Έτσι και για την χώρα μας, ένας απ' τους κυριότερους οικονομικούς τομείς είναι αναμφίβολα ο τουρισμός μιας και αποτελεί την μεγαλύτερη πηγή εισροής συναλλάγματος, που τον καθιστά εν κατακλείδι τον στυλοβάτη της ελληνικής οικονομίας .

Το εύκρατο και ήπιο κλίμα της Ελλάδας, το απaráμιλλο φυσικό κάλλος και ο γοητευτικός συνδυασμός βουνού και θάλασσας προσελκύουν κάθε χρόνο πολλούς τουρίστες απ' όλα τα μέρη του κόσμου, Τα αξιοθέατα τα μοναδικά αρχαιολογικά της μνημεία και ο γνωστός φιλόξενος χαρακτήρας της συνιστούν πόλο έλξης, όχι μόνο για τους ξένους περιηγητές, αλλά και για πολλούς Έλληνες που επιθυμούν να γνωρίσουν όλες τις πτυχές της ομορφιάς της .

Η ποικιλομορφία αυτή των πτυχών της Ελλάδας συνέβαλε στην ανάπτυξη νέων μορφών τουρισμού, που μέσα από την ενασχόληση διαφόρων δραστηριοτήτων , θα αποτελούσε εναλλαγή στον μέχρι τώρα κλασικού τύπου τουρισμό. Συγκεκριμένα στην Ελλάδα , πραγματοποιούνται μεγάλης κλίμακας σύνθετα προγράμματα πολλαπλών δραστηριοτήτων. Οι σημαντικότερες μορφές τουρισμού είναι οι ακόλουθες:

- Αγροτουρισμός
- Πολιτιστικός τουρισμός
- Εκπαιδευτικός τουρισμός
- Φυσιολατρικός τουρισμός
- Τουρισμός τρίτης ηλικίας
- Κοινωνικός τουρισμός
- Θαλάσσιος τουρισμός
- Αθλητικός τουρισμός
- Τουρισμός υγείας
- Συνεδριακός τουρισμός
- Χειμερινός τουρισμός

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

2.1 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΟΡΙΣΜΟΣ

Οι παραδοσιακοί οικισμοί και τα ιστορικά κέντρα των πόλεων, είναι βασικά στοιχεία της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής πολιτιστικής κληρονομιάς και της φυσιογνωμίας της Ελλάδας και αποτελούν εντυπωσιακά αξιοθέατα της χώρας. Στους χώρους αυτούς αποτυπώνονται και εκφράζονται τρόποι ζωής, τεχνικές μέθοδοι, αισθητικές προτιμήσεις, καλλιτεχνικά ρεύματα και κοινωνικές σχέσεις, που διαμορφώθηκαν στην πολυκύμαντη ιστορική εξέλιξη.

Ο πλούτος και η ποικιλομορφία της ελληνικής αρχιτεκτονικής κληρονομιάς αναδεικνύεται στους περισσότερους από 650 διατηρητέους παραδοσιακούς οικισμούς και τα χιλιάδες διατηρητέα κτήρια, καθώς και τα αρχαία και βυζαντινά μνημεία που κοσμούν την ελληνική ύπαιθρο, στα παράλια ή σε ορεινές περιοχές, καθώς και τα αστικά κέντρα.

Η διατήρηση και η ανάδειξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς αποτελεί συστατικό στοιχείο της ήπιας τουριστικής ανάπτυξης και της προσφοράς εναλλακτικών δυνατοτήτων για κάθε είδους τουριστική δραστηριότητα. Αρκετά κτήρια παραδοσιακής αρχιτεκτονικής έχουν σήμερα αποκτήσει νέες χρήσεις και στεγάζουν διάφορες λειτουργίες, όπως τουριστικά καταλύματα, μουσεία, εκθέσεις, εστιατόρια, δημόσιες και δημοτικές υπηρεσίες, κλπ.

Παράλληλα, τα ιστορικά κέντρα των πόλεων αναζωογονούνται, με ανακαινίσεις κτηρίων, πεζοδρομήσεις και διαμορφώσεις χώρων, αποτελώντας ελκυστικούς τόπους για τους κατοίκους και τους επισκέπτες. Έτσι, στον πολεοδομικό ιστό των σημαντικότερων ελληνικών πόλεων, αναδεικνύονται πόλοι με εξαιρετική σημασία για την έρευνα της αστικής παραδοσιακής αρχιτεκτονικής και την εξέλιξη των αστικών κέντρων της χώρας, στο μήκος των αιώνων.

2.2 ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΟΡΕΙΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ

Τα βασικά αρχιτεκτονικά στοιχεία που διαχωρίζουν τους παραδοσιακούς ορεινούς οικισμούς από τους παραθαλάσσιους οικισμούς.

2.2.1 ΟΡΕΙΝΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Η κλίση του εδάφους στις πλαγιές των βουνών, καθιέρωσε διώροφες ή τριώροφες κατασκευές. Ο κάτω όροφος στις αγροτικές και κτηνοτροφικές περιοχές χρησιμοποιούνταν ως στάβλος ή αποθήκη τροφίμων. Στο δεύτερο όροφο υπήρχαν οι κοινόχρηστοι χώροι όπως το καθιστικό και η κουζίνα. Ο τρίτος - όπου υπήρχε – στέγαζε τα δωμάτια. Το μπαλκόνι που ονομαζόταν συνήθως χαγιάτι, κατασκευαζόταν στον επάνω όροφο εξολοκλήρου από ξύλο και στηριζόταν με χοντρά ξύλινα υποστυλώματα.

Τα υλικά που χρησιμοποιούσαν οι τεχνίτες ήταν πέτρα και ξύλο για την κατασκευή, σχιστόλιθος ή κεραμίδι για τη στέγη. Οι εύπορες οικογένειες μίσθωναν έμπειρους τεχνίτες για να διακοσμήσουν τα αρχοντικά τους με σιδερένια πλέγματα στις πόρτες και τα παράθυρα, ξυλόγλυπτα ταβάνια, τοιχογραφίες, πέτρινα ή μαρμάρινα αετώματα.

Τα κτίσματα είχαν είσοδο προς το νότο και πλάτη στο βορρά για να ζεσταίνονται ευκολότερα. Οι χοντρές πέτρες των τοίχων διατηρούσαν ζέστη το χειμώνα και δροσιά το καλοκαίρι. Οι στέγες ήταν επικλινείς ώστε να αποφεύγουν το βάρος του χιονιού. Οι επάνω όροφοι είχαν πολλά παράθυρα προκειμένου να «φυλακίζεται» η ζέστη της μέρας.

Στις πεδινές και ορεινές περιοχές της Ελλάδας υπήρχε χώρος για αυλόγυρο που

περιλάμβανε φούρνο, πηγάδι, αποθηκευτικούς χώρους. Τόσο οι αυλές όσο και τα μπαλκόνια διακοσμούνται από εδώδιμα λουλούδια και δέντρα.

2.2.2 ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Τα σπίτια του νότιου Αιγαίου και του Ιονίου είχαν εντελώς διαφορετικό σχεδιασμό. Η οικοδομική ανάπτυξη των νησιωτικών πόλεων στηρίχθηκε σε μεσαιωνικά αρχιτεκτονικά σχέδια. Η ανάγκη για προστασία από τους πειρατές και τους δυνατούς ανέμους οδήγησε στην κατασκευή σπιτιών κολλητών μεταξύ τους, με χοντρό τοίχο χωρίς παράθυρα από την πλευρά που έβλεπε στη θάλασσα. Ο περιορισμένος χώρος των νησιών αξιοποιήθηκε στο έπακρο με μακρόστενα σπίτια, στενά δρομάκια, δαιδαλώδεις διαδρόμους που οδηγούσαν από το ένα σπίτι στο άλλο.

Τα κτίσματα έχουν απλή, λιτή γραμμή λόγω έλλειψης χώρου και υλικών. Ο λευκός ασβέστης αντανακλά τον ήλιο διατηρώντας δροσερό το εσωτερικό. Τα μικρά παράθυρα και οι φεγγίτες επιτρέπουν τον εξαερισμό του σπιτιού εμποδίζοντας τη διάβρωσή του από υγρασία. Η έλλειψη ξυλείας ενέπνευσε έξυπνες τοξωτές καμάρες που συνδέουν το κυρίως κτίριο με τα βοηθητικά και αντικαθιστούν τα κουφώματα σε πόρτες και παράθυρα. Οι στέγες επίπεδες ή καμπυλωτές, περιέχουν ένα στρώμα από φύκια ή βούρλα που λειτουργεί ως μόνωση. Οι εσωτερικές αυλές διαθέτουν πέργκολες με αναρριχητικά φυτά.

Στη Σαντορίνη ξεχωρίζουν τα «υπόσκαφα» σπίτια: ένα τούνελ λαξεμένο οριζόντια στον ηφαιστειακό βράχο, με την προσθήκη ενός τοίχου μπροστά μετατρέπεται σε κατοικία. Αριστουργήματα της λαϊκής κυκλαδίτικης αρχιτεκτονικής θεωρούνται οι περίφημοι περιστεριώνες της Τήνου και της Άνδρου, που με τα λεπτοδουλεμένα διακοσμητικά τους αξιοποιούν θαυμάσια το παιχνίδι της σκιάς και του φωτός.

2.3 ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ

§ Οι βρύσες, τα γεφύρια, οι λιθόστρωτες πλατείες στα χωριά της Ηπείρου, της Μακεδονίας, της Στερεάς και της Θράκης

§ Οι ανεμόμυλοι στα νησιά του Αιγαίου.

§ Οι ξερολιθιές στα αγροκτήματα της Κρήτης.

§ Οι εκκλησίες στο κέντρο ή στην άκρη του οικισμού με τα εντυπωσιακά καμπαναριά της Θεσσαλίας.

§ Τα τεράστια, σκαλιστά κτίρια Ενετικού ρυθμού των Ιονίων.

§ Τα μεσαιωνικά και τα Βυζαντινά κάστρα της Πελοποννήσου

2.4 ΙΣΧΥΟΝ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ.

Σε εθνικό επίπεδο η ανάδειξη της πολιτιστικής αξίας των παραδοσιακών οικισμών ξεκίνησε στα μέσα του 20ου αιώνα. Ακολούθως το 1973 με το Γενικό Οικοδομικό Κανονισμό (Γ.Ο.Κ. '73) προβλέφθηκε η προστασία των παραδοσιακών οικισμών για πρώτη φορά σε επίπεδο νόμου στον οποίο ορίστηκαν μεταξύ άλλων ότι «Δια Προεδρικών Διαταγμάτων των εκδιδόμενων προτάσει του Υπουργού Δημοσίων

Έργων κατόπιν ητιολογημένης εκθέσεως της κατά περίπτωση αρμόδιας Υπηρεσίας, δύναται προς διατήρησιν ιδιαιτέρου ιστορικού, λαογραφικού, πολεοδομικού, αισθητικού ή και αρχιτεκτονικού χαρακτήρος να χαρακτηρίζονται κτίρια ως διατηρητέα ή Οικισμοί ή τμήματα αυτών ως Παραδοσιακοί».

Στην συνέχεια το 1975 στο Σύνταγμα της Ελλάδος στο Άρθρο 24, Παράγραφος 6 αναγνωρίζεται ότι «Τα μνημεία, οι παραδοσιακές περιοχές και τα παραδοσιακά στοιχεία προστατεύονται από το Κράτος. Νόμος θα ορίσει τα αναγκαία για την πραγματοποίηση της προστασίας αυτής περιοριστικά μέτρα της ιδιοκτησίας, καθώς και τον τρόπο και το είδος της αποζημίωσης των ιδιοκτητών». Τέλος προωθήθηκε περαιτέρω η διατήρηση και η ανάδειξη της ιδιαίτερης ιστορικής, πολεοδομικής, αρχιτεκτονικής, λαογραφικής, κοινωνικής και αισθητικής φυσιογνωμίας των παραδοσιακών οικισμών.

Από τα παραπάνω μπορούμε να καταλάβουμε ότι το κράτος εντάσσει τους παραδοσιακούς οικισμούς στην πιο σημαντική νομοθεσία της Χώρας (Σύνταγμα, Νόμοι, Γ.Ο.Κ.) έτσι ώστε αρχικά να τους χαρακτηρίσει και στην πορεία να τους διαφυλάξει κατά το πέρασμα των χρόνων.

Η διαφύλαξη ορισμένων οικισμών με παραδοσιακό χαρακτήρα αποτελεί θέμα μεγάλης σπουδαιότητας εφόσον θεωρούνται πολιτιστική κληρονομιά και αφορά το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Ως μέτρο διαφύλαξης θεωρείται και ο καθορισμός οριοθέτησης του κάθε οικισμού, ο οποίος έχει κανονιστικό χαρακτήρα. Η οριοθέτηση δεν αποτελεί θέμα τοπικού ενδιαφέροντος αλλά ρύθμιση του εκάστοτε Πρόεδρου της Δημοκρατίας με την έκδοση του σχετικού ΦΕΚ.

Σε διεθνές επίπεδο ο οργανισμός που ασχολείται με την διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς σε επίπεδο πόλεων και ιστορικών κέντρων είναι η UNESCO. Η κατηγοριοποίηση είναι η ακόλουθη:

- Σε ιστορικές πόλεις οι οποίες είναι κατοικήσιμες ακόμη και οι οποίες εξαιτίας της φύσης τους έχουν αναπτυχθεί και συνεχίζουν να αναπτύσσονται κάτω από την επίδραση κοινωνικοοικονομικών και πολιτιστικών αλλαγών. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται ιστορικά κέντρα πόλεων, τομείς ή περιοχές που διαθέτουν κτίρια με

χαρακτηριστικά της ιστορικής πόλης που σήμερα τείνουν να εξαφανιστούν, πόλεις με πλούσια ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά που αναπτύσσεται με την εξέλιξη της πόλης και η οποία πρέπει να προστατευθεί για να μην αλλοτριωθεί.

- Σε πόλεις που δεν είναι πια κατοικήσιμες αλλά προϋποθέτουν την ύπαρξη αρχαιολογικών ευρημάτων του παρελθόντος.
- Σε νέες πόλεις του εικοστού αιώνα. Με την ένταξή τους στη λίστα της UNESCO, εξασφαλίζεται η προστασία κτιρίων με ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον και περιοχών με περιβαλλοντικό ενδιαφέρον και ιδιαίτερο φυσικό κάλος.

Σπουδαίο ρόλο στην προστασία των παραδοσιακών οικισμών έχει και το Συμβούλιο Επικρατείας (ΣΤΕ), ο οποίος δεν αφορά μόνο την άσκηση της ακυρωτικής αρμοδιότητάς του, αλλά και την επεξεργασία των σχετικών Προεδρικών Διαταγμάτων. Το 70% περίπου των σχετικών σχεδίων διαταγμάτων που στάλθηκαν για επεξεργασία, ήταν αποτέλεσμα συνεργασίας ανάμεσα στη Διοίκηση και το Δικαστήριο. Η σχετική δε νομολογία αποφαίνεται σχετικά ότι :

- Το δίλημμα οικονομική ανάπτυξη ή περιβάλλον δεν πρέπει να υφίσταται καθώς πρέπει να προωθείται η οικονομική ανάπτυξη σε σχέση με την προστασία του περιβάλλοντος.
- Η διοίκηση είναι υποχρεωμένη να λαμβάνει υπόψη της την προστασία του περιβάλλοντος, παράλληλα με τους παράγοντες που σχετίζονται με τη δημιουργία συνθηκών απασχόλησης.
- Η προστασία του περιβάλλοντος και της φυσικής κληρονομιάς πρέπει να είναι ισοδύναμη με την οικονομική ανάπτυξη.

2.5 ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Σύμφωνα με τον κατάλογο του Ε.Ο.Τ. οι χαρακτηρισμένοι διατηρητέοι- παραδοσιακοί οικισμοί ανά νομό σε όλη την Ελλάδα είναι:

1) Αρκαδίας

Αλωνίσταινα, Ανδρίτσαινα, Άστρος Κυνουρίας, Βυτίνα, Δημητσάνα, Ζατούνα, Καρίταινα, Κοντοβάζαινα, Λαγκάδια, Λεωνίδιο, Πλάτανος, Πραστός, Στεμνίτσα.

2) Αχαΐας

Βεσίνι, Δεχούνη, Ζαρούχλα, Πάος.

3) Αιτωλοακαρνανίας

Αιτωλικό, Ναύπακτος.

4) Βοιωτίας

Αράχοβα.

5) Γρεβενών

Καλλονή.

6) Δράμας

Παγονέρι, Περιθώρι.

7) Έβρου

Μεταξάδες, Παλιούρι.

Σαμοθράκη: Χώρα.

8) Εύβοιας

Χώρα Σκύρου

9) Δωδεκανήσων

Αστυπάλαια: Λιβάδια, Πέρα Γιαλός (Χώρα).

Κάλυμνος: Βαθύ, Εμπορειός, Πόθια.

Κάρπαθος: Απέρι, Βωλάδα, Κάρπαθος, Λευκός, Μεσοχώρι, Όθος, Όλυμπος,

Τρίστομο, Φοινίκι.

Κάσος: Πόλι, Φρυ.

Καστελόριζο: Καστελόριζο.

Κως: Αντιμάχεια, Ασφενδιού, πόλη της Κω, Πυλί.

Λέρος: Αγία Μαρίνα, Άλινδα, Λακκί, Παρθένι, Πλάτανος.

Νίσυρος: Εμπορειός, Μανδράκι, Νικιά, Πάλοι.

Πάτμος: Σκάλα, Χώρα Πάτμου.

Ρόδος: Άγιος Ισίδωρος, Αρνίθα, Αρχάγγελος, Ασκληπιείο, Αφάντου, Βάτι, Γεννάδι, Ελεούσα, Κατταβία, Κιόταρι, Κοσκινού, Λίνδος, Μεσαναγρός, Μονόλιθος, πόλη της Ρόδου, Προφιλία, Σιάνα, Ψίνθος.

Σύμη: Γιαλός, Χωριό (Άνω πόλη).

Τήλος: Λιβάδια, Μικρό Χωριό.

Χάλκη: Εμπορειό, Χωριό.

10) Ευρυτανίας

Δομιοί, Κορυσχάδες, Φιδάκια, Φουρνάς.

11) Ηλείας

Λάμπεια.

12) Ηρακλείου

Καινούργιο Χωριό, Κουτουλουφάρι, Μάταλα, Παλιά Χερσόνησος, Πισκοπιανό, Πρινιάς.

13) Θεσπρωτίας

Αγιά, Ανθούσα, Βάλτος, Γιρομέρι, Κεραμίτσα, Μαργαρίτι, Παραμυθιά, Πάργα, Πλαίσιο, Σαγιάδα, Φοινίκι.

14) Ιωαννίνων

Ζαγοροχώρια: Αρίστη, Βίκος, Βίτσα, Βραδέτο, Δίκορφο, Δίλοφο, Ελάτη, Ελαφότοπος, Καλαρρύτες, Καλουτάς, Καπέσοβο, Κήποι, Κουκούλι, Μανασσής, Μονοδέντρι, Νεγάδες, Πάπιγκο, Ραφταναίοι, Άνω Πεδινά, Κάτω Πεδινά, Σκαμνέλι, Τσεπέλοβο, Φραγκάδες
Γαναδιό, Δολό, Μέτσοβο, Σιράκο.

15) Καβάλας

Ζυγός, Κρυονέρι, Μελισσοκομείο, Μεσορόπη, Μουσθένη, Πλαταμώνας, Ποδοχώρι, Στενοπός.

Θάσος: Θεολόγος, Κάστρο, Λιμενάρια, Μαριές, Παλαιοχώρι, Παναγιά, Ποταμιά.

16) Καρδίτσας

Ελληνόπυργος, Ρεντίνα.

17) Κοζάνης

Γαλατινή, Εράτυρα, Πελεκάνος, Πεντάλοφος, Σιάτιστα.

18) Κορινθίας

Εβροστίνα, Τρίκαλα, Φενεός.

19) Κέρκυρας

Άγιος Ματθαίος, Άγιος Προκόπιος, Άνω Γαρούνας, Αργυράδες, Αυλιώτες, Βαρυπατάδες, Βίρος, Γαστούρι, Γιαννάδες, Γιμάρι, Γαρδελάδες, Δουκάδες, Καλάμι, Καστελλάνοι, Κέντρωμα, πόλη της Κέρκυρας, Κουραμάδες, Κουλούρα, Λάκωνες, Λιαπάδες, Μαραθιάς, Πέλεκας, Περουλάδες, Σιναράδες, Χλομός.

Παζοί: Βλαχοπουλάτικα, Μαγαζιά, Κατσιμάτικα.

20) Κυκλάδων

Αμοργός: Αιγιάλη, Θολάρια, Κατάπολα, Λαγκάδα, Ξυλοκερατίδι, Ποταμός, Ραχίδι, Χώρα.

Ανάφη: Χώρα.

Άνδρος: Άγιος Πέτρος, Αποίκια, Βουρκωτή, Βραχνός, Κατακαλοί, Λιβάδια, Μελίδα, Μεσαθούρι, Μεσαριά, Μπατσί, Στενιές, Φάλικα, Χώρα.

Τος: Χώρα.

Κέα (Τζια): Βουρκάρι, Ιουλίζ, Κορησσία.

Κίμωλος: Χώρα.

Κύθνος: Δρυσπίδα, Χώρα.

Μήλος: Κλήμα, Πλάκα, Τρυπητή, Φουρκοβούνι.

Μύκονος: Χώρα.

Νάξος: Απείρανθος, Φιλότι, Χώρα.

Πάρος: Νάουσα, Παροικία.

Σαντορίνη: Ακρωτήρι, Εμπορειό, Ημεροβίγλι, Οία, Πύργος, Φηρά, Φοινικιά.

Σίκινος: Κάστρο.

Σίφνος: Απολλωνία, Αρτέμωνα, Βαθύ, Κάστρο, Κάτω Πετάλι, Φάρος.

Σύρος: Άνω Σύρος, Ερμούπολη, Παρακοπή, Ποσειδωνία, Χρούσα.

Τήνος: Δύο Χωριά, Καρδιανή, Κρόκος, Μπερδεμιάρος, Πύργος, Ταραμπάδος, Τριπόταμος, Χώρα.

Φολέγανδρος: Άνω Μεριά, Καραβοστάσης, Χώρα.

21) Κεφαλονιάς

Άσσοι, Φισκάρδο.

Ιθάκη: Βαθύ.

22) Λακωνιάς

Αγέρανος, Άλικά, Βάθεια, Γεράκι, Δρυμός, Καρυούπολη, Κοίτα, Κότρωνας, Κυπάρισσος, Λάγια, Μονεμβασιά, Μουντανίστικα, Πολυάραβος, Χαλικιά.

23) Λάρισα

Αμπελάκια, Ανατολή, Κρασιά, Μεταξοχώρι, Πυργετός, Ραψάνη.

24) Λασιθίου

Επάνω Ελούντα, Ετιά, Κάτω Ζάκρος, Κριτσά, Μακρυγιαλός, Πλάκα, Επάνω Σίσι.

25) Λευκάδας

Άγιος Νικήτας, πόλη της Λευκάδας, Σύβοτα.

26) Λέσβου

Αγιάσος, Ασώματος, Βατούσα, Ερεσός, Μανταμάδος, Μήθυμνα (Μόλυβος), Πέτρα, Πλωμάρι, Πολιχνίτος, Σίγρι, Συκαμινέα.

Λήμνος: Άγιος Αλέξανδρος, Κοντιάς, Μούδρος, Μύρινα, Σκανδάλη.

27) Μαγνησίας

Αγία Κυριακή, Άγιος Γεώργιος, Αργαλαστή, Βένετο, Βυζίτσα, Ζαγορά, Κατωχώρι, Κεραμίδι, Κισσός, Λεχώνια, Μακρινίτσα, Μηλιές, Πινακάτες, Πλατανιά, Προμύρι, Πορταριά, Πουρί, Τρίκερι, Τσαγκαράδα, Χορευτό.

Σποράδες: Χώρα Αλοννήσου, Χώρα Σκοπέλου.

28) Μεσσηνίας

Κορώνη, Μεθώνη.

29) Ξάνθης

Παλιό Καρυόφυτο.

30) Πιερίας

Παλαιός Παντελεήμονας, Σκοτίνα.

31) Πειραιώς

Πόλη Αίγινας, πόλη Σπετσών, πόλη Ύδρας.

Κύθηρα: Αρωνιάδικα, Καστρισιάνικα, Μυλοπόταμος, Κάτω Χώρα, Χώρα Κυθήρων.

32) Ρεθύμνης

Επισκοπή, Κάστελλος, Κρασούνας, Μαργαρίτες, Μαρουλάς, Μουρτζανά, Μύλοι, Πάτημα, Σταυρωμένος, Φυλακή.

33) Ροδόπης

Βάκος, Μαρώνεια, Μαυρομάτι, Μίσχος.

34) Σάμου

Βαθύ, Βουρλιώτες, Καρλόβασι, Καστανιά, Κοκκάρι, Λέκκα, Μανωλάτες, Μαραθόκαμπος, Μύλοι, Παγώνδας, Σπαθαραίοι.

Ικαρία: Αρμενιστής, Εύδηλος, Κουντουμάς, Λαψαχάδες, Μηλεωπό, Χριστός Ραχών.

35) Σερρών

Αλιστράτη, Εμμ. Παππας, Ηλιοκόμη, Μικρό Σούλι, Κορμίστα, Πρώτη, Ροδολίβος

36) Τρικάλων

Ανθούσα, Χαλίκι, Οικισμοί όρους Χάσια, Οικισμοί όρους Αντιχάσια.

37) Φλώρινας

Άγιος Γερμανός, Ανταρτικό, Βροντερό, Καρυές, Νυμφαίο, Ψαράδες.

38) Φωκίδας

Γαλαξίδι, Δελφοί, Χρισσό.

39) Χαλκιδικής

Παλαιόκαστρο, Παρθενώνας.

40) Χανίων

Αγία Ρουμέλη, Κομιτάδες, Λουτρό, Σκαλωτή, Χώρα Σφακίων.

41) Χίου

Άγιο Γάλα, Ανάβατος, Αρμόλια, Αυγώνυμα, Βαβίλοι, Βερβεράτο, Βέσσα, Βολισσός, Διευχά, Ελάτα, Θολοποτάμι, Θυμιανά, Καλαμωτή, Καλλιμασιά, Καμπιά, περιοχή Κάμπου, Καρδάμυλα, Μεστά, Ολύμποι, Πυργί, Χαλκείο.

Οι παραδοσιακοί οικισμοί ξεχωρίζουν για την μοναδικότητα της αρχιτεκτονικής τους, το φυσικό κάλλος που τους αγκαλιάζει, την ιστορία με την οποία είναι συνδεδεμένοι, τους θρύλους, την παράδοση. Είναι ένα «παρθένο υλικό», όχι μόνο πολιτισμικού και ιστορικού ενδιαφέροντος και σημασίας, αλλά και τουριστικού.

Παρακάτω θα προσπαθήσω να αποτυπώσω το πόσο σημαντικό ρόλο παίζουν οι παραδοσιακοί οικισμοί στην οικονομία μιας τοπικής κοινωνίας χαρίζοντας νέες θέσεις εργασίας, αύξηση των εισοδημάτων και άφιξης νέων επισκεπτών, δημιουργώντας νέες προοπτικές απασχόλησης και ανάπτυξης, στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και γενικά στον χειμερινό τουρισμό στην χώρα μας. Παραθέτω ορισμένους, από τους εκατοντάδες παραδοσιακούς μας οικισμούς, ανα νομό αλφαβητικά και μελετώ το τι θα συναντήσει ο επισκέπτης, πως θα ψυχαγωγηθεί, τις υποδομές που υπάρχουν και ορισμένα ιστορικά στοιχεία.

ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΚΛΥΜΕΝΗ

Ανηφορίζοντας προς το πολυτραγουδισμένο Κάστρο του Παλαμηδιού και σε πολύ μικρή απόσταση από αυτό, βρίσκεται ο παραδοσιακός οικισμός Κλυμένη. Η πανοραμική θέα των κατοικιών προς το Κάστρο του Παλαμηδιού, η θάλασσα και ο αργολικός κάμπος προσφέρει μια μοναδική εμπειρία στον επισκέπτη. Τοποθετημένες μέσα σε μια έκταση 30.000 τ.μ. από ελαιώνες, εσπεριδοειδή δέντρα, κήπους και πηγές, οι πετρόκτιστες κατοικίες εναρμονίζονται πλήρως με το φυσικό περιβάλλον. Η παραδοσιακή

αρχιτεκτονική των κατοικιών, η άψογη διαμόρφωση των υπαίθριων χώρων και το ήσυχο περιβάλλον συνδυάζονται με τις σύγχρονες ανέσεις και την παροχή των υπηρεσιών για να δημιουργήσουν ένα απόλυτα φιλόξενο περιβάλλον. Ένα μέρος μαγικό... με το ιστορικό κάστρο του Παλαμηδίου που έχει 999 σκαλιά και υπέροχη θέα. Αφού περιηγηθεί κάποιος στο κάστρο, συνεχίζει στην Αρβανιτιά για να περπατήσει ή να τρέξει στο μονοπάτι που οδηγεί στην παραλία του Καραθώνα. Η απόσταση δεν ξεπερνά τα τρία χιλιόμετρα και η διαδρομή δίπλα στη θάλασσα είναι μοναδική και σίγουρα αποζημιώνει όσους το ακολουθούν.

ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ

Η αμφιθεατρική δόμηση της πόλης και τα ψηλά πέτρινα κτίρια την καθιστούν μία από τις ομορφότερες πόλεις του νομού Αρκαδίας. Το παλιό πέτρινο γεφύρι με τις τρεις καμάρες και η βρύση του Μουσταφά κάνουν ακόμα πιο εντυπωσιακή την πόλη της Δημητσάνας. Επίσης η χτισμένη μέσα στα βράχια μονή του Αγίου Ιωάννη του Φιλοσόφου είναι ακόμα ένα στολίδι της περιοχής. Η Δημητσάνα είναι πετρόχτιστος οικισμός με αξιόλογα αρχοντικά, τα περισσότερα από τα οποία είναι αναστηλωμένα σήμερα. Ο οικισμός είναι χαρακτηριστικό δείγμα αρχιτεκτονικής της Γορτυνίας και είναι χαρακτηρισμένος παραδοσιακός.

Αξιοθέατα στο εσωτερικό του οικισμού αποτελούν η Βιβλιοθήκη Δημητσάνας, το αρχοντικό του Γρηγορίου του Ε', το δημοτικό σχολείο κ.α. Η βιβλιοθήκη στεγάζεται σε τμήμα του χώρου της Σχολής Δημητσάνας. Ιδρύθηκε το 1764 και εμπλουτιζόταν με βιβλία επί 57 έτη. Κατά την διάρκεια της επανάστασης του 1821 μέρος των βιβλίων χρησιμοποιήθηκε για την κατασκευή φυσεκίων καθώς υπήρχε έλλειψη από χαρτί. Σήμερα αριθμεί περισσότερους από 35.000 τόμους, χειρόγραφα και έγγραφα. Το δημοτικό σχολείο χτίστηκε την περίοδο 1898-1910 με δωρεά του Ανδρέα Συγγρού. Αποτελεί χαρακτηριστικό δείγμα διτάξιου σχολείου αυτής της περιόδου. Λειτούργησε ως το 1930 ως σχολείο θηλέων και στην συνέχεια στέγασε το ειρηνοδικείο Ψωφίδος. Λίγο έξω από τον οικισμό βρίσκεται το Υπαίθριο Μουσείο Υδροκίνησης που δημιουργήθηκε το 1997 με αναστήλωση εγκαταλελειμμένων προβιομηχανικών εγκαταστάσεων, που στηρίζονταν στη υδροκίνηση.

Το Μουσείο

Το Υπαίθριο Μουσείο Υδροκίνησης στη Δημητσάνα είναι ένα θεματικό μουσείο που προβάλλει τη σημασία της υδροκίνησης στην παραδοσιακή κοινωνία, παρουσιάζοντας τις βασικές προβιομηχανικές τεχνικές που χρησιμοποιούν το νερό ως κύρια πηγή ενέργειας για την παραγωγή διαφόρων προϊόντων.

Σε έκταση ενός στρέμματος, μέσα σε πυκνή βλάστηση και άφθονα τρεχούμενα νερά, έχει αποκατασταθεί ένα σύνολο εγκαταστάσεων και υδροκίνητων μηχανισμών, με σκοπό τη μουσειακή αξιοποίησή τους. Κάθε ένα από τα αναστηλωμένα κτήρια των παλιών παραδοσιακών εργαστηρίων έχει μια μόνιμη έκθεση με θεματικό περιεχόμενο σχετικό με το εργαστήριο στο οποίο στεγάζεται:

Το πρώτο κτήριο στεγάζει μια νεροτριβή κι έναν αλευρόμυλο. Στην περιοχή της Δημητσάνας δούλευαν ως τα μέσα του 20ού αιώνα είκοσι περίπου στεγασμένες ή υπαίθριες νεροτριβές, όπου πλένονταν τα υφαντά (βελέντζες, μπατανίες, τσέργες και τσόλια). Η τέχνη του νεροτριβιάρη ή ντριστελιάρη φαινόταν από τον σωστό υπολογισμό του χρόνου παραμονής στον κάδο κάθε είδους υφαντού. Δίπλα έχει αποκατασταθεί ένας αλευρόμυλος με οριζόντια φτερωτή. Εδώ ο επισκέπτης μπορεί να ρίξει σπόρους καλαμποκιού στη σκαφίδα και να παρακολουθήσει πώς ο καρπός αλέθεται από τις μυλόπετρες και πέφτει στην αλευροδόχη. Το διπλανό δωματιάκι με το τζάκι στέγαζε την κατοικία του μυλωνά, όπου η -κατά κανόνα πολυμελής- οικογένειά του έσπινε κάθε βράδυ τη στρωμή στο πατάρι για να κοιμηθεί παραταγμένη.

Έξω από τον μύλο, κατασκευάστηκε ένα πρόχειρο στέγαστρο, όπως αυτό που προφύλασσε το ρακοκάζανο, που σπινόταν στην ύπαιθρο μετά τον τρύγο, για την παραγωγή του τσίπουρου από τα στέμφυλα, και λειτουργούσε για 3-4 μερόνυχτα συνεχώς. Ακριβώς απέναντι βρίσκεται ένα διώροφο κτήριο, κάτω το παχί και πάνω η κατοικία του βυρσοδέψη. Ένα τζάκι ζέσταινε το μονόχωρο κτίσμα που σήμερα στεγάζει το κυλικείο.

Σε χαμηλότερη στάθμη, βρίσκεται το βυρσοδεψείο. Το εσωτερικό του εργαστηρίου είναι χωρισμένο σε "ζώνες" που αντιστοιχούν στα διάφορα στάδια επεξεργασίας των δερμάτων. Η πρώτη είναι για τα "νερά", τον ασβέστη και γενικά τις προπαρασκευαστικές εργασίες. Στην επόμενη

βρίσκεται η σειρά με τις "λίμπες" (γούρνες) για τη δέψη. Μια ζώνη ευάερα προορίζεται για το άπλωμα και το στέγνωμα των δερμάτων στη σκιά και τέλος, μια καλά φωτισμένη γωνιά για τις εργασίες της μετάδεψης.

Το λιθόστρωτο οδηγεί σε ένα πλάτωμα, όπου διαμορφώνεται μια φυσική δεξαμενή, και καταλήγει στον μπαρουτόμυλο. Η Δημητσάνα ήταν ένα από τα εκατοντάδες χωριά που γνώριζαν τη συλλογή του ακάθαρτου νίτρου από τον 16ο αιώνα και το παρείχαν αντί φόρου στους Τούρκους. Κατά τη διάρκεια της Επανάστασης του 1821, οι Δημητσανίτες δραστηριοποιήθηκαν για να τροφοδοτήσουν τον αγώνα με το απαραίτητο πολεμικό υλικό. Ο Κολοκοτρώνης γράφει χαρακτηριστικά: "Μπαρούτι είχαμε, έκαμνε η Δημιτζάνα".

Το μπαρούτι αποτελεί ένα ισχυρό στοιχείο της πολιτισμικής ταυτότητας της περιοχής και διατηρείται ζωντανό στη μνήμη και τις αφηγήσεις των κατοίκων της. Αυτήν ακριβώς την ιστορική ταυτότητα αναδεικνύει το ΥΜΥ, αναπαριστώντας τον τύπο του μπαρουτόμυλου με κοπάνια, που χρησιμοποιήθηκε στη Δημητσάνα κατά την Επανάσταση και έως τις αρχές του 20ού αιώνα, και διασώζοντας ταυτόχρονα τη συγκεκριμένη τεχνολογία της παραγωγής της μπαρούτης, η οποία στην Ευρώπη είχε εξαφανιστεί από τον 18ο αιώνα.

Μετά το ΥΜΥ, ο επισκέπτης μπορεί να συνεχίσει την περιδιάβαση στο φαράγγι του Λούσιου, ακολουθώντας το μονοπάτι που ξεκινάει από το μουσείο, κατεβαίνει στο Παλιοχώρι, φτάνει στην παραδοσιακή γέφυρα της Μονοπόρης και οδηγεί στη Μονή Φιλοσόφου και τη Μονή Προδρόμου, για να καταλήξει στην αρχαία Γόρτυνα.

Στην ευρύτερη περιοχή σημαντικά αξιοθέατα είναι η παλαιά και νέα Μονή Φιλοσόφου καθώς και η Μονή Προδρόμου που βρίσκονται στο εσωτερικό του φαραγγιού του Λούσιου. Οι επισκέπτες έχουν επίσης την δυνατότητα να επισκεφτούν το χιονοδρομικό κέντρο Μαινάλου το οποίο βρίσκεται στη τοποθεσία Γορτυνίας σε υψόμετρο 1600μ. Αποτελεί το πιο κοντινό

χιονοδρομικό κέντρο στην Αθήνα και η εκμετάλλευσή του για τα επόμενα 28 χρόνια θα ανήκει στην εταιρεία Κλαουδάτος .

Διαθέτει 5 συνολικά πίστες καταβάσεων διαφορετικών βαθμίδων δυσκολίας, καθώς επίσης 3 συρόμενους αναβατήρες και ένα baby-lift. Παράλληλα έχει δημιουργηθεί ένα πάρκο με snowmobiles(μηχανοκίνητα έλκηθρα χιονιού), το οποίο είναι ειδικά διαμορφωμένο για αυτούς που ασχολούνται με τα μηχανοκίνητα σπορ. Στις εγκαταστάσεις του κέντρου λειτουργεί ένα νέο ξύλινο σαλέ, σχολή snowboard για αρχάριους, καθώς ακόμα snowboard park με πίστα και άλματα. Επίσης λειτουργούν προγράμματα για όλα τα επίπεδα εκμάθησης σκι.

Δημητσάνα

ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΣΤΕΜΝΙΤΣΑ

Μία πόλη γεμάτη με το άρωμα του παρελθόντος. Τα πέτρινα σπίτια διατηρούν το αρκαδικό, παραδοσιακό χρώμα. Κατά τα βυζαντινά χρόνια η πόλη υπήρξε κέντρο παρασκευής καμπαρών και οι τεχνίτες της περιοχής καλούνταν σε όλη την επικράτεια της Πελοποννήσου και όχι μόνο, για να κατασκευάσουν καμπαριάρια με τη μοναδική τεχνική τους. Η περιοχή είναι από την αρχαιότητα γνωστή ως Υψούς. Σύμφωνα με τη μυθολογία, η αρχαία Υψούς χτίστηκε από τον Υψούντα, έναν από τους πενήντα γιους του βασιλιά της Αρκαδίας Λυκάονα. Αναφορά για την Υψούντα γίνεται και από τον Πausanias στα “Αρκαδικά”. Είναι άγνωστο πότε ακριβώς μετονομάστηκε σε Στεμνίτσα αλλά εικάζεται ότι έγινε τον 7^ο αιώνα μ.Χ., μετά την εποίκηση των περιοχών από Σλάβους, καθώς Στεμνίτσα σημαίνει τόπος δασώδης και σκιερός στα σλαβικά. Γνώρισε μεγάλη

ακμή κατά τη βυζαντινή περίοδο, όταν ήταν γνωστές οι στεμνιτσιώτικες καμπάνες.

Στην επανάσταση του '21 έπαιξε πρωταγωνιστικό ρόλο. Ήταν η έδρα του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη που την αποκαλούσε χωριατοπούλα του Μοριά. Ως επακόλουθο του ρόλου της στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα διατέλεσε έδρα της πρώτης Πελοποννησιακής Γερουσίας και πρώτη άτυπη πρωτεύουσα του επαναστατημένου Ελληνικού έθνους για μια ημέρα-27 Μαΐου του 1821-ημερομηνία κατά την οποία έλαβε μέρος η Α Πελοποννησιακή Γερουσία στην Ι.Μ. Χρυσοπηγής στη Στεμνίτσα. Από τη Στεμνίτσα καταγόταν ο Δημήτριος Σφήκας, αγωνιστής της Ελληνικής Επανάστασης του 1821, ο οποίος είχε πάρει μέρος στην περίφημη Μάχη του Σκουλενίου (17 Ιουνίου 1821), ενός χωριού της σημερινής Ρουμανίας. Μεγάλης ιστορικής σημασίας έχουν και οι "Αναμνήσεις" του για τα γεγονότα του 1821 στη Δακία.

Λόγω του δύσβατου εδάφους της περιοχής ο κόσμος στράφηκε προς το εμπόριο και την αργυροχρυσοχοΐα. Στη Στεμνίτσα υπάρχει και η σχολή Αργυροχρυσοχοΐας του Τ.Ε.Ε. Στεμνίτσας.

Στεμνίτσα

ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΑΧΑΪΑΣ

Ο γραφικός οικισμός των ερημωμένων πια Λαπαναγών (Δήμος Καλαβρύτων) βρίσκεται πάνω στη διαδρομή του παλαιού μουλαρόδρομου που συνέδεε την Πάτρα με τα Καλάβρυτα. Τμήμα αυτού του δρόμου αποτελεί και το ακόμη διατηρημένο μονοπάτι από τους Λαπαναγούς που κατηφορίζει στο Σελινούντα και περνώντας το πέτρινο γεφύρι Γυφταπήδημα φτάνει στη Μονή Μακκελαριάς.

Στα χωριά των Σουδενών (Δήμος Καλαβρύτων) βρίσκονται ορισμένα από τα πιο ωραία πέτρινα σπίτια της περιοχής του Χελμού. Στο χωριό Άνω Λουσοί αξίζει να προσέξει κανείς την κοινοτική βρύση που κτίστηκε το 1865 και θεωρείται ιστορικό διατηρητέο μνημείο ενώ στους Κάτω Λουσούς βρίσκεται το πέτρινο σπίτι του Θ. Σακκαλή με χαρακτηριστική την αντίθεση της λευκής

λαξεμένης πέτρας στις γωνίες με τη γκρίζα πέτρα στο υπόλοιπα μέρη των τοίχων. Ιδιαίτερο χρώμα στην περιοχή δίνουν τα καλοδιατηρημένα ή πιστά ανακαινισμένα σπίτια του Ραγιά, του Κουγιά και του Κουμπούρα, αλλά και ο πύργος του Πετμεζιά. Δραστηριότητες που μπορεί να κάνει ο επισκέπτης αυτών των χωριών είναι η πραγματικά υπέροχη διαδρομή για πεζοπορία ακλουθώντας τις γραμμές του Οδοντωτού σιδηρόδρομου, που περνάει μέσα από το φαράγγι του Βουραϊκού ποταμού, από τα Καλάβρυτα έως το Διακοφτό. Ο πεζοπόρος θα διασχίσει μοναδικά γεφυράκια πάνω από το ρέμα και την ώρα που θ' ακούσει το τρενάκι να πλησιάζει... θα κολλήσει στα βράχια για να περάσει! Ή θα συνεχίσει με το τρενάκι καθώς η απόσταση είναι αρκετά μεγάλη (22,4 χιλιόμετρα) και μπορεί να κουραστεί. Κάθε εποχή του χρόνου τα χρώματα είναι πολλά και διαφορετικά και πραγματικά δεν είναι εύκολο να αποφασίσει κάποιος πότε είναι πιο όμορφα. Πάντως και οι τέσσερις εποχές αντικατοπτρίζονται πεντακάθαρα στο τοπίο, η καθεμία με τα δικά της ιδιαίτερα, μαγευτικά χαρακτηριστικά. Ο επισκέπτης επίσης έχει την δυνατότητα να πάει για σκί σε ένα από τα πιο διάσημα χιονοδρομικά κέντρα αυτό των Καλαβρύτων το οποίο είναι ένα από τα πιο γνωστά και οργανωμένα χιονοδρομικά κέντρα στην Ελλάδα, με διαδρομές με διαφορετικούς βαθμούς δυσκολίας για πεζοπορία ή ορειβασία. Το χιονοδρομικό κέντρο βρίσκεται στη βορειοδυτική πλευρά του βουνού Χελμού, στη θέση Βαθιά Λάκκα σε υψόμετρο 1700μ. έως 2340μ. Λειτουργεί από το 1988 και διαθέτει 12 πίστες καταβάσεων διαφορετικών βαθμίδων δυσκολίας, σε μια από τις οποίες κάθε Σάββατο βράδυ παρέχεται η δυνατότητα νυχτερινού σκι.

Τους χιονοδρόμους οδηγούν στις πίστες ένας διθέσιος και 4 μονοθέσιοι συρόμενοι αναβατήρες, καθώς επίσης 2 εναέριοι (ένας διθέσιος και ένας τριθέσιος). Στις εγκαταστάσεις του κέντρου λειτουργεί ακόμα πάρκο για snowboard και για μηχανοκίνητα έλκηθρα χιονιού, σχολή σκι, καταστήματα πώλησης και ενοικίασης χιονοδρομικού εξοπλισμού, εστιατόριο, ξύλινο σαλέ, άνετοι χώροι στάθμευσης και σταθμός πρώτων βοηθειών.

Τέλος για την διάνοιξη των δρόμων υπάρχουν 2 εκχιονιστικά μηχανήματα, που λειτουργούν επί 24ώρου βάσεως και κάνουν ακόμη πιο εύκολη την πρόσβαση στο κέντρο, όπως επίσης 4 χιονοστρωτήρες που συμβάλλουν στην καλύτερη προετοιμασία της κάθε πίστας.

ΝΟΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΑΡΑΧΩΒΑ

Ένας κλασικός προορισμός για τους λάτρεις του σκι με τις πιο οργανωμένες πίστες στη χώρα μας είναι η Αράχοβα, χτισμένη στις ράχες του Παρνασσού.

Ακόμη κι αν δεν είναι κάποιος fan του ski, υπάρχουν αρκετές διαδρομές για πεζοπορία, ποδήλατο και Down Hill (Ορεινή Κατάβαση). Οι ιστορικοί Δελφοί και το γραφικό παραθαλάσσιο Γαλαξίδι απέχουν μόλις λίγα χιλιόμετρα από την Αράχοβα και αξίζουν μια μικρή εξόρμηση. Ας αναφέρουμε μερικά στοιχεία για το χιονοδρομικό κέντρο Παρνασσού που μπορεί να επισκεφτεί ο ταξιδιώτης γιατί βρίσκεται σε μικρή απόσταση από την Αράχοβα.

Στο βουνό Παρνασσός σε υψόμετρο 1600μ. έως 2300μ. βρίσκεται το χιονοδρομικό κέντρο, η κατασκευή του οποίου ολοκληρώθηκε το 1976 και κράτησε μονάχα ένα χρόνο. Απέχει μόλις 180χμ. από την πρωτεύουσα της χώρας και είναι ιδιαίτερα γνωστό και αρεστό στους Αθηναίους, λόγω της μικρής αποστάσεώς του απ' την πόλη.

Συγκεκριμένα λειτουργούν δύο εγκαταστάσεις χιονοδρομικών κέντρων, οι οποίες ενώνονται με έναν συνδεδετικό αναβατήρα, που μπήκε σε λειτουργία το 1988:

- Το χιονοδρομικό κέντρο Παρνασσού-Φτερόλακκας, που βρίσκεται σε υψόμετρο 1800μ. στην βουνοκορφή της Φτερόλακκας και το οποίο κατασκευάστηκε το 1976 και
- Το χιονοδρομικό κέντρο Παρνασσού-Κελλάρια, που βρίσκεται σε υψόμετρο 1750μ. έως 1950μ. στη βουνοκορφή των Κελλαρίων και το οποίο ολοκληρώθηκε 5 χρόνια αργότερα.

Στη Φτερόλακκα και στα Κελλάρια λειτουργούν συνολικά 20 πίστες μήκους 14χμ.. Αναλυτικότερα, 16 από αυτές είναι πίστες κατάβασης διαφορετικών βαθμίδων δυσκολίας, μήκους 600μ.έως 4 χμ., 3 εκ των οποίων λειτουργούν ως αγωνιστικές. Παράλληλα η υποδομή των κέντρων είναι τέτοια, που επιτρέπει την εξυπηρέτηση μεγάλου αριθμού χιονοδρόμων, καθώς λειτουργούν στη Φτερόλακκα 3 συρόμενοι και 2 εναέριοι αναβατήρες, όπως και στα Κελλάρια και baby-lift, 5 εναέριοι και 3 συρόμενοι αναβατήρες. Σημαντικό είναι επίσης ότι σε 3 από τους εναέριους αναβατήρες έχουν εγκατασταθεί νέοι σύγχρονοι ηλεκτρονικοί πίνακες, οι οποίοι παρέχουν μεγαλύτερη ασφάλεια στους χιονοδρόμους, καθώς ελέγχουν τους αναβατήρες διαρκώς και σε περισσότερα σημεία.

Το χιονοδρομικό κέντρο διαθέτει ακόμα 5 εκχιονιστικά μηχανήματα για την διάνοιξη των δρόμων, που συνδέουν τους δήμους και τα γύρω χωριά με το κέντρο. Μάλιστα είναι υπό μελέτη η δρομολόγηση λεωφορείου, που να συνδέει την Αράχοβα με το χιονοδρομικό κέντρο, η οποία απέχει μόλις 24χμ.

Η Αράχοβα, αλλά και οι γύρω περιοχές είναι τουριστικά ανεπτυγμένες και διαθέτουν αρκετά ξενοδοχεία, που να μπορούν να φιλοξενήσουν τους επισκέπτες του κέντρου, καθώς στις εγκαταστάσεις του δεν υπάρχουν καταλύματα, που να προσφέρονται για ύπνο. Άλλωστε η κατασκευή του

κέντρου έγινε με σκοπό την τουριστική ανέλιξη των γύρω Δήμων και περιοχών και γι' αυτό δεν διαθέτει χώρους διαμονής.

Στις εγκαταστάσεις των κέντρων λειτουργούν εστιατόρια και κυλικεία πλήρως ανακαινισμένα με θέα προς τις πίστες, σχολή σκι και χώρος στάθμευσης, καθώς και σαλέ στα 1950μ. στο χιονοδρομικό κέντρο Κελλάρια υπάρχει παιδικός σταθμός για την φύλαξη των παιδιών. Υπάρχει επίσης ένα ακόμα χιονοδρομικό κέντρο, σαφώς μικρότερο, το Χιονοδρομικό Κέντρο Γεροντόβραχου Παρνασσού το οποίο βρίσκεται στις πλαγιές της κορυφής του Παρνασσού στη θέση Γεροντόβραχου σε υψόμετρο 1750μ. έως 2250μ. Πρόκειται για ένα μικρό ιδιωτικό χιονοδρομικό κέντρο, που διαθέτει 5 πίστες καταβάσεων μικρής και μεγάλης δυσκολίας, καθώς επίσης 2 συρόμενους αναβατήρες μήκους 750μ. και 1400μ. αντίστοιχα και ένα baby-lift για τους μικρούς χιονοδρόμους. Ταυτόχρονα λειτουργεί σαλέ – εστιατόριο 400 ατόμων με θέα το κατάλευκο τοπίο, καθώς ακόμα σχολή και κατάστημα ενοικιάσεως σκι.

ΝΟΜΟΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΚΑΛΛΟΝΗ

Η Καλλονή Γρεβενών είναι ορεινός παραδοσιακός οικισμός του νομού Γρεβενών, κτισμένος σε υψόμετρο 1080 μέτρων και σε απόσταση 29 χιλιομέτρων από τα Γρεβενά. Ο επισκέπτης μπορεί να γνωρίσει το Σχολείο. Κτίστηκε το 1914 και περιλαμβάνει έναν κεντρικό χώρο με δύο μεγάλες αίθουσες εκατέρωθεν, καθώς και μία ισόγεια αίθουσα. Σήμερα δε λειτουργεί ως σχολείο, αλλά ως λαογραφικό μουσείο η μία αίθουσα. Εκεί αναλύεται το χθες του τόπου, ξετυλίγοντας ιστορίες από τη ζωή των περασμένων χρόνων, με τοπικές φορεσιές, υφαντά, οικιακά σκεύη, φωτογραφίες και αγροτικά εργαλεία. Δίπλα από το σχολείο, μνημείο της εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής στέκει η τρίκλιτη βασιλική του Αγίου Νικολάου. Όπως αναφέρει η επιγραφή του, ο ναός χτίστηκε το 1864. Οι μονοκόμματα πέτρινες κολώνες που στηρίζουν τα κομψά θολωτά ανοίγματα της στοάς, είναι στολισμένες με μικρά ελικοειδή σχήματα. Μικρές λεπτομέρειες που χαρακτηρίζουν τη βαθιά γνώση και την ευαισθησία του ανώνυμου λιθοξόου. Το λιθανάγλυφο περιθύρωμα της εισόδου είναι θαυμάσιο. Ο γλύπτης επηρεασμένος από τη φύση που τον περιβάλλει και το θρησκευτικό συναίσθημα, μεταφέρει πάνω στον ψαμμιτόλιθο σχήματα και σύμβολα και τα ενώνει με τέχνη. Το ίδιο αξιόλογο είναι και ο λιθόγλυπτος διάκοσμος στο τύμπανο του ιερού. Τέλος σε κοντινή απόσταση υπάρχει το χιονοδρομικό κέντρο Βασιλίτσας. Βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα του νομού Γρεβενών, στη θέση Διάσελο σε υψόμετρο 1788μ. έως 2110μ.

Αποτελεί ένα από τα κέντρα, όπου μπορεί κανείς να απολαύσει το χιόνι σε πίστες μικρής και μεγάλης δυσκολίας, καθώς υπάρχουν 16 πίστες καταβάσεων μήκους 700μ. έως και 2080μ, μία από τις οποίες λειτουργεί και με ειδικό φωτισμό για βραδινό σκι. Παράλληλα διαθέτει 2 baby lifts και 2

συρόμενους αναβατήρες μήκους 800μ. και 1060μ. αντιστοίχως, καθώς και ένα τριθέσιο αναβατήρα μήκους 1016μ. και ένα διθέσιο μήκους 913μ.

Στο χιονοδρομικό κέντρο ανήκει σαλέ, που προσφέρει κατάλυμα και φαγητό, όπως επίσης καταστήματα ενοικιάσεων εξοπλισμού σκι και snowboarding.

ΝΟΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΘΩΡΙ

Το Περιθώρι χτισμένο στις πλαγιές της Βροντούς είναι ένα ωραίο χωριό με περιποιημένα σπίτια. Οι δασωμένες πλαγιές του Μενοίκιου, ορίζουν τον νότιο ορίζοντα του τοπίου, ενώ πίσω ακριβώς προβάλλουν τα όρη της Βροντούς που στολίζουν με ένα φυσικό μανδύα τον χώρο. Το Περιθώρι βρίσκεται σε υψόμετρο 600 μέτρων και σε απόσταση 53,65 χιλιομέτρων από τη Δράμα. Όπως και το Παγονέρι, το Περιθώρι, είναι χαρακτηρισμένος «παραδοσιακός οικισμός». Η τρίκλιτη ξυλόστεγη βασιλική του Αγίου Νικολάου, που χρονολογείται από το 1835, είναι ίσως το παλαιότερο χρονολογημένο μνημείο. Του ίδιου αρχιτεκτονικού ρυθμού είναι και ο μεταγενέστερος (1876) ναός της Ζωοδόχου Πηγής. Μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζουν επίσης και τα καλοδιατηρημένα παλιά σπίτια κοντά στο ναό του Αγίου Νικολάου. Κατά τα άλλα το Περιθώρι προσφέρει τη δυνατότητα μιας ευχάριστης στάσης, ενός καλού γεύματος και μιας εγκάρδιας συνομιλίας με τους ποντιακής καταγωγής κατοίκους του χωριού, ενώ οι πιο τολμηροί μπορούν να επισκεφτούν το χιονοδρομικό κέντρο Φαλακρού το οποίο βρίσκεται βορειοδυτικά του νομού Δράμας, στο βουνό Φαλακρό σε υψόμετρο 1720μ. και διαθέτει τη μακρύτερη χιονοδρομική περίοδο στην Ελλάδα.

Διαθέτει 20 και πλέον πίστες, συνολικά μήκους 22χλμ. και μεγάλης υψομετρικής διαφοράς (από 1615μ. έως 2232μ.), κατάλληλες όχι μόνο για τουριστική χιονοδρομία, αλλά και για αθλητικές διοργανώσεις. Ανάμεσα σ' αυτές υπάρχουν ειδικές πίστες για αρχάριους, αλλά και πίστες διαφορετικών βαθμίδων για όλα τα επίπεδα των χιονοδρόμων, καθώς όμως και 5 επιπλέον προτεινόμενες διαδρομές για snowboard. Παράλληλα υπάρχουν 7 συρόμενοι αναβατήρες, 4 μεγάλοι και 3 μικρότεροι, καθώς και μια διθέσια εναέρια καρέκλα για την μεταφορά των επισκεπτών στις πίστες. Ωστόσο η εγκατάσταση και λειτουργία της τετραθέσιας εναέριας αποσυμπλεκόμενης καρέκλας (μήκους 1500μ.), που έρχεται δεύτερη στην Ελλάδα μετά από αυτήν του χιονοδρομικού κέντρου Παρνασσού συνέβαλε ακόμη περισσότερο στην καλύτερη εξυπηρέτηση των χιονοδρόμων.

Στον τερματισμό του τετραθέσιου αυτού αναβατήρα λειτουργεί σαλέ, καθώς και 2 ακόμα στη βάση του χιονοδρομικού κέντρου. Το ένα από αυτά διαθέτει ξενώνα – καταφύγιο το οποίο μπορεί να φιλοξενήσει έως και 80 άτομα. Στο κέντρο λειτουργούν επίσης υπαίθρια καταστήματα, καταστήματα πώλησης και ενοικίασης εξοπλισμού, σχολές εκμάθησης σκι και χώρος στάθμευσης 1500

αυτοκινήτων. Για την αντιμετώπιση έκτατων περιστατικών βρίσκεται εντός των εγκαταστάσεων του κέντρου οργανωμένο ιατρείο με ασθενοφόρο και ομάδα διάσωσης υψηλής ευθύνης.

ΝΟΜΟΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΡΟΔΟΥ

Οι κυριότεροι οικισμοί του νησιού εκτείνονται λίγα χιλιόμετρα έξω από την πόλη της Ρόδου, περίπου πάνω στους άξονες που συνέδεαν τις τρεις αρχαίες πόλεις, της Λίνδου, της Ιαλυσού και της Καμείρου. Με εξαίρεση την πόλη της Ρόδου και τη Λίνδο, που έχουν διαρκή ιστορική παρουσία ως παραθαλάσσιοι οικισμοί και ήταν ανέκαθεν οχυρωμένοι, οι άλλοι οικισμοί βρίσκονται στην ενδοχώρα και ήταν πάντα αγροτικοί. Στη Ρόδο παρατηρείται άμεση σχέση του μετασχηματισμού της οικονομίας με την πορεία της γεωγραφικής θέσης των οικισμών της. Έτσι, η ανάπτυξη του τουρισμού, ιδίως κατά τα μεταπολεμικά χρόνια, και η συνεπαγόμενη οικονομική ανάπτυξη των οικισμών που γειτνιάζουν με την πόλη της Ρόδου οδήγησαν στη σταδιακή εγκατάλειψη της ενδοχώρας και την διόγκωση των οικισμών που βρίσκονται κοντά στο μεγάλο αστικό κέντρο. Οι οικισμοί της Ρόδου, από την Αρχαιότητα μέχρι τις μέρες μας, μπορούν να διαιρεθούν σε τρεις κατηγορίες, σε σχέση με τη μορφή, την οργάνωση και την τοποθεσία τους:

Οι οικισμοί μέχρι τον 7ο αιώνα ήταν ναυτικού και αγροτικού χαρακτήρα με κλειστή οικονομική δομή και κανονική πολεοδομική οργάνωση (Βρουλιά, Κάμειρος και η αρχαία πόλη της Ρόδου).

Οι οικισμοί που ιδρύθηκαν μεταξύ 7ου και 16ου αιώνα, όταν οι πειρατικές επιδρομές και οι πόλεμοι υποχρέωσαν τους οικισμούς να είναι είτε οχυρωμένοι (η μεσαιωνική πόλη της Ρόδου) ή να βρίσκονται κοντά σε ένα οχυρό (Λίνδος, Ασκληπειός κ.ά.) με κεντροβαρική, πολυκεντρική ή γραμμική πολεοδομική οργάνωση και σύνθεση. Οι μεγαλύτεροι, με στενούς, λαβυρινθώδεις δρόμους παρουσιάζουν αμιγώς μεσαιωνική μορφή. Πολλοί από αυτούς υπάρχουν και σήμερα. Λίγοι οικισμοί ιδρύθηκαν μετά την οθωμανική κατάκτηση, όταν δεν υπήρχε πια ανάγκη για οχύρωση, με πολυκεντρική, μονοπυρηνική ή γραμμική μορφή (Εμπωνας, Μάσαρη, Καλαβάρδα, Άγιος Ισίδωρος κ.ά.).

ΠΑΛΙΑ ΠΟΛΗ ΡΟΔΟΥ

ΟΛΥΜΠΟΣ ΚΑΡΠΑΘΟΥ
ΦΟΡΕΣΙΑ

ΝΟΜΟΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΟΛΥΜΠΟΣ ΚΑΡΠΑΘΟΥ

Η Όλυμπος είναι παραδοσιακός οικισμός της Καρπάθου. Είναι χτισμένη σε υψόμετρο 250 μέτρων, κατά μήκος του αυχένα που συνδέει δύο βουνοκορφές της βόρειας Καρπάθου. Η δυτική πλευρά της Ολύμπου είναι απόκρημνη και στέκεται πάνω από γκρεμό που καταλήγει στην θάλασσα ενώ η ανατολική της πλευρά είναι πιο ομαλή και της προσφέρει πρόσβαση στο επίνειό της, το Διαφάνι. Η Όλυμπος έχει 409 κατοίκους. Ο οικισμός χτίστηκε ακολουθώντας την αρχιτεκτονική των μεσαιωνικών νησιωτικών οικισμών και την εικόνα αυτή διατηρεί σχεδόν αναλλοίωτη μέχρι σήμερα. Την ονομασία Όλυμπος την οφείλει στο παλαιότερο όνομα του βουνού στο οποίο χτίστηκε, το οποίο σήμερα ονομάζεται προφήτης Ηλίας. Η Όλυμπος παρέμεινε απομονωμένη από τις υπόλοιπες περιοχές της Ελλάδας, ακόμα και από την υπόλοιπη Κάρπαθο με αποτέλεσμα να αναπτύξει ξεχωριστή παράδοση πολλά στοιχεία της οποίας διατηρεί ακόμα. Χαρακτηριστική είναι η παραδοσιακή φορεσιά της περιοχής που φοριέται ακόμα και σήμερα από τις γυναίκες της Ολύμπου. Μέχρι την δεκαετία του 1980 ο δρόμος που συνέδεε τον οικισμό με το υπόλοιπο νησί ήταν ιδιαίτερα δύσβατος με αποτέλεσμα η επικοινωνία του οικισμού με την υπόλοιπη Κάρπαθο να γίνεται κυρίως μέσω θαλάσσης από το λιμάνι του Διαφανίου. Η

βελτίωση του οδικού δικτύου βοήθησε πολύ την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής η οποία ήταν ραγδαία μετά το 1990.

ΝΟΜΟΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΚΟΡΥΣΧΑΔΕΣ

Οι Κορυσχάδες βρίσκονται σε μικρή απόσταση από το Καρπενήσι. Ένα πέτρινο, παραδοσιακό χωριό, σκαρφαλωμένο σε ελατόφυτη πλαγιά, ενώ στα πόδια του κυλάει ανήσυχος ο Καρπενησιώτης ποταμός. Αρχιτεκτονική που συνδυάζει άψογα την πέτρα με τη ζεστασιά του ξύλου, σπίτια αρχοντικά με τζάκι στα υπνοδωμάτια, παραθυρόφυλλα με λευκά χειροποίητα κουρτινάκια, ξύλινα μπαλκόνια και αυλόπορτες. Η φύση γύρω από το χωριό είναι μοναδική. Πλαγιές με έλατα παντού και ο ήχος των νερών που τρέχουν μαγεύουν τον επισκέπτη. Εδώ βρίσκονται μερικοί πολύ καλοί παραδοσιακοί ξενώνες. Στην πλατεία βρίσκεται το Μουσείο Εθνικής Αντίστασης και μία ταβέρνα με εξαιρετικό φαγητό και ζεστό περιβάλλον.

Φεύγοντας από τους Κορυσχάδες, υπάρχει ένα μικρό όμορφο χωριό, το Βουτύρο, όπου βρίσκεται ο Ναός της Αγ. Παρασκευής, η μεγαλύτερη εκκλησία της Ευρυτανίας.

Επόμενος σταθμός το Νέο Μικρό Χωριό και το Παλαιό Μικρό Χωριό, που πολλοί από τους κατοίκους του χάθηκαν από την κατολίσθηση που έγινε εκεί πριν από αρκετά χρόνια. Ευτυχώς, οι περισσότεροι κάτοικοι σώθηκαν, επειδή ήταν Κυριακή πρωί και βρίσκονταν στην εκκλησία, που είναι στην άκρη του χωριού. Στην πλατεία του, κάτω από τα αιωνόβια πλατάνια, τρέχουν ασταμάτητα οι πέτρινες βρύσες με το κρυστάλλινο νερό. Στη είσοδο του χωριού υπάρχει μια ειδυλλιακή λίμνη που μαγεύει με τη γαλήνη της και το κατάφυτο περιβάλλον που την πλαισιώνει. Το Μεγάλο Χωριό, στην απέναντι βουνοπλαγιά από το Μικρό Χωριό, είναι ένα γραφικό χωριό, με ζωντάνια και ζεστή ατμόσφαιρα. Τα περισσότερα από τα αρχοντικά πέτρινα σπίτια του είναι σήμερα αναπαλαιωμένα. Στα πλακόστρωτα δρομάκια του βρίσκεται το Λαογραφικό Μουσείο του. Υπάρχουν επίσης ξενώνες, μαγαζιά για φαγητό και καφέ, γλυκό (γαλακτομπούρεκο εξαιρετικό) ή ποτό. Φεύγοντας, ο επισκέπτης μπορεί να αγοράσει γλυκά του κουταλιού, λικέρ, μέλι, βότανα και χειροποίητα ζυμαρικά, από τα μαγαζάκια που πωλούν παραδοσιακά προϊόντα. Τέλος σε μικρή απόσταση από τον παραδοσιακό οικισμό Κορυσχάδες βρίσκεται το χιονοδρομικό κέντρο Καρπενησίου Βελουχίου. Βρίσκεται στο βουνό Τυμψηστό, στη θέση Διαβολότοπος, σε υψόμετρο 1840μ. έως 2220μ.. Λειτουργεί από το 1974 και αποτελεί το πρώτο χιονοδρομικό κέντρο, που ιδρύθηκε από ιδιώτες.

Διαθέτει 14 συνολικά πίστες, διαφόρων επιπέδων δυσκολίας με συνολικό μήκος 8400μ., με την δυνατότητα κατόπιν συνεννοήσεων νυχτερινού σκι.

Ακόμα έχει 2 μονοθέσιους συρόμενους αναβατήρες, 3 διθέσιους και ένα τριθέσιος αναβατήρα, καθώς και ένα baby-lift, που όλα μαζί έχουν την ικανότητα να μεταφέρουν συνολικά 5150 άτομα την ώρα.

Στην περιοχή υπάρχει καταφύγιο της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ορειβασίας, το οποίο μπορεί να φιλοξενήσει 50 άτομα, καθώς σαλέ χωρητικότητας 100 ατόμων. Παράλληλα λειτουργεί εστιατόριο και μπαρ, καταστήματα πώλησης και ενοικίασης ειδών σκι και μηχανοκίνητων ελκίθρων χιονιού (snowmobile), χώρος στάθμευσης, σχολή σκι για εκπαίδευση χιονοδρόμων και προετοιμασία αθλητών, αλλά και χώρος πρώτων βοηθειών. Επίσης το χιονοδρομικό κέντρο διαθέτει 3 μηχανήματα αποχιονισμού και 2 διάστρωσης πιστών.

ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΖΑΓΟΡΟΧΩΡΙΩΝ

Το ιδανικό μέρος για ένα σύνολο δραστηριοτήτων που σίγουρα δε βαριέται κανείς, ό, τι κι αν επιλέξει. Υπάρχει δυνατότητα πεζοπορίας σε 31 σηματοδοτημένα μονοπάτια από το πρόγραμμα “LIFE – Ζαγόρι” * που ενώνουν τα χωριά μεταξύ τους. Διαδρομές για ορειβασία που ξεκινούν από το χωριό Άστρακα του Ζαγορίου, την Γκαμήλα, και από την Τσούκα Ρόσσα. Και φυσικά rafting στο διάσημο Βοϊδομάτη ή στον Αώο, ποδήλατο βουνού, τοξοβολία, ιππασία, αναρρίχηση, σκι στο χιονοδρομικό κέντρο του Προφήτη Ηλία το οποίο βρίσκεται στο όρος Μαυροβούνι και οι εγκαταστάσεις του ξεκινούν απ’ τα 1360μ. και φτάνουν έως και τα 1620μ..

Τρεις συρόμενοι αναβατήρες μήκους 700μ., 550μ. και 150μ. αντίστοιχα μεταφέρουν τους επισκέπτες στις 5 συνολικά πίστες, διαφόρων βαθμίδων δυσκολίας. Παράλληλα μια πίστα δρόμου αντοχής μήκους 15χλμ. και ένας επίπεδος χώρος 50 στρεμμάτων, ειδικός για snowmobile, βρίσκονται στη διάθεση των χιονοδρόμων. Στις εγκαταστάσεις του κέντρου βρίσκεται τουριστικό περίπτερο με αίθουσα δυναμικότητας 150 ατόμων για την ενημέρωση των επισκεπτών, καθώς και αρκετές σχολές σκι και μεγάλος χώρος στάθμευσης.

*** Προγραμμα Life-Ζαγόρι**

Στην περιοχή Ζαγορίου Ιωαννίνων έχει εφαρμοστεί πρόγραμμα Life με θέμα: «Προστασία από την ερημοποίηση και αναβάθμιση επικλινών εδαφών μέσω της αποκατάστασης, διατήρησης και αξιοποίησης των αναβαθμίδων». Πιο συγκεκριμένα στους σκοπούς του προγράμματος LIFE ΖΑΓΟΡΙ ήταν και η επανακατασκευή - επισκευή των αναβαθμίδων στην κοινότητα Νεγάδων Ζαγορίου και η επανακαλλιέργειά τους με τις παραδοσιακές καλλιέργειες με στόχο την ανάπτυξη των ήπιων μορφών τουρισμού.

Στις κυριότερες δραστηριότητες του έργου περιλαμβάνονται:

- Αξιολόγηση και επιλογή των περιοχών επέμβασης
- Συντήρηση και αποκατάσταση των τοίχων αντιστήριξης και των αναχωμάτων.
- Κατασκευή διαδρόμων προσπέλασης για ελαφρά γεωργικά μηχανήματα.
- Επιλογή του φυτικού υλικού σε κάθε περίπτωση-καλλιέργεια.
- Υλοποίηση εκπαιδευτικών σεμιναρίων, εργαστηρίων πεδίου.
- Ένταξη των δραστηριοτήτων του τριτογενούς τομέα (τουρισμός).
- Παραγωγή υλικού διάδοσης των αποτελεσμάτων.

Στο πλαίσιο του προγράμματος Life η Νομαρχιακή αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων σε συνεργασία με την Αναπτυξιακή Εταιρεία Ζαγορίου (ΑΝ.Ε.Ζ.) και το Μεσογειακό Κέντρο Περιβάλλοντος διοργάνωσε το Ευρωπαϊκό Campus Περιβάλλοντος: Αξιολόγηση περιοχών Ζαγορίου, το οποίο βοήθησε στη συλλογή του πρωταρχικού υλικού, στις δράσεις ευαισθητοποίησης, στην οργάνωση της μεθοδολογίας για τη μελέτη του χώρου κλπ.

Στην περιοχή υπάρχουν 45 χωριά, τα αποκαλούμενα Ζαγοροχώρια, τα οποία είναι διάσπαρτα στους πρόποδες της Πίνδου. Έχει έκταση περίπου 1,000 τετραγωνικά χιλιόμετρα και αρχίζει από το Νότιο Δυτικό μέρος από το όρος Μιτσικέλι (υψόμετρο 1,810 μ), φθάνει προς βορρά στον Αώο ποταμό και το όρος Τύμφη και ανατολικά μέχρι τον ποταμό Βάρδα στο Μαυροβούνι (υψόμετρο 2,100 μ) κοντά στο Μέτσοβο.

Η λέξη Ζαγόρι προέρχεται από τα Σλαβικά, από την πρόθεση *Za* που σημαίνει "πίσω" και το ουσιαστικό *gora* που σημαίνει "βουνό". Στην αρχαιότητα η περιοχή ονομάζονταν «Παροραία», και οι κάτοικοί της «Παροραίοι», δηλαδή αυτοί που ζουν πίσω από τα όρη. Τα πιο γνωστά χωριά είναι η Αρίστη, ο Βίκος, το Μικρό και το Μεγάλο Πάπιγκο, το Μονοδένδρι, το Ελατοχώρι, το Τσεπέλοβο και τα Άνω και Κάτω Πεδινά, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι και τα υπόλοιπα χωριά στερούνται φυσικής ομορφιάς. Ο επισκέπτης θα εντυπωσιαστεί από το Φαράγγι του Βίκου, από τα πράσινα νερά του Βοϊδομάτη, από τα πέτρινα γεφύρια αλλά κυρίως από την επαφή του με τη φύση. Τα Ζαγοροχώρια είναι ένας προορισμός με πολλά ξενοδοχεία, ξενώνες, ενοικιαζόμενα δωμάτια, εστιατόρια, καφετέριες και μπαρ που προσφέρουν υψηλής ποιότητας υπηρεσίες στον επισκέπτη. Τα ξενοδοχεία και οι ξενώνες που υπάρχουν στα Ζαγοροχώρια είναι διαφόρων κατηγοριών και μπορούν να ικανοποιήσουν μεγάλη ποικιλία προτιμήσεων και αναγκών διαμονής στους επισκέπτες τους με πολύ μεγάλη επιτυχία.

Ο Βοϊδομάτης (ποτάμι του Βίκου) είναι ποταμός του νομού Ιωαννίνων, παραπόταμος του Αώου. Οι κύριες πηγές του βρίσκονται κάτω από το χωριό Βίκος. Στην διαδρομή του δέχεται και άλλα υδάτινα ρεύματα που σχηματίζονται στις πλαγιές της Τύμφης ή προέρχονται από το Φαράγγι του Βίκου και τελικά συμβάλει στον Αώο κοντά στην Κόνιτσα. Ο ποταμός έχει συνολικό μήκος 15 χιλιόμετρα. Η ονομασία του Βοϊδομάτη προέρχεται από το σλάβικο Μπόντε - Ματ, που σημαίνει καλό νερό.

Ο Βοϊδομάτης χαρακτηρίζεται ως ένας από τους καθαρότερους ποταμούς της Ευρώπης, καθώς δεν αντιμετωπίζει προβλήματα ρύπανσης. Διασχίζει μία από τις ομορφότερες ορεινές τοποθεσίες της Ελλάδας, η οποία έχει χαρακτηριστεί εθνικός δρυμός από το 1973, καθώς και το φαράγγι του Βίκου που αποτελεί μνημείο φυσικής ομορφιάς. Κατά μήκος του Βοϊδομάτη συναντώνται ορισμένα από τα ομορφότερα μονότοξα, ηπειρώτικα γεφύρια. Το πιο διάσημο είναι το γεφύρι της Κλειδωνιάς (ή Κλειδωνιάβιστας), που βρίσκεται στην έξοδο της χαράδρας του Βίκου. Ο Βοϊδομάτης είναι κατάλληλος ποταμός για διάφορα αθλήματα ποταμού, όπως καγιάκ και ράφτινγκ ενώ εκεί ψαρεύεται και η πέστροφα.

Βοϊδομάτης Ζαγοροχώρια

Συρράκο, Ιωάννινα

ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΣΥΡΡΑΚΟ

Το Συρράκο (ή Σιράκο) είναι χωριό του νομού Ιωαννίνων, που ανήκει διοικητικά στον Δήμο Βορείων Τζουμέρκων. Είναι χτισμένο σε μία πλαγιά του όρους Λάκμος, σε υψόμετρο 1.150 μέτρων. Το Συρράκο στέκεται πάνω από την χαράδρα του ποταμού Χρούσια, παραπόταμου του Καλαρρύτικου και απέναντί του αντικρίζει τα Τζουμέρκα. Οι κοντινότερες πόλεις στο Συρράκο είναι τα Ιωάννινα και η Άρτα που απέχουν 40 λεπτά με μία ώρα ορεινής διαδρομής.

Δίκορφο

ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΜΕΓΑΛΟ ΠΑΠΙΓΚΟ

Το Μεγάλο Πάπιγκο είναι ένας ορεινός προορισμός με πολλά ξενοδοχεία, ξενώνες, ενοικιαζόμενα δωμάτια, εστιατόρια, καφετέριες και μπαρ που προσφέρουν υψηλής ποιότητας υπηρεσίες στον επισκέπτη. Τα ξενοδοχεία και οι ξενώνες που υπάρχουν στο Μεγάλο Πάπιγκο είναι διαφόρων κατηγοριών και μπορούν να ικανοποιήσουν μεγάλη ποικιλία προτιμήσεων και αναγκών διαμονής στους επισκέπτες τους με πολύ μεγάλη επιτυχία. Είναι ένα από τα πιο φημισμένα και ωραιότερα χωριά του Δυτικού Ζαγορίου. Ο οικισμός του Πάπιγκου υπάρχει από το 14ο αιώνα και χωρίζεται σε δυο συνοικισμούς, το

Μεγάλο και το Μικρό Πάπιγγο. Χτισμένο σε υψόμετρο 900 μέτρων στους πρόποδες της Αστράκας, το Μεγάλο Πάπιγγο απέχει 2 χλμ. από το Μικρό Πάπιγγο, είναι ένα από τα ομορφότερα χωριά του Ζαγορίου και απέχει 60 χλμ. από τα Ιωάννινα ενώ εντυπωσιάζει με την άψογη αρχιτεκτονική του.

Στο τέλος της Βυζαντινής εποχής, το Πάπιγγο ήταν η πρωτεύουσα του Δυτικού Ζαγορίου ενώ ως "Πάπιγκος" αναφερόταν η οροσειρά της Τύμφης που απλώνεται από πάνω του. Λιθόστρωτα καλντερίμια, αρχοντικά, όμορφες βρύσες, παλιές εκκλησίες που βασίζονται στην παραδοσιακή Ζαγορίσια αρχιτεκτονική δίνουν ένα ιδιαίτερο χρώμα στο Μεγάλο Πάπιγγο.

Δίπλα από την εντυπωσιακή εκκλησία του Αγίου Βλασίου βρίσκεται το Δημοτικό Σχολείο, έργο του Μιχαήλ Αναγνωστόπουλου ο οποίος το 1888 ίδρυσε τα φημισμένα Καλλίνεια Σχολεία, πέντε στο σύνολο, σε Μεγάλο και Μικρό Πάπιγγο. Σήμερα, στεγάζεται η Βιβλιοθήκη του Αναγνωστόπουλου που διετέλεσε Διευθυντής στη Σχολή Τυφλών και Κωφαλάων Παιδιών του Ινστιτούτο Perkins της Βοστώνης και περιέχει σπάνια έργα.

Για να φτάσει κάποιος στο Μεγάλο Πάπιγγο θα πρέπει να περάσει την Αρίστη και τα «καγκέλια», τον φιδογυριστό δρόμο με τις 14 απότομες στροφές.

Το Πάπιγγο έχει χαρακτηριστεί παραδοσιακός διατηρητέος οικισμός και συγκεντρώνει χιλιάδες ταξιδιώτες κάθε χρόνο. Το Μεγάλο Πάπιγγο έχει μεγάλη τουριστική ανάπτυξη, διαθέτοντας πολλά ξενοδοχεία, ξενώνες, ενοικιαζόμενα δωμάτια, ταβέρνες, εστιατόρια και καφενεία όλα προσεγμένα και φτιαγμένα βάσει της τοπικής παραδοσιακής αρχιτεκτονικής.

Παρ' όλη την μεγάλη τουριστική ανάπτυξη του Μεγάλου Πάπιγκου, έχει μείνει ανέπαφο στο χρόνο προσφέροντας ένα μοναδικό φυσικό τοπίο ενώ αποτελεί αφετηρία για πολλές ορεινές δραστηριότητες, όπως αναρρίχηση, ορειβασία, πεζοπορία, ανάβαση προς το Καταφύγιο της Αστράκας, τη Δρακόλιμνη, κατάβαση στο φαράγγι του Βίκου κ.α.

Το Μεγάλο Χωριό έχει απίστευτη θέα στους πύργους της Αστράκας που σε συνδυασμό με τις πηγές του Βοϊδομάτη, το φυσικό κολυμβητήριο "Ρογκοβό" και το καταφύγιο του Ορειβατικού Συλλόγου Αστράκα δημιουργεί ένα τοπίο μοναδικής φυσικής ομορφιάς που καθυποβάλλει και τον πιο ταξιδεμένο επισκέπτη. Στο Μεγάλο Πάπιγγο όπως και σε όλα τα Ζαγοροχώρια υπάρχουν πλούσια και νοστιμότητα εδέσματα, παραδοσιακές γεύσεις όπως οι φημισμένες Ζαγορίσιες Πίτες όλα φτιαγμένα με αγνά τοπικά υλικά.

Οι παραδοσιακές γεύσεις των Ζαγορίων αφήνουν ικανοποιημένο και τον πιο απαιτητικό επισκέπτη, ο οποίος μπορεί να δοκιμάσει τα ντόπια κρέατα μαγειρεμένα στην γάστρα, αρνί στη γάστρα, πομπάρι, τρίμμα πασχαλιάτικο, τηγανητό χοιρινό, κοντοσούβλι, προβατίνα στα κάρβουνα, γίγαντες φούρνου, μπριάμι, μπουμπουριά. Φυσικά θα ήταν μεγάλη παράλειψη να μην δοκιμάσει κάποιος τις ξακουστές Ζαγορίσιες Πίτες όπως η αλευρόπιτα ή ζυμαρόπιτα, χορτόπιτα, μπατσαριά, σπανακόπιτα Ηπειρώτικη, γαλατόπιτα, τσουκνιδόπιτα, γκιζόπιτα, κολοκυθόπιτα, τραχανόπιτα, κοτόπιτα, τυρόπιτα, μανιταρόπιτα

καθώς και αμυγδαλόπιτα, μπακλαβά, τηγανίτες Γιαννιώτικες και μήλο στο φούρνο ενώ υπάρχει και κρασί ντόπιας παραγωγής, εκλεκτό τσίπουρο ή ούζο. Από το Μεγάλο Πάπιγκο και τα άλλα Ζαγοροχώρια μπορεί να προμηθευτεί κάποιος γαλακτοκομικά προϊόντα, κάστανα, μήλα, καρύδια, μέλι, μανιτάρια, γλυκά του κουταλιού, μαρμελάδες, τουρσιά, ντόπια κρέατα και είδη λαϊκής τέχνης.

ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΜΙΚΡΟ ΠΑΠΙΓΚΟ

Το Μικρό Πάπιγκο αποτελεί μαζί με το Μεγάλο Πάπιγκο τους δυο συνοικισμούς του Πάπιγκου. Είναι ένα από τα ωραιότερα και πιο γνωστά Ζαγοροχώρια και βρίσκεται βορειοανατολικά των Ιωαννίνων σε απόσταση 62 χλμ. από την πόλη.

Χτισμένο σε υψόμετρο 980 μέτρων βρίσκεται σ' ένα ιδιαίτερα επιβλητικό τοπίο, κάτω από το όρος της Τύμφης. Η παραδοσιακή Ζαγορίσια αρχιτεκτονική, η πλούσια βλάστηση και η απaráμιλλη ομορφιά και συγχρόνως αγριότητα του τοπίου το καθιστούν ιδανικό προορισμό και για τους πιο ταξιδεμένους επισκέπτες. Στο τέλος της Βυζαντινής εποχής, το Πάπιγκο ήταν η πρωτεύουσα του Δυτικού Ζαγορίου ενώ ως "Πάπιγκος" αναφερόταν η οροσειρά της Τύμφης που απλώνεται από πάνω του. Πέτρινα μονοπάτια, παλιά αρχοντικά που στο εσωτερικό τους σώζονται λαϊκές τοιχογραφίες, παλιές πέτρινες εκκλησίες, στενά σοκάκια και το πλούσιο φυσικό τοπίο συνθέτουν ένα σκηνικό μοναδικού κάλλους στο Μικρό Πάπιγκο. Λίγα μέτρα πριν το Μικρό Πάπιγκο βρίσκονται οι κολυμπήθρες, το φυσικό κολυμβητήριο "Ρογκοβό". Στο ρέμα του Ρογκόβου με τη διάβρωση του νερού έχουν σχηματιστεί στρογγυλά κοιλώματα, που μοιάζουν με μικρές λιμνούλες, τις οποίες οι ντόπιοι ονομάζουν "οβίρες". Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες μπορεί να κολυμπήσει κάποιος και να ξεκουραστεί σε κάποια από τις κολυμπήθρες. Σημαντικές προσωπικότητες των γραμμάτων, της επιστήμης και των τεχνών κατάγονται από το Πάπιγκο. Ο φιλόλογος, διευθυντής του Ινστιτούτο Τυφλών Πέρκινς της Βοστώνης και ευεργέτης του Πάπιγκου Μιχαήλ Αναγνωστόπουλος (1837 – 1906), ο Γεώργιος Αναγνωστόπουλος (1867 – 1952) καθηγητής γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, ο Ζαχαρίας Σαρδέλης (1830 – 1913) φιλόλογος, δημοσιογράφος και εκδότης της εφημερίδας "ΙΡΙΣ" στο Βουκουρέστι καθώς και ο Χριστόδουλος Τσιωτίδης (1838 - 1894), πρόξενος της Ελλάδας στο Βουκουρέστι ήταν μερικοί από τους ανθρώπους που κατάγονται από το Πάπιγκο.

Στην είσοδο του χωριού, δίπλα στην εκκλησία των Ταξιαρχών, βρίσκεται το παλιό σχολείο, έργο και αυτό του Μιχαήλ Αναγνωστόπουλου που φιλοξενείται σήμερα το Κέντρο Ενημέρωσης της WWF όπου ενημερώνουν για την πανίδα και τη χλωρίδα της περιοχής. Το Μικρό Πάπιγκο, κάτω από την εποπτεία των πέντε επιβλητικών πύργων της Αστράκας που ο ψηλότερος φτάνει τα 1788

μέτρα και τη μυθική Δρακόλιμνη, μαγέβει με το πλούσιο φυσικό του τοπίο που δένει αρμονικά με την ηπειρώτικη αρχιτεκτονική.

Ως παραδοσιακός διατηρητέος οικισμός που έχει χαρακτηριστεί το Μικρό Πάπιγκο συγκεντρώνει πολλούς επισκέπτες κάθε χρόνο, χωρίς όμως αυτό να επηρεάζει την γραφικότητά του και τον ιδιαίτερο τρόπο διατήρησης της χωροταξικής και πολιτισμικής οργάνωσης της τοπικής κοινωνίας καθώς διαθέτει πολύ καλή τουριστική υποδομή με παραδοσιακούς ξενώνες, ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια καθώς και ταβέρνες και εστιατόρια για να απολαύσει κανείς τις τοπικές σπεσιαλιτέ. Το Μικρό Πάπιγκο είναι ο ιδανικός σταθμός για να ξεκινήσει κάποιος τις πεζοπορικές του περιηγήσεις και εξερευνήσεις. Από εκεί μπορεί να κάνει ανάβαση προς το Καταφύγιο της Αστράκας και τη Δρακόλιμνη και άλλες δραστηριότητες όπως ορειβασία, αναρρίχηση, πεζοπορία κ.α. Η ιδιαιτερότητα του Μικρού Πάπιγκου είναι ότι συνδυάζει την πλούσια πολιτιστική κληρονομιά, την παράδοση στην υποδειγματική φιλοξενία των κατοίκων, πλήθος δραστηριοτήτων, το απaráμιλλης ομορφιάς φυσικό τοπίο και την μαγευτική θέα κάνοντας τους επισκέπτες να επιστρέφουν ξανά και ξανά για να γνωρίσουν εκ νέου την μαγεία της περιοχής.

ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΑΡΙΣΤΗ

Η Αρίστη είναι ένας ορεινός προορισμός ο οποίος βρίσκεται στο Δυτικό Ζαγόρι και αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα χωριά των Ζαγοροχωρίων. Το πανέμορφο κεφαλοχώρι της Αρίστης είναι χτισμένο σε μια καταπράσινη πλαγιά σε υψόμετρο 650 μέτρων και απέχει 48 χλμ. από τα Ιωάννινα.

Το χωριό Αρίστη είναι ένα από τα παλαιότερα χωριά του Ζαγορίου και το παλιό όνομα του χωριού ήταν Αρτσίστα. Η περιοχή γνώρισε μεγάλο πλούτο και ευημερία στο παρελθόν που σήμερα μας μαρτυρούν τα παλιά αρχοντικά, η παλιά βρύση, οι εκκλησίες και τα μοναστήρια της. Βρίσκεται στο δρόμο προς Πάπιγκο, λίγο πριν το επιβλητικό μοναστήρι της Παναγίας της Σπηλιώτισσας. Έχει εύκολη πρόσβαση σε όλα τα αξιοθέατα της περιοχής και αποτελεί ιδανικό ορμητήριο για πολλούς κοντινούς προορισμούς και περιηγήσεις.

Στην κεντρική πλατεία του χωριού μπορεί να απολαύσει ο επισκέπτης τον καφέ του σε ένα από τα παραδοσιακά καφενεία της Αρίστης δίπλα στον μεγάλο αιωνόβιο πλάτανο και με φόντο την εκκλησία της Κοιμήσεως της Θεοτόκου που χρονολογείται από το 1718. Γραφικά πλακόστρωτα δρομάκια και λιθόστρωτα καλντερίμια οδηγούν στις παραδοσιακές γειτονιές του οικισμού και προκαλούν να τις εξερευνήσει ο επισκέπτης. Περιπατώντας στα στενά σοκάκια της Αρίστης θα βρεί και καταστήματα με είδη λαϊκής τέχνης.

Η Αρίστη βρίσκεται στα όρια του Εθνικού Δρυμού Βίκου – Αώου και αποτελεί

την είσοδο στον πυρήνα του Δρυμού. Σε μικρή απόσταση από την χαράδρα του Βίκου και τον ποταμό Βοϊδομάτη αποτελεί ορμητήριο για ένα περίπατο στο πλατανόδασος του Βοϊδομάτη, ανάβαση στην Δρακόλιμνη της Γκαμήλας ή διάφορες δραστηριότητες όπως διαδρομές 4X4, rafting και ιππασία στην ευρύτερη περιοχή. Η Αρίστη τα τελευταία χρόνια έχει μεγάλη τουριστική ανάπτυξη και έχει καταξιωθεί ως ένας δημοφιλής ορεινός προορισμός. Καλαίσθητα ξενοδοχεία, παραδοσιακοί ξενώνες, αρχοντικά και ενοικιαζόμενα δωμάτια, το ένα καλύτερο από το άλλο, ξεφυτρώνουν συνέχεια στο χωριό και φροντίζουν για μια ευχάριστη και άνετη διαμονή ενώ αποτελεί ιδανικό προορισμό για εκδρομές όλο τον χρόνο αφού μαγνητίζει με το φυσικό της τοπίο, την γραφικότητά της και την καταπληκτική θέα στους γρανιτένιους όγκους της Αστράκας.

ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

Το Μονοδένδρι είναι ένα από τα γνωστά Ζαγοροχώρια και ανήκει διοικητικά στο Δήμο του Κεντρικού Ζαγορίου. Χτισμένο σε υψόμετρο 1.060 μέτρων, μόλις 39 χλμ. από την πόλη των Ιωαννίνων προσφέρει μοναδική θέα στις πλαγιές της Τύμφης και της Αστράκας. Το όνομά του πιθανότατα οφείλει σε ένα μεγάλο έλατο που υπήρχε στο χωριό έως το 1840. Μέχρι το 1753 ήταν μια κοινότητα με τρεις συνοικίες (Βίτσα, Άνω Μαχαλάς, Αγ. Γεώργιος), οι οποίοι αργότερα σχημάτισαν το σημερινό χωριό. Βρίσκεται σε περίοπτη θέση αφού έχει εύκολη πρόσβαση στο φαράγγι του Βίκου ενώ οι πέτρινοι πύργοι της Οξιάς που βρίσκονται αριστερά του χωριού, συνθέτουν ένα τοπίο σπάνιας και παραμυθένιας ομορφιάς.

Το Μονοδένδρι γνώρισε μεγάλη οικονομική και εμπορική ακμή τον 18ο και 19ο αιώνα και ανεγέρθηκαν πολλές εκκλησίες, σχολεία και αρχοντικά από τους ευεργέτες του. Το χωριό είναι και γενέτειρα των εθνικών ευεργετών της χώρας μας Μάνθου και Γεωργίου Ριζάρη. Οι αδελφοί Ριζάρη ήταν μεγαλέμποροι με έδρα την Ρωσία και έδωσαν πολλά χρήματα στον απελευθερωτικό αγώνα της χώρας μας και διέθεσαν την περιουσία τους για την ίδρυση και λειτουργία της Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής. Με χρήματα από το κληροδότημα των αδελφών Ριζάρη λειτουργεί σήμερα η χειροτεχνική σχολή όπου μπορεί να δει ο επισκέπτης ή και να αγοράσει όμορφα υφαντά και κεντήματα.

Στο Μονοδένδρι υπάρχει και το Ριζαρείο Εκθεσιακό Κέντρο που φιλοξενεί αξιόλογες διεθνείς καλλιτεχνικές εκθέσεις όπως των Μάνου, Bresson, Boissonas και άλλων. Από το χωριό του Μονοδενδρίου κατάγεται και ο μεγάλος δάσκαλος του Έθνους Αθανάσιος Ψαλίδας (1767 – 1829). Σήμερα στο σπίτι των αδελφών Ριζάρη στεγάζεται το Δημοτικό σχολείο με τις προτομές των ευεργετών να

ατενίζουν τις κορυφογραμμές της Τύμφης.

Χαρακτηριστικά πέτρινα σοκάκια, πετρόχιστα σπίτια και αρχοντικά θα εντυπωσιάσουν με την περίφημη Ζαγορίσια αρχιτεκτονική και θα ζωντανέψουν περασμένες εποχές. Όλο το χωριό είναι ομοιόμορφα χτισμένο με την γκρίζα πέτρα. Το Μονοδένδρι είναι ένα από τα ομορφότερα χωριά του Ζαγορίου με μοναδική θέα και συγκεντρώνει πλήθος επισκεπτών κάθε χρόνο. Είναι ένα από τα πρώτα και παλαιότερα χωριά του Ζαγορίου που αναπτύχθηκαν τουριστικά και σήμερα διαθέτουν πάρα πολλούς καλόγουστους ξενώνες και προσεγμένα ξενοδοχεία και παρέχουν υψηλό επίπεδο υπηρεσιών για μια άνετη και ευχάριστη διαμονή.

Από το Μονοδένδρι ξεκινά μονοπάτι που οδηγεί μέσα στο Φαράγγι του Βίκου και τις πηγές του Βοϊδομάτη, μετά από μια απολαυστική διαδρομή. Το χωριό αποτελεί αφετηρία για το φαράγγι του Βίκου αλλά και για πολλές ορειβατικές και πεζοπορικές διαδρομές. Επίσης διεκδικεί επάξια μια θέση ενός από τα ωραιότερα χωριά του Ζαγορίου και όχι αδικώς, αφού διαθέτει ένα τοπίο απaráμιλλης φυσικής ομορφιάς και μαγευτική θέα που κόβει την ανάσα. Στο Μονοδένδρι πραγματοποιούνται πολλές πολιτιστικές εκδηλώσεις κατά τους καλοκαιρινούς μήνες όπως θέατρο και συναυλίες καθώς και το Πανηγύρι της Αγίας Παρασκευής στις 26 Ιουλίου.

ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΔΙΚΟΡΦΟ

Το χωριό Δίκορφο οφείλει το όνομά του στην τοποθεσία του, καθώς είναι κτισμένο στα 1.000 μ. ανάμεσα σε δύο λόφους στην πολύ δασωμένη βορινή πλευρά του βουνού Μιτσικέλι. Το Δίκορφο είναι γνωστό ως οικισμός από το 1431. Την ιστορία του μαρτυρούν τα μεγάλα πέτρινα αρχοντικά, η βιβλιοθήκη, τα λιθόστρωτα καλντερίμια, οι ξερολιθιές και οι αυλόπορτες που ενώνουν τα σπίτια.

Δίλοφο

ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΔΙΛΟΦΟ

Το Δίλοφο είναι ορεινό χωριό του νομού Ιωαννίνων και ανήκει στο συγκρότημα των Ζαγοροχωριών της Ηπείρου. Είναι χτισμένο σε υψόμετρο 1.000 μέτρων στις πλαγιές της Τύμφης. Το Δίλοφο ανήκει στον δήμο Κεντρικού Ζαγορίου και ο πληθυσμός είναι περίπου 39 κάτοικοι, οι οποίοι ασχολούνται με την κτηνοτροφία και τον τουρισμό. Απέχει 32 χιλιόμετρα από τα Ιωάννινα ενώ η πρόσβαση στο χωριό είναι ιδιαίτερα εύκολη αρκεί να προσέχει κανείς στις πινακίδες που οδηγούν σε αυτό μιάς και δεν είναι πάνω στον οδικό δρόμο. Το χαρακτηριστικό αυτό σε συνδυασμό με την απαγόρευση διέλευσης αυτοκινήτων μέσα από τον οικισμό, έχει βοηθήσει σημαντικά στην διατήρηση του παραδοσιακού χαρακτήρα και της αυθεντικής Ζαγορίσιας ταυτότητας που το κάνουν να ξεχωρίζει ανάμεσα από τα περισσότερα και ομολογουμένως πανέμορφα χωριά του Κεντρικού Ζαγορίου. Ο χαρακτηρισμός μάλιστα του οικισμού ως παραδοσιακού και διατηρητέου έχει ενισχύσει τον αναλλοίωτο χαρακτήρα του μιάς και σε αυτό επιτρέπονται μόνο αναστηλώσεις και ανακατασκευές παλαιών κτισμάτων. Το παλαιότερο όνομα του χωριού μέχρι το 1920 ήταν Σωπετσέλι ή Σο(μ)ποτσέλι, ονομασία η οποία στα σλάβικα και βλάχικα σημαίνει "τόπος με πολλά νερά". Ο επισκέπτης έχει την δυνατότητα να επισκεφθεί το Χιονοδρομικό Κέντρο Καρακόλι Μετσόβου το οποίο

βρίσκεται στο όρος Πίνδος σε υψόμετρο 1340μ. έως 1520μ.. Διαθέτει μόλις 2 πίστες καταβάσεων, μία για αρχάριους και μία μεσαίας δυσκολίας και έναν εναέριο αναβατήρα μήκους 800μ.. Παράλληλα αίθουσα δυναμικότητας 100 ατόμων λειτουργεί ως τουριστικό περίπτερο, που ενημερώνει και πληροφορεί τους επισκέπτες για τις εγκαταστάσεις και τις παρερχόμενες υπηρεσίες του κέντρου, το οποίο διαθέτει ακόμα έναν άνετο χώρο στάθμευσης.

ΝΟΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΜΟΥΣΘΕΝΗ

Ενα χωριό, που όπως όλα τα υπόλοιπα χωριά του δήμου Πιερέων συνδυάζει βουνό και θάλασσα. Στην έδρα του Δήμου Πιερέων ο επισκέπτης έχει την δυνατότητα να δει τον κουλέ (φρούριο), την εκκλησία της Κοίμησης της Θεοτόκου, τις "Τρύπες της Παναγίας" και το Δασικό Χωριό, πρότυπη ξενοδοχειακή μονάδα με ξύλινα καταλύματα. Το χωριό αριθμεί 1075 κατοίκους. Φημίζεται για το κλίμα του και για τα πολλά και κρύα νερά του. Ακόμα υπάρχει το Χιονοδρομικό Κέντρο Κοιλιάδας Ορφέα Παγγαίου το οποίο έχει μια πίστα καταβάσεων ιδιαίτερης ευκολίας και έναν μικρό συρόμενο αναβατήρα και λειτουργεί κατόπιν συνεννόησης με τον Ορειβατικό – Χιονοδρομικό Σύλλογο Καβάλας. Η πρόσβαση σ' αυτό γίνεται μέσω του οδικού δικτύου και μονάχα τα τρία τελευταία χιλιόμετρα είναι χωματόδρομος. Στην περιοχή υπάρχει καταφύγιο δυναμικότητας 60 ατόμων με θερμαινόμενες κουκέτες, τζάκι και ψησταριές, όπου οι επισκέπτες μπορούν μόνοι τους να παρασκευάσουν το φαγητό τους

ΝΟΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΡΕΝΤΙΝΑ

Η Ρεντίνα αποκαλείται από τους ντόπιους και ως «Βασίλισσα των Αγράφων» και είναι ένας όμορφος παραδοσιακός οικισμός, ο οποίος έχει κηρυχθεί διατηρητέος. Η Ρεντίνα αποτελεί δημοφιλή τουριστικό προορισμό καθώς συνδυάζει τη σύγχρονη με την παραδοσιακή αρχιτεκτονική, και την πανέμορφη φύση. Τα σπίτια, με τα έντονα χρώματα, του οικισμού μοιάζουν με πύργους, με πιο χαρακτηριστικό τον πύργο του Τουλάκογλου. Αξίζει να επισκεφθεί κάποιος το μοναστήρι της Κοίμησης της Θεοτόκου του 9ου αιώνα, καθώς και την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, του 17ου αιώνα, στην κεντρική πλατεία της Ρεντίνας. Στη Ρεντίνα υπάρχει και το μουσείο Εθνικής Αντίστασης, στο οποίο φιλοξενούνται αναμνηστικά και πλούσιο φωτογραφικό υλικό από τον Αγώνα της Αντίστασης. Επίσης μπορεί ο επισκέπτης να επισκεπτεί και την λίμνη Πλαστήρα η οποία είναι πασίγνωστη, και σίγουρα ένας από τους πιο hot προορισμούς! Τα τελευταία χρόνια έχουν δημιουργηθεί πολυτελή καταλύματα

γύρω από τη Λίμνη που καλύπτουν και τους πιο απαιτητικούς. Για βόλτα, υπάρχει το χωριό Κερασιά, και για να δει κάποιος καταρράκτες, αρκεί να περάσει από το Ανθοχώρι, το Ανθηρό και το Φουντωτό. Στο Μορφοβούνι βρίσκει κανείς παραδοσιακά γλυκά του κουταλιού.

Γύρω από τη λίμνη μπορεί να πραγματοποιηθούν οι δραστηριότητες πεζοπορία, Mountain bike, ψάρεμα με καλάμι, ιππασία και μέσα στη λίμνη βόλτα με υδροποδήλατο ή πιρόγα για τους πιο τολμηρούς ενώ προσφέρεται η δυνατότητα για σκί λόγω του χιονοδρομικού κέντρου Καραμανώλη Νεράιδας που βρίσκεται στην περιοχή της λίμνης Πλαστήρα σε υψόμετρο 1530μ. στο όρος Αγράφων. Πρόκειται για μικρό και όχι ανεπτυγμένο χιονοδρομικό κέντρο, το οποίο δεν συμπεριλαμβάνεται στη λίστα των χιονοδρομικών κέντρων του Ε.Ο.Τ. Λειτουργεί από τον Ορειβατικό – χιονοδρομικό Όμιλο Καρδίτσας προκειμένου να εξυπηρετεί τις ανάγκες του και η πρόσβαση σ' αυτό γίνεται μόνο μέσω χωματόδρομου, ο οποίος είναι σε άσχημη κατάσταση. Διαθέτει μόλις μια μικρή εύκολη πίστα κατάβασης μήκους 300μ. και ένα baby-lift. Στο κέντρο υπάρχει χώρος στάθμευσης και καταφύγιο δυναμικότητας 40 ατόμων.

PENTINA

ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΣΙΑΤΙΣΤΑ

Χτισμένη σε μια δυσπρόσιτη πλαγιά της Βέλιας σε υψόμετρο 930 μέτρων βρίσκεται η Σιάτιστα. Τον 18ο και 19ο αιώνα οι εμπορικές σχέσεις των Σιατιστινών με τις χώρες της κεντρικής Ευρώπης και των Βαλκανίων είχαν σαν

αποτέλεσμα την οικονομική ακμή και την άνοδο της πνευματικής ζωής της πόλης. Ο πολιτιστικός καμβάς της Ευρώπης βρίσκει την αρτιότερη έκφρασή του στη Σιάτιστα. Εξάισια δείγματα του πλούσιου παρελθόντος της στέκουν τα θαυμάσια αρχοντικά της με το βαρύ φρουριακό ύφος.

Ο επισκέπτης μπορεί να ανακαλύψει τη Σιάτιστα βήμα προς βήμα, περπατώντας στα γραφικά σοκάκια της, διαβαίνοντας τις βαριές δίφυλλες πόρτες των αρχοντικών του Μανούση, της Πούλκος, του Νερατζόπουλου, του Κανατσούλη, του Δόλγκιρα, και να θαυμάσει τους καταστόλιστους οντάδες.

Ένα πλίθος από ρόδακες, ανθέμια, αρμαθιές με καρπούς μπουκέτα και γιρλάντες, σχεδιασμένα με γρήγορες αλλά σίγουρες πινελιές και καλοταιριασμένα χρώματα, δημιουργούν ευχάριστη εντύπωση

ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑΦΥΓΙ

Κάτω από την κορυφή του Φλάμπουρου, σε υψόμετρο 1450μ. βρίσκεται το Καταφύγι. Το υγιεινό του κλίμα, η φιλοξενία των ανθρώπων, οι ταβέρνες με τους πεντανόστιμους τοπικούς μεζέδες, σε συνδυασμό με την θαυμάσια φύση, τα ορειβατικά καταφύγια και το διεθνές μονοπάτι E4 (το οποίο περνάει μπροστά από το νέο καταφύγιο του Ορειβατικού Ομίλου Πύργων στα 1560 μ υψόμετρο στο οποίο μπορεί κάποιος να διανυκτερεύσει, σε συνεννόηση με τον Ορειβατικό Όμιλο), το καθιστούν ένα από τα ομορφότερα θέρετρα του νομού Κοζάνης.

Από το Καταφύγι καταγόταν ο Γεώργιος Ζορμπάς, γνωστός από το έργο του Νίκου Καζαντζάκη " Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά". Οι εικόνες που προσφέρει από το μπαλκόνι του, ο οικισμός της Αγίας Κυριακής, η παλιά Σκούλιαρη, προς την τεχνητή λίμνη είναι αξεπέραστες.

Εκείνο που κάνει την Σκούλιαρη ξακουστή είναι η ρίγανη που είναι περιζήτητη για το θαυμάσιο άρωμά της.

ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑ

Η Μονεμβάσια, ή Μονεμβασία, ή Μονεμβασιά, ή Μονοβάσια, γνωστή στους Φράγκους ως Μαλβασία, είναι μια μικρή ιστορική πόλη της ανατολικής Πελοποννήσου, της επαρχίας Επιδάουρου Λιμηράς, στο Νομό Λακωνίας. Είναι περισσότερο γνωστή από το μεσαιωνικό φρούριο, επί του ομώνυμου "Βράχου της Μονεμβασιάς", που αποτελεί στην κυριολεξία μικρή νησίδα που συνδέεται με γέφυρα σε σχηματιζόμενο λαιμό συνολικού μήκους 400 μέτρων με τη σημερινή παράλια κατ' έναντι πόλη επί της λακωνικής ακτής. Στα διασωθέντα κτήρια και τις δομές στο κάστρο περιλαμβάνονται αμυντικές κατασκευές του εξωτερικού κάστρου και αρκετές μικρές βυζαντινές εκκλησίες.

Το όνομά της είναι σύνθετη λέξη, που προέρχεται από τις δύο ελληνικές λέξεις

Μόνη και Έμβασις. Πολλές από τις οδούς είναι στενές και κατάλληλες μόνο για τους πεζούς. Ο κόλπος της Παλαιάς Μονεμβασιάς βρίσκεται στο Βορρά. Το παρωνύμιο της Μονεμβασιάς είναι «Γιβραλτάρ της ανατολής», επειδή τυγχάνει να είναι σε σμίκρυνση πανομοιότυπη με τον βράχο του Γιβραλτάρ. Ο ποιητής Γιάννης Ρίτσος καταγόταν από τη Μονεμβασιά, όπου και βρίσκεται σήμερα ο τάφος του.

Σήμερα έχει 4.660 κατοίκους.

Μονεμβασιά

Παραδοσιακός Ξενώνας Κελλιά

Στο κάστρο της Μονεμβασιάς βρίσκεται ο παραδοσιακός ξενώνας «Κελλιά». Στο διατηρητέο αυτό, παραδοσιακό κτίριο γεννήθηκε ο ποιητής της ρωμιοσύνης, Γιάννης Ρίτσος. Το κτίριο αυτό, που ιστορικά αναφέρεται ως τόπος κατοικίας μοναχών (τα επονομαζόμενα «κελλιά», εξ ου και η ονομασία του ξενώνα), λειτούργησε το 1981 σαν παραδοσιακός ξενώνας του ΕΟΤ, στα πλαίσια πιλοτικού προγράμματος κατασκευής και λειτουργίας παραδοσιακών ξενώνων σε επιλεγμένα σημεία και προορισμούς της χώρας μας, από εξειδικευμένο προσωπικό σε συνεργασία με τους κατά τόπους φορείς και εργαζομένους. Απώτερος στόχος ήταν οι νέοι της περιοχής να αποκτήσουν την απαραίτητη τεχνογνωσία και τουριστική εμπειρία και μετά την αποχώρηση του ΕΟΤ, να περάσει η διαχείριση και λειτουργία των ξενώνων σε ντόπιους νέους επιχειρηματίες. Η μαγική ησυχία του ταξιδεύει τις αισθήσεις πάνω στο «πέτρινο καράβι» του ποιητή, το κύμα που πολιορκεί το βράχο, το φεγγάρι που διεγείρει τις αισθήσεις, η σκιά της μουριάς μέσα στο κατακαλόκαιρο και το παγωμένο λευκό κρασί. Στο κεντρικό καλντερίμι που υπάρχει το κελάρι του οικισμού, που είναι και το παλαιότερο κατάστημα τοπικών προϊόντων στο κάστρο, ο επισκέπτης μπορεί να δοκιμάσει τα τοπικά κρασιά, σπιτικά αμυγδαλωτά και

σαμουσάδες (η Σπαρτιάτικη εκδοχή του μπακλαβά, χωριάτικο φύλλο με στρώσεις καρυδιών, ψιλοκομμένων μύγδαλων και σουσαμιού και πολλά μπαχαρικά, κανέλλα, γαρύφαλλο και μοσχοκάρυδο), μελόκρασο και τσίπουρο και ένα σωρό τοπικές λιχουδιές.

ΝΟΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΡΑΨΑΝΗ

Η Ραψάνη είναι ένα όμορφο χωριό το οποίο βρίσκεται σε υψόμετρο 600 μέτρων στους πρόποδες του Ολύμπου, κοντά στην κοιλάδα των Τεμπών. Η Ραψάνη είναι γνωστή για την παραγωγή κρασιού και τσίπουρου, ενώ προσφέρει όμορφη θέα προς το Αιγαίο. Στην Ραψάνη υπάρχουν Παραδοσιακοί οικισμοί, Ταβέρνες στην Πλατεία, και παραδοσιακά καφέ. Τρία χιλιόμετρα έξω από το χωριό, ακολουθώντας χωμάτινο δρόμο ο οποίος περνά μέσα από δάσος από Βελανιδιές, οδηγείται ο επισκέπτης στο εξωκλήσι των Αγίων Θεοδώρων, το οποίο ξεχωρίζει για τις τοιχογραφίες του και το φυσικό τοπίο που το περιβάλλει. Υπάρχει τρεχούμενο νερό και χώρος για πικ νικ. Τέλος ο επισκέπτης μπορεί να πάει για σκί στο Χιονοδρομικό κέντρο Βρυσούλες Ολύμπου, που βρίσκεται στην Ελασσώνα σε υψόμετρο 2000μ. έως 2450μ. Πρόκειται για στρατιωτικό χιονοδρομικό κέντρο, όπου απαιτείται αστυνομική ταυτότητα ή διαβατήριο, για να το επισκεφθεί κανείς, καθώς και ειδική άδεια από το Γ.Ε.Σ για τους αλλοδαπούς. Λειτουργεί μόνο τα Σαββατοκύριακα και το σκι είναι εντελώς δωρεάν, όμως ο κάθε σκιέρ φέρει ο ίδιος ευθύνη για την ασφάλειά του.

Διαθέτει συνολικά 3 εύκολες πίστες καταβάσεων και 2 συρόμενους αναβατήρες, όπου η κορυφή τους είναι τα 2450μ. , καθώς και ένα baby lift. Στις εγκαταστάσεις του κέντρου υπάρχει καταφύγιο 30 ατόμων, όπου απαιτείται άδεια από το Γ.Ε.Σ (Γενικό Επιτελείο Στρατού) για να διανυκτερεύσει κανείς. Στα 1850μ. υπάρχει χώρος στάθμευσης, ενώ η Λέσχη των Αξιωματικών λειτουργεί ως καφέ για το κοινό . Ωστόσο για να φτάσει κάποιος στο κέντρο υπάρχει χωματόδρομος 12χλμ. με αρκετά προβλήματα.

ΝΟΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΞΟΧΩΡΙ

Η απίστευτη φυσική ομορφιά του τοπίου και ο τεράστιος πλούτος της λαϊκής παράδοσης, ήταν οι δύο παράγοντες που συνετέλεσαν στον χαρακτηρισμό των οικισμών του Μεταξοχωρίου. Αυτοί οι παραδοσιακοί οικισμοί αποτελούν την κοιτίδα διαφύλαξης και ανάδειξης της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Αμπελάκια

ΝΟΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΑΜΠΕΛΑΚΙΑ

Ο πρώτος συνεταιρισμός στον κόσμο «γεννήθηκε» σε μια από τις πιο όμορφες περιοχές της χώρας που είναι γνωστή για την πλούσια πολιτιστική της παράδοση.

Ο λόγος για την ιστορική κοινότητα Αμπελακίων στη Λάρισα, όπου το επιβλητικό τοπίο των βράχων σμίγει με την ηρεμία της κίνησης των νερών του Πηνειού ποταμού.

Μακριά από τα αστικά κέντρα και τους συγκοινωνιακούς άξονες, σε εποπτική θέση, πέντε χιλιόμετρα από τα Ιερά στενά των Τεμπών, ανηφορίζοντας κανείς μπορεί να δει να ξεπροβάλουν τα Αμπελάκια, η Ιστορική Κοινότητα των Αμπελακίων όπως έχει επικρατήσει. Κοινότητα η οποία ανήκει στην Επαρχία Λάρισας του Νομού Λάρισας, της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Βρίσκεται στους πρόποδες του όρους 'Όσσα' ή 'Κίσαβος' και σε απόσταση 5 χιλιομέτρων από τα Τέμπη όπου περνά η Εθνική οδός, Αθηνών - Θεσσαλονίκης και σε απόσταση 31 χιλμ. από την Λάρισα, 120 από Θεσσαλονίκη και 380 από την Αθήνα. Η πρώτη οπτική επαφή με τα Αμπελάκια δίνει στον ταξιδιώτη την εντύπωση ότι αυτό το «χωριό» διαφέρει από τα άλλα ...και όντως αυτό συμβαίνει. Το χωριό φημίζεται για τα σπουδαία αρχοντικά του καθώς γνώρισε πολύ μεγάλη οικονομική ανάπτυξη κατά το παρελθόν, χάρη στην επεξεργασία

και την βαφή νημάτων με κόκκινο χρώμα που παρήγαγαν από την επεξεργασία του φυτού ριζάρι (ρουβία η βαφική).

Πριν από τη δημιουργία του συνεταιρισμού, υπήρχαν μικρές συντροφίες (ομάδες) οι οποίες επεξεργάζονταν νήματα, τα έβαφαν κόκκινα και πουλώντας τα πλούτιζαν. Υπήρχαν, τότε, μέσα στο χωριό 24 νηματοβαφεία (κιρχανάδες). Επειδή όμως ο ανταγωνισμός των βιοτεχνικών αυτών ομάδων (συντροφιών) ήταν μεγάλος, αποφάσισαν να συνεργαστούν για να αποφύγουν τον αθέμιτο ανταγωνισμό μεταξύ τους. Έτσι, ιδρύθηκε ο πρώτος συνεταιρισμός του κόσμου το 1772, με καταστατικό και οι Αμπελακιώτες ήταν οι πρώτοι που εφάρμοσαν την ιδέα του «συνεταιρίζεσθαι και τα εξ' αυτής προκύψαντα αγαθά». Σήμερα, σώζεται το τρίτο καταστατικό καθώς ανά Ζετία ανανέωναν το καταστατικό εμπλουτίζοντάς το με νέα άρθρα, για την καλύτερη λειτουργία του συνεταιρισμού.

Αρχοντικά κρεμασμένα στις πλαγιές του βουνού μαρτυρούν με την αρχιτεκτονική τους ότι τα χρόνια που πέρασαν άφησαν την δική τους ανεξίτηλη ιστορική πινελιά. Μια μαγεία διάχυτη μέσα στα στενά του χωριού αφήνουν τον ταξιδιώτη άφωνο να θαυμάζει τον πολιτισμό που μαρτυρούν τα σπίτια, οι λιθόστρωτοι δρόμοι και οι γέροντες.

ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΠΟΡΤΑΡΙΑ

.Η Πορταριά προσφέρει μια θαυμάσια ευκαιρία για ιππασία και πεζοπορία με πολλές όμορφες διαδρομές, που μπορεί να κάνει κάποιος στα γραφικά χωριά με άλογα αλλά και με οργανωμένο γκρουπ για πεζοπορία. Στα αμέτρητα λιθόστρωτα μονοπάτια και τα γραφικά καλντερίμια έχει κάποιος την ευκαιρία να δει σπάνια λουλούδια, φυτά και αμέτρητες πηγές και βρύσες που έχουν πόσιμο νερό. Κατά τη διάρκεια του χειμώνα Όμιλοι αυτοκινητιστών από όλη την Ελλάδα οργανώνουν την Ανάβαση του Πηλίου. Οι λάτρεις των χειμερινών σπόρ, εκτός από σκι, μπορούν να απολαύσουν snowboarding και ορειβατικό σκι. Το Χιονοδρομικό Κέντρο Αγριόλευκες Πηλίου βρίσκεται σε υψόμετρο 1471μ. στη θέση Αγριόλευκες στο βουνό Πήλιο και δημιουργήθηκε με πρωτοβουλία του Ορειβατικού Συλλόγου Βόλου. Ωστόσο λειτουργεί σύμφωνα με την διαχείριση της Αναπτυξιακής Εταιρείας Μαγνησίας Α.Ε.(ANEM Α.Ε)

Διαθέτει 3 πίστες καταβάσεων διαφορετικών βαθμίδων δυσκολίας, εγκεκριμένες από την Διεθνή Ομοσπονδία Χιονοδρομίας (FIS), καθώς και μια πίστα δρόμου αντοχής μήκους 5χμ., μοναδική για το φυσικό της περιβάλλον. Στο κέντρο υπάρχει ένας μονοθέσιος και ένας διθέσιος εναέριος αναβατήρας, καθώς και ένα μονοθέσιο συρόμενο baby-lift, που έχουν εναρμονιστεί με τις

τρέχουσες ευρωπαϊκές προδιαγραφές ασφαλούς λειτουργίας. Παράλληλα όμως καταβάλλεται προσπάθεια εγκατάστασης και ενός επιπλέον διθέσιου αναβατήρα για την καλύτερη εξυπηρέτηση των χιονοδρομών.

Στο Πήλιο υπάρχουν 24 ορεινά χωριά τα περισσότερα με τις λιθόστρωτες πλατείες τους με το κάθε ένα να έχει διαφορετική ομορφιά και χάρη. Τα ορεινά χωριά του Πηλίου είναι ένας τόπος με τόσο πολύ ομορφιά που ίσως σπάνια συναντάται αλλού όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στην οικουμένη

Τα κυριότερα ορεινά χωριά του Πηλίου είναι η Μακρινίτσα,, τα Χάνια, η Άλλη Μεριά, ο Άγιος Λαυρέντιος, τα Πλατανίδια, το Μαλάκι, η Άνω και Κάτω Γατζέα, οι Μηλιές, τα Καλά Νερά, οι Αφέτες η Άφησος, η Αργαλαστή, ο Κάλαμος, το Παλιό Τρικέρη, τα Κεραμίδια, η Κερασιά, το Πουρί, το Χορευτό, η Τσαγκαράδα, η Ζαγορά. Τέλος υπάρχει και το περίφημο τρενάκι του Πηλίου, ή αλλιώς Μουντζούρης, το οποίο είναι ένα τρένο-τουριστικό αξιοθέατο των χωριών του Πηλίου. Ο σιδηρόδρομος φτιάχθηκε σε δύο στάδια, μεταξύ του 1894 και του 1903. Αποτέλεσε για 80 χρόνια, σημείο αναφοράς για την περιοχή. Στις μέρες μας, το τρενάκι συνεχίζει να ανεβαίνει στα χωριά του Πηλίου, έχοντας κάνει μια διακοπή, στο διάστημα 1971-1996. Ο σιδηρόδρομος ξεκινά από τα Λεχώνια και κάνει μια ολιγόλεπτη στάση στην Άνω Γατζέα. Ακολουθούν: Αγία Τριάδα, Άγιος Αθανάσιος Πινακάτων, Αργυρέικα και Μηλιές. Η διεύθυνση της μηχανής αναστρέφεται χειροκίνητα και παίρνει φόρα, για την επιστροφή στα Λεχώνια, στο σταθμό των Μηλεών. Τη διαδικασία αυτή, μπορεί να την παρακολουθήσει κανείς από την ειδική πλατφόρμα, η οποία βρίσκεται στο άκρο του σταθμού. Η στάση στις Μηλιές διαρκεί μερικές ώρες. Από εκεί, οι ταξιδιώτες μπορούν να πάρουν το μονοπάτι (καλντερίμι), το οποίο οδηγεί στην κεντρική πλατεία του χωριού, όπου και βρίσκεται το σπουδαιότερο κτίσμα του: ο Ναός των Παμμέγιστων Ταξιαρχών, με τις εντυπωσιακές αγιογραφίες και το ξυλόγλυπτο τέμπλο του. Ο Ναός των Ταξιαρχών έχει πολύ σημαντική ιστορική σημασία, καθώς, την 7η Μαΐου του 1821, ο Άνθιμος Γαζής ύψωσε τη σημαία της Επανάστασης κατά της Οθωμανικής αυτοκρατορίας. Η σημαία αυτή, βρίσκεται στη βιβλιοθήκη Ψυχής Άκος*, των Μηλεών. Τέλος, ένα ακόμη δρομολόγιο που εκτελείται, ξεκινά από την παραλιακή και πολυσύχναστη Αγριά και φθάνει έως το χείμαρρο Άναυρο, όπου είναι χτισμένη η προαναφερθείσα σιδερένια γέφυρα.

Τρενάκι Πηλίου

* Η Βιβλιοθήκη Μηλεών ιδρύθηκε το 1814 με την μορφή Σχολής από τρεις μηλιώτες λογίους ιερείς και υπέρμαχους του Διαφωτισμού: τον Άνθιμο Γαζή, τον Γρηγόριο Κωνσταντά και τον Δανιήλ Φιλιππίδη. Οι ιδρυτές της τής έδωσαν το όνομα *Ψυχής Άκος*, που σημαίνει *θεραπεία ψυχής*. Αρχικός σκοπός των ιδρυτών της Σχολής ήταν να δημιουργήσουν μία Ακαδημία, κάτι σαν πανεπιστήμιο, αλλά οι οθωμανικές Αρχές αρνήθηκαν να δώσουν άδεια για κάτι τέτοιο.

Το κτίσιμο της Σχολής ολοκληρώθηκε το 1817, με την οικονομική συνδρομή των δύο πρώτων ιδρυτών, οι οποίοι πρόσφεραν για τον σκοπό αυτό 500 χρυσά φλουριά ολλανδικά, αλλά και την συνεισφορά πολλών άλλων πηλιορειτών. Ο Γαζής πρόσφερε στην Σχολή και την προσωπική του βιβλιοθήκη. Η Σχολή εμπλουτίστηκε επίσης με πλούσιο για την εποχή εποπτικό υλικό, όπως επιστημονικά όργανα, χάρτες, κ.ά.

Όταν ξέσπασε η Επανάσταση του 1821, η Σχολή διέκοψε την λειτουργία της, μιας και οι ιδρυτές της ήταν μεταξύ των πρωτεργατών των επαναστατών. Η Σχολή επαναλειτούργησε το 1834 με την φροντίδα του Γρηγορίου Κωνσταντά. Όταν πέθανε ο Κωνσταντάς το 1844, η Σχολή έκλεισε οριστικά.

Το 1828, με δωρεά της μηλιώτισσας Κρυσταλλίας Οικονομάκη, χτίστηκε κοντά στην πλατεία του χωριού η σημερινή Βιβλιοθήκη για να στεγάσει τα διασωθέντα βιβλία και όργανα της Σχολής. Ωστόσο, το 1943, όταν οι Γερμανοί πυρπόλησαν τις Μηλιές, το μεγαλύτερο μέρος από την συλλογή βιβλίων της Σχολής καταστράφηκε. Έτσι σήμερα στο Ιστορικό Τμήμα της Βιβλιοθήκης σώζονται περίπου 1.700 τίτλοι (3.000 τόμοι) διαφόρων ιστορικών εντύπων που έχουν τυπωθεί από το 1497 έως το 1899, καθώς και πολλά χειρόγραφα που χρονολογούνται από τον 10ο έως τον 18ο αι. μ.Χ.

ΝΟΜΟΣ ΠΕΛΛΑΣ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΠΑΛΑΙΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Σε απόσταση 30 χλμ. από την πόλη της Έδεσσας και πολύ κοντά στο χιονοδρομικό κέντρο του όρους Βόρας βρίσκεται ο παραδοσιακός διατηρητέος οικισμός του Αγίου Αθανασίου ή Τσέγανης.

Το παλιό χωριό του Αγ. Αθανασίου είναι κτισμένο σε υψόμετρο 1200 μ. στους

πρόποδες του βουνού Βόρας (ή Καϊμακτσαλάν), στην κορυφή Πιπερίτσα. Το χωριό κτίστηκε στα τέλη του 16ου αιώνα και κατοικούνταν έως τα τέλη της δεκαετίας του 1980 οπότε οι κάτοικοί του μεταφέρθηκαν στον νέο οικισμό που βρίσκεται 6 χλμ. κάτω από τον παλιό Άγιο Αθανάσιο.

Ο επισκέπτης που θα βρεθεί στον παραδοσιακό οικισμό, θα θαυμάσει τα κεραμοσκεπή κτίρια του χωριού, δείγματα της παραδοσιακής τοπικής αρχιτεκτονικής κτισμένα από πελεκητή πέτρα.

Σημαντικό αξιοθέατο του χωριού είναι η εκκλησία της Αναλήψεως η οποία κτίστηκε στα τέλη του 1700. Σήμερα ο παραδοσιακός οικισμός του Αγίου Αθανασίου ή Τσέγανη, όπως ονομάζεται από τους ντόπιους, είναι πόλος έλξης των τουριστών και των χιονοδρόμων του Βόρα.

Στο παλιό αλλά και στο καινούργιο χωριό υπάρχουν εστιατόρια, καφετέριες, νυχτερινά κέντρα διασκέδασης, ξενοδοχεία και ενοικιαζόμενα δωμάτια όπου οι επισκέπτες μπορούν να απολαύσουν μια άνετη διαμονή μέσα στη φύση και την παράδοση. Επίσης βρίσκεται πολύ κοντά στο όρος Καϊμακτσαλάν, κάτι που δίνει ένα επιπλέον κίνητρο στον επισκέπτη να επισκεπτεί τον παραδοσιακό οικισμό του Αγίου Αθανασίου καθώς το συγκεκριμένο όρος είναι πολύ δημοφιλής τουριστικός προορισμός. Το όρος Βόρας ή Καϊμακτσαλάν (τοπωνύμιο του βουνού που σημαίνει λευκή κορυφή) είναι το τρίτο μεγαλύτερο βουνό της Ελλάδας σε υψόμετρο 2.524 μ. Το Καϊμακτσαλάν υψώνεται κατά μήκος της ελληνο-γιουγκοσλαβικής μεθορίου, ενώ το μεγαλύτερο μέρος του ελληνικού του τμήματος ανήκει στο Νομό Πέλλας. Το όρος Βόρας αποτελεί πόλο έλξης για τους φυσιολάτρες και τους ορειβάτες, καθώς και για χιλιάδες χιονοδρόμους που επισκέπτονται τις υπερσύγχρονες εγκαταστάσεις του Χιονοδρομικού Κέντρου Βόρας, ενώ η εθνική ομάδα και οι περισσότερες σχολές σκι ξεκινούν εκεί την προετοιμασία τους. Το Χιονοδρομικό Κέντρο Βόρα - Καϊμακτσαλάν απέχει 45 χιλιόμετρα από την πανέμορφη πόλη της Έδεσσας και αναπτύσσεται στην νοτιοανατολική πλευρά του όρους σε υψόμετρο από 2.050 έως 2.480 μέτρα. Στην κορυφή του βουνού υπάρχει το πανέμορφο ξωκλήσι του Προφήτη Ηλία. Η πλούσια και σπάνια βλάστηση του όρους Βόρας στο Καϊμακτσαλάν η οποία περιλαμβάνει πολλά χλωριδικά είδη δυσεύρετα στον ελλαδικό και τον ευρύτερο βαλκανικό χώρο, στηρίζει μεγάλο αριθμό πανίδας (ορنيθοπανίδας, αμφιβίων, ερπετά) καθιστώντας τον Βόρα βίοτοπο σημαντικό για την οικολογική ισορροπία του τόπου. Ένα σπάνιο χαρακτηριστικό του Βόρα είναι η ύπαρξη υδάτινων όγκων ακόμα και σε πολύ μεγάλο υψόμετρο (πηγές Σκοπιάς - Κρέμασης 2.400 μ.). Πολλοί φυσιολατρικοί και ορειβατικοί σύλλογοι διοργανώνουν εκδρομές στον Βόρα καθώς εκεί υπάρχουν πανέμορφες διαδρομές μοναδικού φυσικού κάλλους. Μία από τις διαδρομές η οποία είναι προσιτή σε όλους τους περιπατητές είναι αυτή που καταλήγει στο "Ρέμα του Φλώρου". Η διαδρομή ξεκινάει από τη διασταύρωση του καταφυγίου του Φ.Ο.Ε. (Φυσιολατρικός Όμιλος Έδεσσας) στον Βόρα και φτάνει στο Ρέμα διασχίζοντας κατάφυτη τοποθεσία με πλήθος καταρρακτών. Η διαδρομή διαρκεί 60 περίπου λεπτά για μετάβαση και επάνοδο. Επίσης, από την

περιοχή του Χιονοδρομικού Κέντρου Βόρας στη θέση Σπαστήρας υπάρχει δασικός δρόμος που οδηγεί στην κορυφή Χαδανόκο (υψόμετρο 1.787). Η διαδρομή αυτή διαρκεί μία περίπου ώρα (μετάβαση-επάνοδος). Προς την ίδια κορυφή μπορεί να γίνει διάσχιση και από τον παραδοσιακό οικισμό του Αγίου Αθανασίου μέσα από δάσος οξυάς. Η ίδια διαδρομή οδηγεί και ψηλότερα, στην κορυφή Πιπερίτσα (υψόμετρο 1998) μετά από τέσσερις ώρες διάσχισης. Από την περιοχή του Αγ. Αθανασίου περνάει ακόμη και το διεθνές μονοπάτι E 4/6 που οδηγεί στον Σκοπό Φλωρίνης μέσα από δάσος οξυάς και χαράδρες. Συνολική διάρκεια διάσχισης πέντε (5) ώρες Στο Καϊμακτσαλάν υπάρχουν παραδοσιακοί ξενώνες, ξενοδοχεία, δωμάτια με τζάκι, εστιατόρια, μπαράκια, δραστηριότητες για τις χειμερινές διακοπές, σχολεία του σκι και ένα ευχάριστο περιβάλλον που καθιστούν το Χιονοδρομικό Κέντρο Καϊμακτσαλάν ως έναν χειμερινό προορισμό

ΝΟΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΑΛΙΣΤΡΑΤΗ

Η Αλιστράτη είναι κωμόπολη στον νομό Σερρών του Δήμου Νέας Ζίχνης. Βρίσκεται στα ανατολικά του νομού Σερρών στην επαρχία Φυλλίδας, στα όρια με τον Νομό Δράμας.

Η Αλιστράτη βρίσκεται στο άνοιγμα το οποίο υπάρχει ανάμεσα στα δύο ορεινά συγκροτήματα, του όρους Μενοίκιου και του όρους Παγγαίου. Κατά πάσα πιθανότητα κτίσθηκε κατά τους νεότερους χρόνους. Στη συνέχεια αναπτύχθηκε σε κωμόπολη λόγω του εύφορου εδάφους αλλά και της νευραλγικής τοποθεσίας στην οποία βρισκόταν και της επέτρεψε να παίξει σπουδαίο ρόλο διαμετακομιστικού εμπορικού σταθμού ανάμεσα στις Σέρρες, τη Θεσσαλονίκη, την Δράμα και την Καβάλα. Η οικονομική της άνθηση βασιζόταν στις παραγωγές του καπνού, του βαμβακιού, των σιτηρών, του σταφυλιού και του εκλεκτού κρασιού.

Η πολιτεία με σχετικές της αποφάσεις έχει χαρακτηρίσει πέντε κτίρια της Αλιστράτης ως διατηρητέα: Την οικία του Γ. Τσίμπα, την οικία του Γ. Βοζίκη, την οικία του Λ. Μπαφέρα, την οικία Καμαγιάννη -Χατζηπουργάνη και τέλος την οικία Δημ. Καρτάλη.

Τον 19ο αιώνα υπήρξε εθνικό, θρησκευτικό και πνευματικό κέντρο της Ανατολικής Μακεδονίας, αφού εδώ λειτουργούσε η περίφημη «Αστική Σχολή Αλιστράτης», (από τις λίγες εκείνη τη περίοδο στην περιοχή που διέθετε δικό της τυπογραφείο), καθώς και η Κεντρική Ελληνική Σχολή, στην οποία

διατέλεσε σχολάρχης (1841) ο Αλιστρατινός λόγιος Δημήτριος Καλαμβακίδης με καταγωγή από το Μελένικο. Η Αλιστράτη ήταν έδρα της Μητρόπολης Φιλίππων, Δράμας και Ζιχνών.

Οι επισκέπτες μπορούν να επικεφθούν το Χιονοδρομικό Κέντρο Λαϊλιάς το οποίο βρίσκεται στο όρος Βροντούς σε υψόμετρο 1847μ. στο νομό Σερρών. Λειτουργεί από τον Ορειβατικό Σύλλογο Σερρών (Ε.Ο.Σ) από το 1978 και διαθέτει μία πίστα καταβάσεων 1200μ. και μια πίστα δρόμου αντοχής. Στην διάθεση των επισκεπτών βρίσκονται επίσης 3 συρόμενοι αναβατήρες, καθώς και ένας μικρότερος που τους οδηγεί στις πίστες. Στις εγκαταστάσεις του κέντρου λειτουργεί καταφύγιο και σαλέ, χωρητικότητας 65 και 35 ατόμων αντίστοιχα, εστιατόριο – μπαρ, σχολή σκι και snowboard, ελκήθρων και snowmobile. Ανάμεσα στα άλλα συμπεριλαμβάνεται ειδικός χώρος εκμάθησης αρχαρίων, πρώτων βοηθειών και στάθμευσης οχημάτων και τροχόσπιτων. Την καλοκαιρινή περίοδο στις εγκαταστάσεις του κέντρου λειτουργεί κατασκήνωση. Η Αλιστράτη είναι γνωστή επίσης για το σπήλαιο Αλιστράτης και το φαράγγι του ποταμού Αγγίτη.

Το σπήλαιο Αλιστράτη

Σε απόσταση 6 χλμ. νοτιοδυτικά της πόλης, στη θέση Πετρωτό, βρίσκεται το γνωστό σπήλαιο Αλιστράτης, που θεωρείται ένα από τα μεγαλύτερα της Ευρώπης. Δίπλα από το σπήλαιο βρίσκεται το φαράγγι του ποταμού Αγγίτη, το "Βράος", όπως το αποκαλούν οι κάτοικοι της περιοχής. Γιγάντιοι όγκοι από συμπαγή πετρώματα ορθώνονται ως πανύψηλα τοιχώματα ορίζοντας την πορεία του ποταμού και συνθέτοντας ένα θέαμα εκπληκτικό. Στα περίπου 15 χλμ του φαραγγιού και της κοιλάδας του Αγγίτη υπάρχουν σπήλαια που κατά το παρελθόν κατοικήθηκαν από ανθρώπους. Ευρήματα της ανθρώπινης εγκατάστασης αποτελούν τα βραχογραφήματα τα οποία απεικονίζουν ανθρώπινα πρόσωπα και ζώα. Η χρονολόγησή τους θεωρείται ακόμη και σήμερα επισφαλής. Ο Αγγίτης ποταμός αποτελεί ιδανικό περιβάλλον για rafting. Στην Αλιστράτη μπορεί κανείς να επισκεφτεί τα αρχαία ορυχεία που λειτουργούσαν την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου και εξορύσσονταν σίδηρος, χαλκός, χρυσός και διάφορα πετρώματα για την βαφή των αγγείων. Στην Αλιστράτη λειτουργεί επίσης, ζωολογικός κήπος στον λόφο του Αγίου Κωνσταντίνου.

Φαράγγι του Αγγίτη

Λίγα μέτρα πιο κάτω από την σιδηροδρομική γραμμή που περνάει δίπλα απ' το Σπήλαιο βρίσκεται το Φαράγγι του Αγγίτη, το "Βράους" όπως λένε οι ντόπιοι. Ποιός ξέρει πότε και από ποια βίαιη γεωλογική ανακατάταξη συντελέστηκε εδώ μια κοσμογονική αλλαγή που χώρισε τη γη στα δύο και άφησε να περάσουν οι υδάτινοι όγκοι της "Πρασιάδος" λίμνης, η οποία όπως λένε οι ιστορικοί, κάλυπτε την εύφορη πεδιάδα της Δράμας, δημιουργώντας το φαράγγι του Αγγίτη, ένα από τα συναρπαστικότερα θεάματα της περιοχής. Γιγάντιοι όγκοι από συμπαγή πετρώματα ξεκινούν κάτω από τη μια και την άλλη όχθη του ποταμού και ορθώνονται πανύψηλα τοιχώματα για να ορίσουν την πορεία του, συνθέτοντας ένα εκπληκτικό θέαμα, που ξετυλίγεται μπροστά στον επισκέπτη και σε κάνει να θαυμάζεις το μεγαλείο της φύσης. Υπάρχουν και πιο ήπια μέρη όπου ο επισκέπτης μπορεί με την βοήθεια οδηγού να φτάσει από στενό μονοπάτι στην κοίτη του ποταμού. Εκεί θα βρεί ήσυχες αμμουδιές και κάτω από υδροχαρείς θα απολαύσει την ήρεμη ροή του νερού σε μια ατμόσφαιρα απόλυτης ησυχίας, που διακόπτεται μόνο από το πέταγμα των πουλιών.

Ελάτη

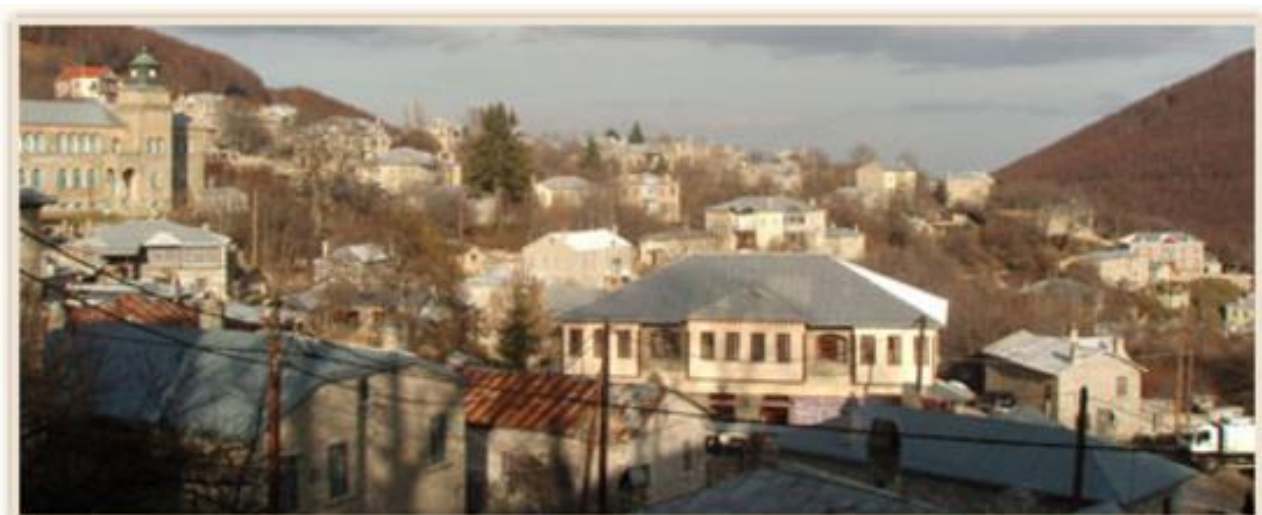
ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ - ΠΕΡΤΟΥΛΙ (ΕΛΑΤΗ)

Ακολουθώντας τον ανηφορικό δρόμο στις πλαγιές του Κόζιακα 13 χιλιόμετρα μετά την Πύλη και σε υψόμετρο 900 μέτρων βρίσκεται η Ελάτη , το μεγαλύτερο από τα ορεινά χωριά του νομού Τρικάλων και το πιο τουριστικά ανεπτυγμένο. Το παλιό όνομα του χωριού ήταν μέχρι το 1955 Τύρνα, οι ντόπιοι την αποκαλούν αποκλειστικά Τύρνα. Πιθανολογείται ότι ιδρύθηκε μετά την Άλωση της Κωνσταντινούπολης.

Χτισμένη κυριολεκτικά μέσα στο πράσινο , η Ελάτη διαθέτει σήμερα όλες εκείνες τις υποδομές και προδιαγραφές που την αναδεικνύουν ως τουριστικό προορισμό «πρώτης γραμμής» για όλες τις εποχές του έτους. Παρέχει στον επισκέπτη ένα μοναδικού κάλους φυσικό περιβάλλον, φιλοξενία σε πολλά γραφικά καταλύματα , και ανεπανάληπτους για τις παραδοσιακές γεύσεις τους χώρους εστίασης. Είναι το ορμητήριο για μοναδικές σε ομορφιά διαδρομές, μέσα στο πυκνό ελατόδασος , για οδηγούς και πεζοπόρους ενώ διαθέτει και χιονοδρομικό κέντρο το οποίο βρίσκεται επί της εθνικής οδού Τρικάλων – Άρτας, σε υψόμετρο 1340μ., στο βουνό Κόζιακας.

Διαθέτει 3 πίστες καταβάσεων έως και μετρίου επιπέδου δυσκολίας και μια πίστα δρόμου αντοχής – σλάλομ, δηλαδή πίστα εμποδίων, μήκους 1500μ., μεσαίας επίσης κατηγορίας. Στη διάθεση των χιονοδρόμων βρίσκονται ακόμα 2 μονοθέσιοι συρόμενοι αναβατήρες, μήκους 400μ. και 30μ. αντίστοιχα, ένα baby-lift και μια διθέσια εναέρια καρέκλα μήκους 1500μ. για την μεταφορά τους στις πίστες.

Σημαντικό είναι να τονιστεί ότι το χιονοδρομικό κέντρο δεν διαθέτει κατάλυμα και ότι το κοντινότερο που βρίσκεται σε απόσταση 5χμ. είναι η Ελάτη. Ωστόσο στη βάση της πίστας υπάρχει σαλέ για φαγητό και καφέ, δίπλα στο οποίο υπάρχουν σχολές και καταστήματα σκι. Για τους επισκέπτες υπάρχει χώρος στάθμευσης έως και 100 αυτοκινήτων, καθώς ιατρείο και ασθενοφόρο για την ασφάλειά τους.

Νυμφαίο

ΝΟΜΟΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΝΥΜΦΑΙΟ

Το χωριό Νυμφαίο (παλαιότερα Νιβέστα ή και Νεβέσκα) είναι ορεινός οικισμός (υψόμ. 1350) που έχει χαρακτηριστεί «διατηρητέος παραδοσιακός οικισμός». Υπάγεται στο Δήμο Αμυνταίου του Νομού Φλώρινας. Βρίσκεται στο νότιο άκρο του νομού, στις ανατολικές κλιτείς του όρους Βέρνου σε απόσταση 57 χλμ από την πόλη της Φλώρινας μέσω του οδικού άξονα Ξινού Νερού. Οι ταξιδιωτικοί οδηγοί το παρουσιάζουν ως ένα από τα δέκα ομορφότερα χωριά της Ευρώπης, ενώ στον παγκόσμιο διαγωνισμό της U.N.E.S.C.O. διεκδίκησε το Διεθνές Βραβείο Μελίνα Μερκούρη για την άριστη διαχείριση πολιτιστικού αποθέματος και φυσικού περιβάλλοντος. Ο επισκέπτης έχει την δυνατότητα να επισκεφτεί το χιονοδρομικό κέντρο Πισοδερίου που Βρίσκεται στο νομό Φλώρινας μέσα σ' ένα καταπράσινο δάσος από οξιές εκεί ακριβώς που ενώνονται οι δύο οροσειρές Βαρνούντα και Βέρνου σε υψόμετρο 1600 έως 1900μ.

Διαθέτει 15 συνολικά πίστες καταβάσεων, 10 εκ των οποίων είναι ολυμπιακών προδιαγραφών με μήκος 800μ. έως και 6χλμ. Οι πίστες είναι ειδικά διαμορφωμένες, ώστε να μπορούν να εξυπηρετήσουν όλες τις κατηγορίες των χιονοδρόμων ή και snowboarders ακόμα και σε αθλητικό επίπεδο, μιας και υπάρχουν 3 ειδικές πίστες δρόμου αντοχής.

Το χιονοδρομικό κέντρο Πισοδερίου ξεχωρίζει ανάμεσα στ' άλλα, μιας και διαθέτει μία ολοκαίνουρια πίστα 6χλμ., η οποία θεωρείται η μεγαλύτερη της Ελλάδας, καθώς όμως και τον μεγαλύτερο αναβατήρα των Βαλκανίων. Πέραν όμως απ' αυτόν, το χιονοδρομικό κέντρο διαθέτει και ακόμα 1 διθέσιο εναέριο αναβατήρα και 3 μικρότερους για αρχάριους.

Στις εγκαταστάσεις του κέντρου υπάρχει ξενώνας και σαλέ, όπου μπορεί κανείς να νοικιάσει εξοπλισμό του σκι, να φάει, αλλά και να κοιμηθεί. Πιο συγκεκριμένα, το σαλέ Τόττης, που βρίσκεται ακριβώς μπροστά από το κέντρο παρέχει πολλές υπηρεσίες, όπως εκπαιδευτή σκι, αναβατήρα για αρχάριους και παιδιά, ιδιόκτητο χιονοστρωτήρα και μηχανήμα τεχνητής χιόνωσης

ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΑΣ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΔΕΛΦΩΝ

Η πόλη των Δελφών αποτελεί την οικιστική συνέχεια του ιστορικού Μαντείου των Δελφών και του οικισμού Καστρί που αναπτύχθηκε επάνω στα ερείπια του Μαντείου. Μεταφέρθηκε στην σημερινή της θέση το 1893 με την έναρξη των αρχαιολογικών ανασκαφών.

Χτισμένη στην πλαγιά του δυτικού Παρνασσού σε υψόμετρο 550μ. Επίκεντρο παγκόσμιου πολιτιστικού ενδιαφέροντος που προσφέρει ένα άρτιο επίπεδο φιλοξενίας μεγάλης κλίμακας. Κέντρο φυσιολατρικού τουρισμού και αθλητισμού (εκπληκτικό το σύμπλεγμα αρχαίων & σύγχρονων μονοπατιών), που προσφέρει μεγάλες συγκινήσεις σε όλες τις ηλικίες.

Μαγευτική η θέα αυτής της πόλης που έχει χαρακτηριστεί ως ένας τόπος πραγματικής θετικής ενέργειας. Το υπέροχο κλίμα της και η άρτια σύνδεσή της με όλα τα σημαντικά αστικά κέντρα της Ελλάδας την καθιστούν έναν πραγματικό «Ομφαλό της Γης».

ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΑΣ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΧΡΙΣΣΟ

Το Χρισσό αποτελεί το δεύτερο διαμέρισμα του Δήμου Δελφών. Η μετεξέλιξη της αρχαίας Κρίσσας και του ομώνυμου Δήμου που βρίσκεται στην ρίζα του Παρνασσού λίγα μόλις μέτρα υψηλότερα από τον υπεραιωνόβιο ελαιώνα της Άμφισσας, που αποτελεί και την φυσική γεωγραφική του συνέχεια. Χαρακτηρισμένος παραδοσιακός οικισμός με αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον διάχυτο σε όλο το χωριό που προσελκύει τον ανήσυχο περιηγητή του σήμερα. Κόμβος του αρχαίου μονοπατιού που οδηγούσε τους προσκυνητές στο μαντείο των Δελφών, βίωσε τα καταστροφικά αποτελέσματα των Ιερών πολέμων. Πόλη έδρα του αρχαίου Πυθικού Ιπποδρόμου με το τείχος της Ακροπόλεως της να είναι ορατό ακόμη και σήμερα. Όαση ξεκούρασης γεμάτη πηγές που δροσίζουν ακόμα τον επισκέπτη.

ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΑΣ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΓΑΛΑΞΙΔΙ

Στο Γαλαξίδι ξεχωρίζουν ο Ναός του Αγίου Νικολάου με το υπέροχο και μοναδικό ξυλόγλυπτο τέμπλο, λείψανα τειχών της Αρχαίας Πόλης και λαξευτοί

τάφοι της κλασικής περιόδου, στην περιοχή "ΚΑΛΑΦΑΤΗ". Ακόμη μπορεί κανείς να επισκεφτεί το Ναυτικό και Εθνολογικό Μουσείο, το Λαογραφικό Μουσείο, τον ναό της Αγίας Παρασκευής με το ηλιακό ρολόι του, το βυζαντινό μοναστήρι του Σωτήρος χτισμένο το 1250 μ.Χ., το σπίτι του μεγάλου ιστοριοδίφη Κ. Σάθα, την Σχολή Τουριστικών Επαγγελλμάτων, το Παρθεναγωγείο, τη Χηρόλακα, το παλιό πέτρινο υδραγωγείο του 15ου αιώνα και να θαυμάσει τα παραδοσιακά σπίτια του και κτίρια, από τα οποία σπουδαιότερα είναι: το κτίριο Τσαλαγγύρα (το σημερινό Δημαρχείο), το κτίριο Αγγελή (το σημερινό Λαογραφικό Μουσείο), το κτίριο Μπουρτζέικο.

ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΓΑΛΑΤΙΣΤΑ

Η Γαλάτιστα είναι κωμόπολη και ομώνυμο Δημοτικό διαμέρισμα του Δήμου Ανθεμούντα, στο νομό Χαλκιδικής, με 2.662 κατοίκους. Ταυτόχρονα το γραφικό χωριό με τα στενά δρομάκια αποτελεί και την έδρα του Δήμου, με όλες τις υπηρεσίες, ιατρείο, ΚΕΠ, 2 νηπιαγωγεία, Δημοτικό σχολείο και Γυμνάσιο. Στο χωριό κυριότεροι ναοί είναι της Παναγίας και του Αγίου Γεωργίου, όλοι του 19ου αιώνα. Υπάρχουν επίσης ο Άγιος Δημήτριος και η Αγία Κυριακή. Στην περιοχή της Γαλάτιστας, πιο κάτω από τον οικισμό, κοντά στο ξωκλήσι της Αγίας Παρασκευής, πιστεύεται ότι βρισκόταν ο αρχαίος Ανθεμύς, πόλη που δέσποζε και κυριαρχούσε στην ομώνυμη περιφέρεια. Οι παλαιότερες αναφορές στο χωριό είναι στα τέλη του 9ου αιώνα. Στη μέση του οικισμού βρίσκεται ο Πύργος, βυζαντινό μνημείο, που χρονολογείται από τον 15ο αιώνα και δυο νερόμυλοι. Το 1500 επικράτησαν οι Τούρκοι και αποτέλεσε κτήση του βεζίρη Ισχάκ Πασά. Την ίδια εποχή ανήκε στον μουκατά (αυτοδιοικούμενη περιοχή) των 12 που εκμεταλλευόταν τα μεταλλεία της Βόρειας Χαλκιδικής.

Στον οικισμό δραστηριοποιούνται τρεις συνολικά σύλλογοι: ο Σύλλογος Γαλατιστέων, ο Σύλλογος Γυναικών Γαλάτιστας και οι Ιχνηλάτες της Παράδοσης.

Την ημέρα των Θεοφανίων, στις 6 Ιανουαρίου την τιμητική της έχει η "γιορτή της Καμήλας", με ιστορικές αναφορές. Την επομένη ημέρα, αναβιώνει το έθιμο του γάμου της Μανιώς με παραδοσιακή μουσική, ζουρνάδες και νταούλια. Το παραδοσιακό κουρμπάνι (παραδοσιακό πανηγύρι με χαρακτηριστικό την προσφορά ψητού κρέατος), γίνεται στις 17 Αυγούστου εορτή του Αγίου Αγαπίου, όπως επίσης και την ημέρα της Αγίας Παρασκευής στις 26 Ιουλίου, των Αγίων Αναργύρων την 1η Ιουλίου και του Αγίου Γεωργίου στις 23 Απριλίου.

2.5.1 ΚΟΥΖΙΝΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Σαλάτες . Η παραδοσιακή Ελληνική κουζίνα έχει αμέτρητες σαλάτες και ορεκτικά ή μεζεδάκια. Η χωριάτικη σαλάτα είναι η βασίλισσα στις σαλάτες αλλά και οι μαρουλοσαλάτες, οι λαχανοσαλάτες, τα παντζάρια, τα κολοκυθάκια, τα ραπανάκια και κάθε λογής κηπευτικά είναι το ίδιο νόστιμα και θρεπτικά.

Ορεκτικά. Ένα από τα πιο δημοφιλή και παγκοσμίως γνωστά ορεκτικά της Ελλάδας είναι το τζατζίκι ευκολο ορεκτικό που γίνεται από γιαούρτι, σκόρδα και αγγούρια, ακολουθεί η σκορδαλιά και η ταραμοσαλάτα, το σαγανάκι, οι τάκοι με παξιμάδι, φέτα και ντομάτα, οι τηγανιτές μελιτζάνες και κολοκυθάκια, οι τηγανητές πράσινες πιπεριές, τα τυροπιτάκια και οι τυροκροκέτες, τα ντολμαδάκια γιαλαντζή, οι κολοκυθοκεφτέδες, τα χόρτα, ραδίκια και βλήτα τα χόρτα του βουνού κ.α. Από ψαρομεζέδες στην παραδοσιακή ελληνική κουζίνα των παραδοσιακών χωριών θα βρούμε το ψητό ή βραστό χταπόδι, καλαμαράκια, μαριδάκι, γαρίδες, μύδια, φούσκες και αχινούς. Οι ψαρομεζέδες είναι από τους καλύτερους ουζομεζέδες.

Κύρια πιάτα. Τα κύρια φαγητά στα παραδοσιακά χωριά της Ελλάδας είναι αμέτρητα και κάθε περιοχή της χώρας έχει δικές της σπεσιαλιτέ. Μερικά από τα πιο γνωστά κυρίως πιάτα είναι ο μπουσακάς, οι γεμιστές ντομάτες , μελιτζάνες ή πιπεριές, τα γιουβαρλάκια αυγολέμονο, οι ντολμάδες, τα σουτζουκάκια, οι κεφτέδες, τα μακαρόνια με κιμά και το παστίτσιο, το ρολό από κιμά, η κότα με σούπα αυγολέμονο, το κοκκινιστό μοσχάρι , αρνί με πατάτες, το γιουβέτσι και το στιφάδο, η ψαρόσουπα και τα ψάρια, ψητά, τηγανιτά, βραστά ή πλακύ, το ιμαμ, οι μπάμιες, το μπριάμ και φυσικά η φασολάδα είναι μέσα στο μενού κάθε παραδοσιακού Ελληνικού οικισμού. Από κρεατικά το κοτόπουλο μαγειρεύεται με πολλούς τρόπους όπως και το μοσχάρι, το αρνί και το χοιρινό. Πολλές λιχουδιές με κρέας υπάρχουν κυρίως σε ψησταριές όπως το κοκορέτσι, η γαρδούμπα και το σπλινάντερο.

Επιδόρπια και γλυκά. Από τα πιο απλά επιδόρπια είναι το γιαούρτι με μέλι. Εύκολος είναι και ο χαλβάς από σιμιγδάλι που είναι επίσης ένα ωραίο επιδόρπιο. Τα παραδοσιακά ελληνικά γλυκά είναι ο μπακλαβάς, το γαλακτομπούρικο, το καταίφι, οι δίπλες, οι λουκουμάδες , τα λουκούμια, ο χαλβάς και τα γλυκά κουταλιού από διάφορα φρούτα με πιο γνωστά το κεράσι, το κιδώνι, τα ντοματάκια, το κίτρο και το νεράντζι.

Ελληνικά Κρασιά . Το κρασί ήταν ανέκαθεν το ποτό των θεών, ακόμα και σήμερα το ελληνικό κρασί είναι για τους Έλληνες το πιο δημοφιλές ποτό. Από τα πιο δημοφιλή κρασιά στην Ελλάδα είναι η ρετσίνα . Η Ρετσίνα είναι μοναδική στο κόσμο και αυτό γιατί η γεύση της προέρχεται από τη ρητίνη, η δημοτικότητά της προέρχεται από δύο λόγους, την γεύση και την φθηνή τιμή,

φυσικά η καλύτερη ρετσίνα είναι η βαρελίσια. Άλλα δημοφιλή κρασιά στην Ελλάδα είναι τα κόκκινα και λευκά ξηρά κρασιά διαφόρων προελεύσεων και περιοχών όπως Αγιορείτικο, Μακεδονικός, Ρομπόλα Καφαλονιάς, Νάουσα, Πεζιά, Ζίτσα, Μαυροδάφνη, το Μοσχάτο Σάμου και το βισάντο της Σαντορίνης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΒΟΗΘΟΥΝ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΑΥΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΜΒΛΥΝΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Η Ελλάδα είναι αναμφισβήτητα μια χώρα μοναδικής ομορφιάς, που ξεδιπλώνει στο αδρό της ανάγλυφο υπέροχα τοπία και μαγευτικές εικόνες. Είναι ένας τόπος, που συνδυάζει αρμονικά την γραφικότητα των τοπίων με τη γαλήνη και την δράση, δημιουργώντας παράλληλα ανεξάντλητες επιλογές για αποδράσεις σ' ορεινούς προορισμούς. Ειδικότερα το χειμώνα, το ορεινό ελληνικό τοπίο συνθέτει ένα μαγευτικό και ταυτόχρονα συναρπαστικό σκηνικό για υπαίθριες δραστηριότητες, που προσελκύει αρκετούς φίλους της φύσης και των σπορ και κατά συνέπεια επισκέπτονται και γνωρίζουν από κοντά τους παραδοσιακούς οικισμούς στην χώρα μας. Σειρά χειμερινών υπαίθριων δραστηριοτήτων, που αναπτύσσονται στη χώρα μας και μπορούν να πραγματοποιήσουν οι επισκέπτες των παραδοσιακών οικισμών , περιγράφονται και αναλύονται παρακάτω.

3.1 ΟΡΕΙΒΑΣΙΑ

Η σχέση του ανθρώπου με το βουνό είναι πολύ παλιά , καθώς οι ψηλές κορυφές αποτελούσαν πάντα καταφύγιο, ορμητήριο, σύμβολο ελευθερίας, αλλά και πρόκληση για τον άνθρωπο που πάντα επιθυμούσε να εξερευνήσει τα όρια του πλανήτη. Από τα παλιά χρόνια, οι εξερευνητές έθεταν ως στόχο την κατάκτηση των υψηλότερων κορυφών, αναζητώντας παράλληλα τρόπους και μέσα ανάβασης .

Η ορειβασία είναι μια σύνθετη και υψηλού επιπέδου δραστηριότητα, η οποία υπήρξε ο θεμέλιος λίθος για μια σειρά από σπορ στη φύση από τα πλέον ήπια έως και τα πιο απαιτητικά. Σήμερα πάντως τα τεχνικά μέσα έχουν διευκολύνει κάπως την επιβίωση των ορειβατών. Σε εξαιρετικά όμως αντίξοες συνθήκες είναι ο ίδιος ο άνθρωπος, αυτός που δοκιμάζεται, ξεπερνά τα όριά του και τελικά επιτυγχάνει ή αποτυγχάνει να κατακτήσει μια κορυφή.

Η ορειβασία ως σπορ, αλλά και ως δραστηριότητα έχει διαβαθμίσεις, που κυμαίνονται από την απλή ορεινή πεζοπορία μέχρι την αναρρίχηση σε

μεγάλο υψόμετρο. Είναι ένα σπορ, που εκθέτει τον άνθρωπο στις δυνάμεις της φύσης και που συχνά είναι ακραίες. Η αποθέωση της ορειβατικής προσπάθειας είναι αυτό που στη διάλεκτο των ορειβατών, ονομάζεται αλпинισμός και αφορά το σκαρφάλωμα δύσκολων τεχνικά ορθοπλαγιών σε μεγάλο υψόμετρο, σε συχνά αντίξοες συνθήκες, όπως χιόνια, πάγοι και αντικειμενικοί κίνδυνοι. Η λέξη προέρχεται από τις αναβάσεις στις Άλπεις, αλλά χαρακτηρίζει τη δραστηριότητα σε όλα τα βουνά του κόσμου, από τον Όλυμπο της Ελλάδας έως το Έβερεστ των Ιμαλαΐων.

Το ενδιαφέρον των εξερευνητών για τα ελληνικά βουνά ξεκίνησε κυρίως λόγω της μυθολογίας, που ήθελε τον Όλυμπο ως την κατοικία των θεών των αρχαίων Ελλήνων. Πολλοί μάλιστα ήθελαν να διαπιστώσουν, εάν όντως υπήρχαν όπως και στην Τροία κάποια μνημεία, που να δικαίωναν τη φήμη του βουνού. Ωστόσο η μόνιμη παρουσία ληστών στην περιοχή απέτρεπε κάθε σοβαρή προσπάθεια. Μόλις το 1913 η κορυφή του Ολύμπου κατακτήθηκε από τους Ελβετούς Frederic Boissonnas και Daniel Baud Bovy, με οδηγό τον Χρήστο Κάκαλο.

Το επίτευγμα αυτό στην ουσία ανοίγει το κεφάλαιο της ορειβασίας στην Ελλάδα, η οποία τα πρώτα χρόνια και μέχρι το τέλος του Εμφυλίου Πολέμου έχει να παρουσιάσει μόνο μικρά και διάσπαρτα γεγονότα. Το πρώτο καθαρά ορειβατικό σωματείο στην Ελλάδα ήταν οι «Κούκοι», που ιδρύθηκε το 1926, ενώ το 1928 ιδρύθηκε ο Ορειβατικός Σύνδεσμος Αθηνών που μετεξελίχθηκε σε Ελληνικό Ορειβατικό Σύνδεσμο το 1930 και πολύ αργότερα το 1998 στην Ελληνική Ομοσπονδία Ορειβατικών Συλλόγων. Από το 1985 άρχισε όμως μια πιο συστηματική ανάπτυξη με τη δημιουργία δομημένου συστήματος εκπαίδευσης των ορειβατών και τον διαχωρισμό της ορειβασίας από την αναρρίχηση.

Η ορειβασία στα ελληνικά βουνά θεωρείται μοναδική εμπειρία λόγω της ιδιομορφίας των ελληνικών ορεινών όγκων, του κατάλληλου κλίματος, αλλά και των διαφορετικών βαθμίδων δυσκολίας, που παρουσιάζει κάθε διαδρομή. Επιπλέον η γειτνίαση των βουνών με κατοικημένες περιοχές επιτρέπει την πραγματοποίηση διαδρομών ακόμη και μέσα στο Σαββατοκύριακο. Εκτός του Ολύμπου, προσφιλείς τόποι ορειβασίας είναι η Πίνδος, όπου είναι ιδιαίτερα δημοφιλής η ανάβαση στην Γκαμήλα και στην Αστράκα, ο Ταΰγετος, όπου η σηματοδότηση της περιοχής είναι υποδειγματική για τα ελληνικά δεδομένα, η Γκιώνα, όπου η ανάβαση στην Πυραμίδα είναι πολύ δημοφιλής, ταυτόχρονα όμως και πολύ δύσκολη, το όρος Δίρφης στην Εύβοια, το όρος Φαλακρό στην Δράμα, τα Λευκά Όρη της Κρήτης, το Παγγαίο, η Πάρνηθα, τα Βαρδούσια κ.ά.

3.2 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ

Η πεζοπορία διακρίνεται σε απλή και ορεινή. Στην πρώτη κατηγορία, η ελάχιστη διανυόμενη απόσταση είναι πέντε χιλιόμετρα (περίπου μια με δύο

ώρες) και πραγματοποιείται σε εδάφη με πολύ μικρή κλίση, χωρίς μεγάλη υψομετρική διαφορά και ελαφρύ εξοπλισμό. Στη δεύτερη κατηγορία, η απόσταση των 15-20 χλμ και οι 5-8 ώρες πορείας αποτελούν τον κανόνα. Ο εξοπλισμός είναι εξειδικευμένος και ιδιαίτερα την χειμερινή περίοδο επιβάλλεται να είναι ο κατάλληλος. Η ορεινή πεζοπορία μπορεί να γίνει σε οποιοδήποτε βουνό. Τα βασικά χαρακτηριστικά της είναι η υψομετρική διαφορά της διαδρομής, που μπορεί να φθάσει τα 500 – 600 μέτρα και το γεγονός ότι η πορεία γίνεται συνήθως σε υψόμετρα μεγαλύτερα των 500 μέτρων.

Η Ελλάδα άργησε να δημιουργήσει ολοκληρωμένο δίκτυο αυτοκινητοδρόμων, πέραν των βασικών οδικών αρτηριών που διέσχισαν τη χώρα. Μέχρι τότε η επικοινωνία πραγματοποιούνταν κυρίως μέσω των μονοπατιών, τα οποία οι γεροντότεροι κάτοικοι των ορεινών χωριών ακόμα αναφέρουν, μιας και γι' αυτούς αποτελούσε τη σημαντικότερη οδική πρόσβαση. Παρόλο που κάποια από τα παλιά μονοπάτια και τα πετρόκτιστα καλντερίμια, αληθινά έργα τέχνης, έχουν γίνει ασφαλοστρωμένοι δρόμοι, τα περισσότερα από αυτά ξεγλιστρούν ανάμεσα στους δρόμους και συνεχίζουν να υπάρχουν και να διατρέχουν βουνά , λόγγους και χαράδρες.

Τα τελευταία χρόνια, με διάφορες χρηματοδοτήσεις και από ποικίλους φορείς, όπως δήμους, ορειβατικούς συλλόγους, ιδιώτες κ.ά τα μονοπάτια αυτά συντηρήθηκαν , αναβίωσαν και σηματοδοτήθηκαν μεγάλα τμήματά τους σε όλη την Ελλάδα, δημιουργώντας ένα ευρύ δίκτυο συνολικού μήκους 3.500 χλμ. περίπου. Το κυριότερο τμήμα τους καταλαμβάνουν οι επεκτάσεις των Ευρωπαϊκών Μονοπατιών Μεγάλων Διαδρομών E4, E6 και κατηγορίας O (3.000 χλμ.), ενώ εκτός από αυτά έχουν διαμορφωθεί ακόμα 500 χλμ. μικρότερων μονοπατιών, που παρουσιάζουν εφάμιλλο ενδιαφέρον.

Αναλυτικότερα το Ευρωπαϊκό Μονοπάτι Μεγάλων Διαδρομών E4 ξεκινά από τα Πυρηναία Όρη και φθάνει στην Ελλάδα, μέσω της πρώην Γιουγκοσλαβίας. Το ελληνικό τμήμα του E4 διασχίζει τη βόρεια και κεντρική Ελλάδα, την Πελοπόννησο καταλήγει στο Γύθειο και συνεχίζεται στο νησί της Κρήτης. Προσφέρει έτσι την δυνατότητα στον πεζοπόρο να γνωρίσει όλη την ποικιλία του ελληνικού τοπίου και τον πλούτο της ελληνικής φύσης.

Παράλληλα το ελληνικό τμήμα του Ευρωπαϊκού Μονοπατιού Μεγάλων Διαδρομών E6 αποτελείται από δυο σκέλη. Το πρώτο ξεκινά από την περιοχή των Πρεσπών και μέσω Καστοριάς, Ιωαννίνων και Δωδώνης φτάνει ως την πόλη της Ηγουμενίτσας. Το δεύτερο σκέλος ξεκινά από την περιοχή της Φλώρινας, διασχίζει τις ορεινές περιοχές της δυτικής, κεντρικής και ανατολικής Μακεδονίας (κατά μήκος των συνόρων της Ελλάδας με τη FYROM και τη Βουλγαρία) και φτάνει ως και την Αλεξανδρούπολη, στην περιοχή της Θράκης.

Αναμφισβήτητα λοιπόν η επέκταση και η διάνοιξη των Ευρωπαϊκών Μονοπατιών Μεγάλων Διαδρομών αποτέλεσε καθοριστικό παράγοντα στην ενίσχυση και τόνωση της πεζοπορίας στη χώρα μας.

3.3 ΟΡΕΙΝΗ ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ (TREKKING)

Η ορεινή πεζοπορία είναι μια σχετικά ήπια δραστηριότητα του χειμερινού τουρισμού, που φέρνει τον άνθρωπο σε επαφή με το βουνό. Ορεινά μονοπάτια, δάση και φαράγγια, ζώα και φυτά καλούν τους ορεινούς πεζοπόρους να τα γνωρίσουν, αλλά και να τα σεβαστούν. Το συγκεκριμένο είδος πεζοπορίας προσφέρει μια ολοκληρωμένη αερόβια άσκηση, που συνδιάζεται με την πνευματική χαλάρωση και την απόλαυση της φύσης του ελληνικού τοπίου. Απευθύνεται σε άτομα όλων των ηλικιών και δεν απαιτεί ιδιαίτερη φυσική κατάσταση. Φυσικά, υπάρχουν βαθμοί δυσκολίας για κάθε διαδρομή και καλό θα είναι ένας αρχάριος να ξεκινά από ήπιες διαδρομές.

Η πεζοπορία μπορεί να γίνει σε ορεινό μονοπάτι, σε δάσος, σε φαράγγια, δίπλα στην κοίτη κάποιου ποταμού ή κοντά σε χωριά. Θεωρείται σπόρ ομαδικό, πρωτίστως για λόγους ασφαλείας. Σταθερή αναπνοή με προσαρμοζόμενο βηματισμό, τόσο στην ανάβαση και την κατάβαση, όσο και στα επίπεδα κομμάτια της διαδρομής είναι κάτι που βοηθά πάντα στην καλή λειτουργία της αναπνοής και δεν καταπονεί το σώμα. Απαραίτητη επίσης είναι η χρήση χαρτών και πυξίδας για καλό προσανατολισμό, καθώς και η σωστή πληροφόρηση για την περιοχή που πρόκειται κανείς να επισκεφθεί. Σημαντικό όμως εργαλείο αποτελεί πάντα η πρόγνωση του καιρού, ενώ ακόμα σχετικά με τον εξοπλισμό, πρέπει να περιλαμβάνονται πόσιμο νερό και αδιάβροχο.

Παρόλα αυτά, το trekking είναι μια ήπια δραστηριότητα, που δεν βλάπτει την φύση. Δυστυχώς όμως, πολλά μονοπάτια έχουν στην κυριολεξία καταστραφεί, γιατί χιλιάδες άτομα περνούν από αυτά κάθε χρόνο, σπάζοντας κλαδιά, ξεριζώνοντας φυτά και το χειρότερο, πετώντας άδεια πλαστικά και σκουπίδια, ρυπαίνοντας περιοχές μοναδικού κάλλους. Για τον λόγο αυτό, οι επίδοξοι trekkers θα πρέπει να μπαίνουν στα μονοπάτια με σκοπό να διατηρήσουν και όχι να καταστρέψουν το φυσικό περιβάλλον.

Η πλούσια χλωρίδα και πανίδα που διαθέτει η χώρα μας, η οποία περιλαμβάνει ακόμη και είδη μοναδικής σπανιότητας δίνει την δυνατότητα μέσα από την ορεινή πεζοπορία να πλησιάσει κάποιος τις ομορφιές της φύσης, συνδυάζοντας παράλληλα και άλλες δραστηριότητες, που αναδεικνύουν αυτές τις πτυχές, όπως είναι η παρατήρηση πουλιών και φυτών. Άλλωστε η Ελλάδα με το συναρπαστικό της ορεινό ανάγλυφο κρύβει στις πλαγιές των βουνών της μικρούς παραδείσους.

Πιο συγκεκριμένα, υπάρχουν εκατοντάδες διαδρομές, τις οποίες μπορεί κάποιος ν' ακολουθήσει ακόμη και κατά την χειμερινή περίοδο. Στην Αττική υπάρχει η Πάρνηθα με τα δασωμένα φαράγγια της, ενώ εκτός Αττικής ο Χελμός μέχρι τα Ύδατα της Στυγός, το φαράγγι του Βουραϊκού στα Καλάβρυτα, τα μονοπάτια του Ταΰγετου, η Κοιλάδα του Λούσιου, η οροσειρά του Κόζιακα, ο Κίσαβος, το όρος Δίρφη στην Εύβοια, τα φαράγγια των Αγράφων, η μοναδική Βάλια Κάλντα, τα βουνα της Κρήτης κ.α. Ιδιαίτερα δημοφιλής είναι η διαδρομή

της Βάλια Κάλντας, που είναι μια από της ομορφότερες περιοχές της Ελλάδας, καθώς συνδυάζει φυσικό κάλλος και δυνατότητα άθλησης και περιπέτειας.

Στην Ελλάδα λειτουργούν περισσότεροι από εκατό ορειβατικοί σύλλογοι, που οργανώνουν σχολές εκμάθησης της ορεινής πεζοπορίας. Παράλληλα δεκάδες γραφεία τουρισμού υπαίθριων δραστηριοτήτων πραγματοποιούν μαθήματα και εκδρομές trekking για αρχάριους και έμπειρους πεζοπόρους, προσδίδοντας ένα ακόμη περισσότερο αίσθημα ασφάλειας και σιγουριάς για την οργάνωση τέτοιων δραστηριοτήτων.

3.4 ΟΡΕΙΝΗ ΠΟΔΗΛΑΣΙΑ (MOUNTAIN BIKING)

Η ορεινή ποδηλασία αποτελεί μια από τις πιο προσφιλείς δραστηριότητες χειμερινού τουρισμού. Το 1996 κέρδισε και την μεγαλύτερη αναγνώριση της ιστορίας της, καθώς συμπεριελήφθη στα Ολυμπιακά αθλήματα , γεγονός που την έκανε ακόμα πιο γνωστή και προσιτή στον κόσμο.

Αναλυτικότερα το ποδήλατο βουνού είναι ένα ποδήλατο ειδικά σχεδιασμένο, για κίνηση μακριά από τους δρόμους της πόλης, σε έδαφος δύσβατο και με μεγάλες κλίσεις.

Βασική προϋπόθεση για την ορεινή ποδηλασία, είναι φυσικά να ξέρει κάποιος ποδήλατο. Όμως στην περίπτωση του mountain bike χρειάζεται και κάποια επιπλέον εκπαίδευση, γιατί οι εδαφικές συνθήκες είναι απαιτητικές και υπάρχει κίνδυνος τραυματισμού. Η εκπαίδευση γίνεται στην χρήση των ταχυτήτων και στο πέρασμα απότομων σημείων, όπως κατηφόρες, πετρώδη εδάφη, πεσμένοι κορμοί κ.α. Υπάρχουν φορείς και σχολές, που αναλαμβάνουν να διδάξουν τα βασικά, όμως η τεχνική τελειοποιείται αργότερα και σταδιακά με την εξάσκηση.

Αναμφισβήτητα τα Ελληνικά βουνά και δάση στήνουν ένα ιδανικό σκηνικό για ποδηλατικές εξορμήσεις και δεν είναι τυχαίο, που η δραστηριότητα αυτή κερδίζει συνεχώς πιστούς οπαδούς. Σε αντίθεση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, στην Ελλάδα μπορεί να κάνει κάποιος ποδηλασία σχεδόν παντού στη φύση. Σε όλη την χώρα υπάρχουν ειδικά μονοπάτια (trail). Τέτοιες διαδρομές στην περιοχή της πρωτεύουσας υπάρχουν στη Πάρνηθα (Ολυμπιακή διαδρομή), στη Μονή Καισαριανής στον Υμηττό, στην Βαρυπόμπη, στην Πεντέλη (Κοκκιναράς), στον Διόνυσο, καθώς και στη Μάνδρα (διαδρομή Βαλκανιάδας). Άλλες προσφιλείς περιοχές της χώρας είναι

- Στην Πελοπόννησο: ο Μυστράς, το Ξυλόκαστρο, ο Λούσιος στην αρχαία Ολυμπία και τα Καλάβρυτα.
- Στην Μακεδονία: στον Κίτσαβο, στα 3-5 Πηγάδια στην Νάουσα, στον Κάτω Όλυμπο, στο Χορτιάτη Θεσσαλονίκης, στην τοποθεσία Λαίλιās Σερρών.

- Στην Θράκη: στην Νυμφαία Κομοτηνής και στην τοποθεσία Όγκος Ροδόπης.
- Στην Κρήτη: στο Οροπέδιο Λασιθίου, στην περιοχή Ιδαίον Άντρο στο Ρέθυμνο, στους Αγίους Αποστόλους Χανίων και στα Μεσκλιά Χανίων.
- Επίσης και σ' άλλα νησιά, όπως την Θάσο και την Ρόδο .

3.5 ΙΠΠΑΣΙΑ

Στις μέρες μας, η ιππασία αποτελεί ένα άθλημα δεξιοτεχνίας, με συγκεκριμένους και αποκλειστικά δυτικής κουλτούρας κανόνες, αναγνωρισμένο ως Ολυμπιακό αγώνισμα. Ωστόσο, η ανάγκη του σύγχρονου ανθρώπου να έρθει σ' επαφή με την φύση και να βιώσει την περιπέτεια, έφερε την ιππασία στο προσκήνιο ως μία δραστηριότητα τουρισμού, που μπορεί αναμφισβήτητα να πραγματοποιηθεί και κατά την διάρκεια της χειμερινής περιόδου.

Στην Ελλάδα η ιππασία θεωρείται ένα από τα ανερχόμενα αθλήματα, με μεγάλη απήχηση στον κόσμο και κυρίως στην νεολαία. Κάθε χρόνο ιδρύονται νέοι ιππικοί όμιλοι, όπου εγγράφονται νέα μέλη. Σύμφωνα μάλιστα με τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (Ε.Ο.Τ), σήμερα λειτουργούν πάνω από 50 περίπου ιππικοί όμιλοι και σχολές ιππασίας, απ' τους οποίους οι 46 είναι αναγνωρισμένοι από την Ελληνική Ομοσπονδία Ιππασίας. Οι όμιλοι αυτοί αριθμούν πολλά μέλη και η αθλητική τους δύναμη ανέρχεται σε 2.450 αθλητές και 1.000 περίπου, αθλητικά άλογα.

Παράλληλα σε διάφορες περιοχές της χώρας διοργανώνονται ιππικά προγράμματα τόσο για αρχάριους, όσο και για εμπειρότερους αναβάτες, τα οποία πραγματοποιούνται σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους και ιππικά κέντρα. Εκεί, ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό με εκπαιδευμένα άλογα αποκαλύπτει τα πρώτα βασικά μυστικά της ιππασίας, τηρώντας όλους τους κανόνες ασφαλείας. Πέρα όμως απ' αυτό, δίνεται και η ευκαιρία ιππικών διαδρομών, διάρκειας μερικών ωρών, σε φυσικά μονοπάτια και πανέμορφους ορεινούς όγκους. Άλλωστε τα ορεινά μονοπάτια της Ελλάδας και οι πράσινες πεδιάδες της είναι περιοχές, που προσφέρονται για ιππασία στην χειμωνιάτικη φύση. Ιππικά κέντρα, αλλά ακόμα και γραφεία εναλλακτικού τουρισμού πραγματοποιούν εκδρομικά προγράμματα διάσχισης δασών και άλλων δύσβατων περιοχών με άλογο, τόσο στην Αττική, όσο και σε διάφορες γωνίες της χώρας. Με τον τρόπο αυτό, ο τουρίστας αναπτύσσει μια στενότερη σχέση με το άλογο, ακόμη και όταν αυτή είναι για περιορισμένο χρόνο, όπως για παράδειγμα σε μια εκδρομή, όπου απαιτείται η πλήρης συνεργασία ανθρώπου και ζώου. Ιδιαίτερα ο αναβάτης θα πρέπει να είναι σε θέση να περιποιηθεί το άλογο, να το ταΐσει και να του δώσει νερό, να παρακολουθεί τις αντιδράσεις του και εν γένει να του συμπεριφέρεται με σεβασμό.

Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί ότι άλογα διαθέτουν και μερικές ξενοδοχειακές μονάδες, που βρίσκονται κοντά σε κατεξοχήν τουριστικούς προορισμούς, που δίνουν την δυνατότητα στους ενοίκους, αλλά και στους

τουρίστες της περιοχής να απολαύσουν μοναδικές περιηγήσεις στα χειμωνιάτικα μονοπάτια της φύσης. Ωστόσο όμως, πρέπει να τονιστεί ότι δεν έχουν γνωστοποιηθεί προγράμματα για οργανωμένες ιππικές διαδρομές, καθώς η οργάνωση της συγκεκριμένης δραστηριότητας δεν είναι επαρκής.

3.6 RAFTING

Το rafting είναι μια από τις πλέον δημοφιλείς δραστηριότητες χειμερινού τουρισμού, η οποία πέρα από τη φυσική άσκηση δίνει τη δυνατότητα σε όσους συμμετέχουν να γνωρίσουν μοναδικές φυσικές ομορφιές, αθέατες για τον υπόλοιπο κόσμο. Η Ελλάδα με τα ποτάμια της δίνει την ευκαιρία, τόσο σε πεπειραμένους αθλητές, όσο και σε αρχάριους, ν' ανεβάσουν την αδρεναλίνη στα ύψη και ν' αποκτήσουν μια μοναδική εμπειρία rafting.

Το rafting είναι η κατάβαση ποταμού με φουσκωτή βάρκα, που κινείται από κουπιά. Τα κουπιά χρησιμοποιούνται ως εργαλείο κατεύθυνσης για την αποφυγή εμποδίων, που βρίσκονται στον δρόμο της βάρκας ή σε κάθε άλλη περίπτωση ανάγκης. Το ρεύμα του ποταμού είναι αυτό, που καθορίζει την ταχύτητα και ανάλογα με τη ροή του νερού, η πλεύση είναι άλλοτε αργή και άλλοτε πολύ γρήγορη και με έντονους κλυδωνισμούς. Σε δύσκολα σημεία ή στενά περάσματα, όπου το νερό αυξάνει τη ροή, δημιουργούνται μικρές ή μεγάλες δίνες, οι οποίες επηρεάζουν την πορεία της βάρκας και είναι απαραίτητη η χρήση κουπιών για την διατήρηση αυτής.

Κάθε ποτάμι, εκτός από τη μορφολογία της κοίτης του, έχει και κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, όπως τα κυβικά μέτρα νερού που περνούν από μια κάθετη τομή του ποταμού ανά ώρα και η κλίση του. Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ο βαθμός δυσκολίας του ποταμού και των περασμάτων, που συστηματοποιούνται σε μια απλή κλίμακα από I έως VI. Με τον βαθμό I χαρακτηρίζεται μια απλή και εύκολη διαδρομή, ενώ με βαθμό VI, το πέραςμα που θεωρείται εξαιρετικά δύσκολο και δυνητικά επικίνδυνο.

Τα Ελληνικά ποτάμια χαρακτηρίζονται κατά κανόνα ως μετρίου βαθμού δυσκολίας και βαθμολογούνται με I έως III της διεθνούς κατάταξης, που σημαίνει ότι για την κατάβασή τους δεν απαιτούνται ειδικές γνώσεις και εκπαίδευση. Πιο εύκολα ποτάμια θεωρούνται ο Αχελώος, ο Βενέτικος, ο Εύηνος και το πρώτο τμήμα του Αλιάκμονα. Για μεγαλύτερες απαιτήσεις υπάρχουν οι ποταμοί Ταυρωπός, Τρικεριώτης στην Ευρυτανία, Αλφειός στην Αρκαδία και ο Άραχθος στην Ήπειρο. Ωστόσο σε ακόμα πιο δύσκολες διαδρομές κατατάσσεται ο Ερύμανθος, όπου τα μονίμως αφρισμένα νερά του αποτελούν την πρόκληση για τα ελληνικά δεδομένα, καθώς επίσης ο Αώος και ο Αλιάκμονας Β'.

Η διεξαγωγή του rafting ενδίδκνεται ιδιαίτερα κατά την χειμερινή περίοδο, όπου οι βροχές και τα χιόνια, που λιώνουν γεμίζουν τα ποτάμια με νερό. Στην Ελλάδα ουσιαστικά η δραστηριότητα αυτή ξεκινά περίπου τον Ιανουάριο και σταματά τον Ιούνιο. Λόγω των καιρικών συνθηκών, αλλά

αναλόγως και με την απόσταση και το βαθμό δυσκολίας ενός ποταμού, μια διαδρομή μπορεί να διαρκέσει από μία με δύο έως και επτά ακόμα ώρες. Απαραίτητο στοιχείο είναι η συνεργασία όλων μέσα στη βάρκα και η σαφής τήρηση των οδηγιών του οδηγού .

Στην Ελλάδα, τα γραφεία τουρισμού υπαίθριων δραστηριοτήτων, που διοργανώνουν εκδρομές rafting αναλαμβάνουν την παροχή όλου του εξοπλισμού, καθώς και την εκπαίδευση όσων συμμετέχουν. Υπάρχει όμως και η δυνατότητα περαιτέρω εκπαίδευσης σε τμήματα , ανάλογα με τη συμμετοχή. Ο καλύτερος και ασφαλέστερος τρόπος είναι η πρακτική και η σταδιακή εξάσκηση, ανάλογα με τον βαθμό δυσκολίας του ποταμού. Όσον αφορά τα παιδιά, κατάλληλη ηλικία για συμμετοχή σε αυτό το σπορ είναι άνω των 12 ετών, με υποχρεωτική βέβαια την γνώση κολύμβησης.

Το προσωπικό των διοργανωτών είναι ειδικά εκπαιδευμένο και γνωρίζει καλά κάθε διαδρομή, μειώνοντας στο ελάχιστο τον κίνδυνο ενός ατυχήματος. Τα περισσότερα ελληνικά ποτάμια είναι εύκολα προσβάσιμα, με ιδιωτικό αυτοκίνητο ή μοτοσικλέτα, χωρίς φυσικά να αποκλείεται η μεταφορά από τον διοργανωτή – φορέα. Κατά κανόνα στην τιμή, που προσφέρουν τα γραφεία, που οργανώνουν rafting στην Ελλάδα, περιλαμβάνεται η μεταφορά από το σημείο τερματισμού στο σημείο εκκίνησης, καθώς και κάποιο γεύμα σε τοπική ταβέρνα. Πέραν αυτών, υπάρχουν και ολοκληρωμένα πακέτα διακοπών, που προσφέρονται στο κοινό και περιλαμβάνουν διαμονή, μεταφορά, εκδρομές, διατροφή κλπ.

Οι περισσότεροι χειμερινοί τουρίστες ως προς την συγκεκριμένη δραστηριότητα συνήθως προτιμούν τον ποταμό Αλφειό ή τον παραπόταμό του τον Λούσιο. Ο Λούσιος βρίσκεται στην Αρκαδία και σύμφωνα με την μυθολογία, στις όχθες του λούστηκε ο Δίας, γεγονός που του έδωσε και τ' όνομά του. Ο Λούσιος σμίγει με τον Αλφειό λίγα χιλιόμετρα βορειοδυτικά από το χωριό Καρύταινα. Εκτός όμως από το καθαρά αθλητικό ενδιαφέρον, που παρουσιάζει το ποτάμι, διαθέτει ακόμα και ένα μεγάλο πλεονέκτημα. Το τοπίο αυτό και τα μέρη αποτελούν ένα αξιοθέατο εκπληκτικής ομορφιάς και ιδιαίτερα μαγευτικής διαδρομής, με πυκνή βλάστηση και πλούσια πανίδα, που απολαμβάνει κανείς να διασχίζει, μαγνητίζοντας τους τουρίστες από το πρώτο κιόλας λεπτό.

3.7 ΚΑΓΙΑΚ

Το καγιάκ είναι μια δραστηριότητα ποταμού και ανήκει στην ίδια κατηγορία με το rafting, αλλά είναι δυσκολότερο από αυτό. Τα καγιάκ είναι βάρκες με μυτερή πλώρη και πρύμνη και με άνοιγμα, στο οποίο κάθεται ο κωπηλάτης.

Χρησιμοποιείται διπλό κουπί για να κατευθύνει την βάρκα και να διατηρεί την ισορροπία ανάμεσα στα φυσικά εμπόδια του ποταμού.

Το καγιάκ προέρχεται από τους ιθαγενείς του Καναδά, της Αλάσκας και της Γροιλανδίας, οι οποίοι το κατασκεύαζαν από έναν σκελετό από στελέχη δέντρων ή από μπαλένες φάλαινας, το έντυναν με δέρματα φώκιας και το στεγανοποιούσαν με λίπος ζώων. Στη γλώσσα των Εσκιμώων καγιάκ σημαίνει « βάρκα κυνηγιού » και αυτή ήταν η κύρια χρήση της ευέλικτης αυτής βάρκας. Σήμερα το καγιάκ ως βάρκα εξελίχθηκε και τα πλαστικά υλικά αντικατέστησαν το ξύλο και το δέρμα. Τα πόδια του κωπηλάτη είναι απλωμένα και κρυμμένα στο μπροστινό τμήμα της βάρκας.

Το καγιάκ έγινε σπορ, άθλημα και στη συνέχεια Ολυμπιακό άθλημα. Στην αγωνιστική του μορφή χωρίζεται σε slalom (τεχνικής) και σε sprint(ταχύτητας). Το πρώτο πανελλήνιο πρωτάθλημα slalom έγινε μόλις το 1999 στον ποταμό Εύηνο, ενώ η πρώτη φορά, που Έλληνας αθλητής συμμετείχε σε Ολυμπιακούς Αγώνες ήταν στο Σίδνεϊ της Αυστραλίας το 2000. Ως σπορ το καγιάκ θεωρείται extreme και ο κωπηλάτης θα πρέπει να επιστρατεύσει όλη του την δύναμη, αλλά και την ισορροπία του, ώστε να διατηρηθεί στην επιφάνεια, όταν έχει να κάνει με ένα ορμητικό ποτάμι. Η βάρκα καγιάκ είναι πολύ ελαφριά και ευέλικτη, όμως η ισορροπία εύκολα διαταράσσεται και η βάρκα συχνά ανατρέπεται.

Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η γνώση κολύμβησης και η καλή φυσική κατάσταση, που σημαίνει γυμνασμένα χέρια και προπονημένη μέση. Επίσης χρειάζεται προσοχή σε περίπτωση υποθερμίας, λόγω του παγωμένου νερού. Μια ολοκληρωμένη σειρά μαθημάτων για αρχάριους διαρκεί τουλάχιστον μια εβδομάδα (για τα βασικά).

Μια άλλη παραλλαγή του καγιάκ είναι το monoraft, το οποίο είναι μια φουσκωτή βάρκα, που μοιάζει στο σχήμα με καγιάκ και χωράει έναν κωπηλάτη. Η διαφορά της με το καγιάκ είναι ότι το monoraft δεν βουλιάζει. Συνήθως η δραστηριότητα του monoraft γίνεται σε ομάδες των πέντε με έξι σκαφών, που συνοδεύονται από έναν έμπειρο οδηγό. Το καγιάκ είναι ένα σπορ περιπέτειας, που έχει κάποια σημαντικά πλεονεκτήματα, καθώς δίνει την δυνατότητα να γνωρίσει κάποιος μοναδικά φυσικά τοπία, χωρίς να επιβαρύνει το περιβάλλον. Προσφέρει σωματική άσκηση, ψυχική χαλάρωση και παράλληλα αποτελεί μια άσκηση αυτοπειθαρχίας και σεβασμού των δυνάμεων της φύσης, αλλά και της ευαίσθητης ισορροπίας των οικοσυστημάτων της.

Υπάρχουν πάνω από τριάντα ποταμοί στην Ελλάδα, που μπορεί κάποιος να κάνει καγιάκ και monoraft. Τα επίπεδα δυσκολίας διαφέρουν από ποταμό σε ποταμό, όμως συνολικά τα ελληνικά ποτάμια δεν χαρακτηρίζονται από εξαιρετική δυσκολία. Με βάση τη διεθνή κλίμακα βαθμών δυσκολίας, που κυμαίνεται από το I έως VI, όπου το I αντιστοιχεί σε βαρκάδα και το VI σε ποτάμια με ορμητικά ύδατα. Τα ελληνικά ποτάμια έχουν ως μέγιστο βαθμό δυσκολίας το VI.

Η δυσκολότερη διαδρομή βρίσκεται στον Αώο από τη Βωβούσα στο ανατολικό Ζαγόρι μέχρι το πέτρινο γεφύρι της Κόνιτσας, μια διαδρομή 48 χλμ. Δύσκολος θεωρείται και ο ποταμός Ερύμανθος, ενώ άλλα εξίσου ξεχωριστά ποτάμια κατάλληλα για καγιάκ είναι:

- Αγγίτης (βαθμός δυσκολίας II)
- Αλιάκμονας (βαθμοί δυσκολίας I – V)
- Άραχθος (βαθμός δυσκολίας I – IV)
- Ασπροπόταμος, στα Μετέωρα (βαθμός δυσκολίας III)
- Αχελώος (βαθμός δυσκολίας I)
- Βοϊδομάτης (βαθμός δυσκολίας III)
- Εύηνος (βαθμός δυσκολίας II)
- Καλαρίτικος (βαθμός δυσκολίας IV)
- Λούσιος – Αλφειός (βαθμοί δυσκολίας II III)
- Μυλοπόταμος (βαθμός δυσκολίας IV)
- Νεστόριος (βαθμός δυσκολίας II)
- Πηνειός (βαθμός δυσκολίας I – III)
- Ταυρωπός (βαθμός δυσκολίας II)

3.8 ΤΟΞΟΒΟΛΙΑ

Η τοξοβολία είναι μια από τις δραστηριότητες, που απευθύνεται σε όλους και μπορεί εύκολα να γίνει και κατά την χειμερινή περίοδο. Δεν απαιτεί έντονη σωματική καταπόνηση, αλλά ούτε και ιδιαίτερα σωματικά προσόντα. Για τον λόγο αυτό απευθύνεται σε όλες τις ηλικιακές ομάδες, από παιδιά 5 ετών έως και υπερήλικες. Παράλληλα όμως ενδείκνυται και για άτομα με ειδικές ανάγκες, καθώς η σωματική διάπλαση δεν παίζει τόσο σημαντικό ρόλο, όσο η νοητική

συμμετοχή. Πρόκειται για μια δραστηριότητα, που εξασκεί την αυτοπειθαρχία, τονώνει την αυτοπεποίθηση και διδάσκει την αυτοσυγκέντρωση, αλλά πάνω απ' όλα αποτελεί είδος ψυχαγωγίας και διασκέδασης.

Έχει πολλά είδη και διαχωρίζεται σε σκοπευτική, πεδίου, κυνηγετική και έφιππη. Το πιο δημοφιλές είδος είναι η τοξοβολία πεδίου, η οποία προέρχεται από το κυνήγι με τόξο, μόνο που αντί για ζώα οι στόχοι είναι τεχνητοί. Πιο συγκεκριμένα, οι τοξότες στοχεύουν σε τεχνητούς στόχους, που προσομοιάζουν με ζώα ή πουλιά. Μ' αυτό τον τρόπο γίνεται ένας συνδυασμός κυνηγιού και τοξοβολίας, χωρίς όμως να σκοτώνονται τα ζώα.

Βασισμένο από την ιστοσελίδα www.toxosport.gr, με ημερομηνία ανάρτησης 26 / 10 / 2006

Ωστόσο στην Ελλάδα ως χειμερινή τουριστική δραστηριότητα δεν είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη. Οργανωμένα ασκείται μονάχα η σκοπευτική τοξοβολία, που είναι ακόμα πιο εύκολη και βατή κυρίως γι' αυτούς που είναι αρχάριοι. Τα γραφεία εναλλακτικού τουρισμού διοργανώνουν χειμερινές εκδρομές, όπου μπορεί κανείς να ασχοληθεί με την σκοπευτική τοξοβολία. Στην Ελλάδα τέτοιες περιοχές αποτελούν η Έδεσσα και ο Άγιος Αθανάσιος Πέλλας.

3.9 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΥΝΗΓΙΟΥ

Το κυνήγι αποτελεί παραδοσιακή δραστηριότητα της Ελληνικής υπαίθρου. Σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις 250.000 άτομα ασκούν κυνηγετική δραστηριότητα, ενώ σε δεκάχρονη βάση αυτός ο αριθμός ανέρχεται σε 300.000 άτομα.

Μια αξιοσημείωτη παράμετρος είναι ο εποχιακός χαρακτήρας της θήρας, καθώς η κυνηγετική περίοδος διαρκεί σχεδόν 6 μήνες, σύμφωνα με τις Ρυθμίσεις Θήρας και συγκεκριμένα από τα τέλη Αυγούστου έως και τα τέλη Φεβρουαρίου. Μ' άλλα λόγια η κυνηγετική περίοδος χρονικά συμπίπτει σε μεγάλο βαθμό με την περίοδο χαμηλής τουριστικής πίεσης για την χώρας μας και ουσιαστικά συγκαταλέγεται στον χειμερινό τουρισμό.

Παρόλα αυτά υπάρχει μεγάλη προκατάληψη κατά του κυνηγιού στη χώρα μας, που δημιουργεί διαρκή προβλήματα, τα οποία δεν επιτρέπουν τη διατύπωση προτάσεων και την εφαρμογή σχεδίων για την ανάπτυξη του κυνηγετικού τουρισμού. Πολλοί φορείς μάλιστα, κυρίως της Αυτοδιοίκησης ασκούν προσπάθειες για να περιορίσουν την άσκηση της θήρας στην περιοχή τους, αλλά και σχεδιάζουν ενέργειες για να καταργήσουν το κυνήγι στη χώρα

μας. Παράλληλα αποθαρρυντικό παράγοντα για την ενίσχυση του κυνηγετικού τουρισμού αποτελεί η λαθροθηρία, η οποία είναι μια δυσάρεστη πραγματικότητα, που αποβαίνει εις βάρος της φυσιογνωμίας του κυνηγιού.

Ωστόσο υπάρχει τεράστια δυνατότητα για προβολή και διαμόρφωση τάσεων κυνηγετικού τουρισμού, καθώς κυκλοφορούν αρκετά κυνηγετικά περιοδικά και ειδικά ένθετα στις εφημερίδες, αλλά ακόμα και στους διαδικτυακούς τόπους (internet sites), τα οποία κάλλιστα μπορούν να ενημερώσουν τους ενδιαφερόμενους και να ενισχύσουν τη συγκεκριμένη δραστηριότητα. Άλλωστε η συντριπτική πλειοψηφία των χρηστών των κυνηγετικών πόρων, κυνηγών δηλαδή ανήκουν σε κάποιο Κυνηγετικό Σύλλογο, που μπορεί να τους κρατάει ακόμα σε πιο στενή επαφή, αλλά και να τους καθοδηγεί μέσα από τους κανονισμούς, τους οποίους θα πρέπει να ακολουθούν.

Στην Ελλάδα αν και δεν υπάρχουν στοιχεία για την άσκηση του εγχώριου κυνηγετικού τουρισμού, υπάρχουν περιοχές, όπου σημειώνεται σημαντική οικονομική ενίσχυση από το κυνήγι, όπως είναι οι νομοί Γρεβενών, Καστοριάς, Έβρου και Σερρών. Πέρα όμως από αυτό, περιοχές με αξιόλογη θηραματική αξία είναι σε ικανοποιητικό βαθμό γνωστές και μέσα από την εμπειρία και τις καταγραφές των κυνηγών. Αξίζει να σημειωθεί ότι η ορεινή Ναυπακτία αποτελεί έναν από τους προορισμούς, που είναι ιδανικοί για τους λάτρεις της περιπέτειας και του κυνηγιού.

Αναλυτικότερα στην ορεινή Ναυπακτία της Αιτωλοακαρνανίας το κυνήγι του αγριογούρουνου αποτελεί μια από τις πιο ευχάριστες δραστηριότητες χειμερινού τουρισμού, που έχει να προσφέρει η περιοχή. Συγκεκριμένα ιδανικές θέσεις για το κυνήγι του αγριογούρουνου είναι η περιοχή της Παπαδιάς, κοντά στην περιοχή της Αγίας Κυριακής, ανοιχτά του Δενδροχωρίου και όλη η περιοχή της Μακριάς Ράχης.

Το αγριογούρουνο είναι ένα από τα μεγαλύτερα θηράματα στον κόσμο και ο καταλληλότερος καιρός για το κυνήγι του είναι μετά από βροχή, όπου τα ίχνη των γουρουνιών φαίνονται καλύτερα και διευκολύνει τους κυνηγούς να στήσουν καρτέρι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΠΟΧΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τουριστική εποχικότητα θεωρείται η ανάπτυξη της τουριστικής δραστηριότητας σε ορισμένη εποχή του χρόνου. Αναφέροντας εποχή του έτους κατά την οποία εκδηλώνεται η όποια τουριστική δραστηριότητα, εννοείται σχεδόν πάντα η εποχή του έτους η οποία επικρατεί στον τουριστικό προορισμό και όχι στον τόπο προέλευσης των τουριστών. Εντούτοις, υπάρχουν πολλές μορφές τουρισμού οι οποίες έχουν αναπτυχθεί λόγω εποχιακών παραγόντων και δραστηριοτήτων. Για παράδειγμα μπορεί να αναφερθεί ο χιονοδρομικός και ο παγοδρομικός τουρισμός το χειμώνα σε διάφορες περιοχές της Ελλάδος, ο παράκτιος και ο θαλάσσιος τουρισμός το καλοκαίρι σε νησιά και στην ύπαιθρο, ο αγροτουρισμός και ο οικοτουρισμός την άνοιξη και το φθινόπωρο κυρίως βέβαια λόγω του ηπιότερου καιρού που επικρατεί στα μέρη αυτά.

Η έννοια της εποχικότητας στον τουρισμό θεωρείται ένα σχετικά νέο και πρόσφατο φαινόμενο το οποίο εντείνεται από έτος σε έτος και με απώτερο αποτέλεσμα να προβληματίζει τους διεθνείς τουριστικούς οργανισμούς, τις κυβερνήσεις της κάθε χώρας και τις επιχειρήσεις του τουριστικού κυκλώματος αναφορικά με το τι μέλλει γενέσθαι στη περίπτωση του κάθε νησιού το χειμώνα. Το φαινόμενο της εποχικότητας στην ευρύτερη περίπτωση του Μεσογειακού τουρισμού στον οποίο ανήκει και η Ελλάδα με τα νησιά της και τους τουριστικούς της τόπους και η οποία προσφέρει το πρότυπο των θερινών διακοπών, βασισμένων στον ήλιο, τη θάλασσα και τις παραλίες της μπορεί εύκολα να προσδιοριστεί εννοιολογικά ως οι χρονικές αποκλίσεις που παρουσιάζει ο συγκεκριμένος τουριστικός προορισμός από τα χρονικά συμβατικά όρια της τουριστικής περιόδου και η οποία αρχίζει επίσημα την 1^η Απριλίου και τελειώνει την 31η Οκτωβρίου, διαρκώντας δηλαδή 214 ημέρες κάθε έτος.

Λογοθέτη, Χ., 1997, "Τουρισμός και βιώσιμη ανάπτυξη", Εκδόσεις Σάκκουλα

4.1 ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΤΟΥ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΑΜΒΛΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΠΟΧΙΚΟΤΗΤΑΣ

Οι τρόποι ανάπτυξης των παραδοσιακών οικισμών και του χειμερινού τουρισμού με στόχο την άμβλυνση της εποχικότητας, συνοψίζονται στα εξής:

- Ανάπτυξη και βελτίωση του οδικού δικτύου για την εύκολη πρόσβαση των τουριστών στους προορισμούς τους.
- Ανάπτυξη και προώθηση τριών πεδίων όπου η επαρχία έχει τις δυνατότητες ανάπτυξης (Γαστρονομία, Φύση, Υγεία και ευεξία).
- Επεξεργασία και προώθηση της φιλοσοφίας «Χειμώνα στην ορεινή επαρχία».
- Διεξαγωγή Forum ειδικών για την διερεύνηση της μελλοντικής εξέλιξης και των νέων τάσεων.
- Ανάπτυξη ενός συστήματος παρακολούθησης της εφαρμογής της στρατηγικής και αξιολόγηση της προώθησης της περιοχής.
- Προσφορά υψηλής ποιότητας «παροχών» στους τουρίστες σε λογικές τιμές,
- Αποτελεσματική διαχείριση του τουρισμού ώστε να μην ζημιώνει το φυσικό περιβάλλον ή την τοπική κοινωνία,

Διατήρηση του ελέγχου προώθησης και υποστήριξης του τουριστικού προϊόντος σε τοπικό επίπεδο,

- Λειτουργία ενός δικτύου εξειδικευμένων κέντρων τουριστικών πληροφοριών
- περίπτερα τουριστών σε αεροδρόμια και λιμάνια.
- Λειτουργία ιστοσελίδας για την Περιφέρεια .
- Συντονισμό προγράμματος δημοσίων σχέσεων για την περιοχή.
- Προσέλκυση τουριστών που σέβονται το περιβάλλον και την κουλτούρα,
- Διασφάλιση ότι τα οφέλη του τουρισμού θα έχουν άμεση διάχυση σε όλο τον ντόπιο πληθυσμό,
- Εμπλοκή όλο και περισσότερων ντόπιων στο «καλωσόρισμα» των επισκεπτών,
- Χρήση ειδικών εντύπων για τον τουρισμό με σκοπό την επέκταση της περιόδου.
- Χρήση του τουρισμού με στόχο την διατήρηση των παραδοσιακών τρόπων ζωής (παραδοσιακή χειροτεχνία και γαστρονομίας).
- Προστασία της μοναδικότητας της περιοχής.
- Δημιουργία μιας ξεκάθαρης ταυτότητας και ενός λογότυπου για την Ορεινή Ελλάδα.
- Ανάπτυξη Ιστοσελίδας για τον Τουρισμό.
- Δημιουργία ενός Καταστήματος για την Ήπειρο σε Αθήνα & Θεσσαλονίκη όπου θα παρέχονται πληροφορίες για την περιφέρεια και τα τοπικά τουριστικά προϊόντα.

- Παρουσίαση της Ορεινής Ελλάδας σε κύριες τουριστικές εκθέσεις σε όλη την Ευρώπη.
- Προώθηση παραδοσιακών εκδηλώσεων.
- Ανάπτυξη στρατηγικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Εκπροσώπηση της Ελλάδας σε καλά οργανωμένα συστήματα κρατήσεων
- Η παροχή ευκαιριών για κάποιους επιχειρηματίες ώστε να ταξιδέψουν σε άλλες περιφέρειες στα πλαίσια της ανταλλαγής τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών.

4.2 ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ:

- Νέες μορφές απασχόλησης
- Εξειδικευμένοι ξεναγοί και οδηγοί (ορειβασία, sport περιπέτειας, φύση, παρατήρηση της άγριας ζωής, αρχαιολογία, ιστορία).
- Εξειδικευμένοι σύμβουλοι (ηλεκτρονικό Εμπόριο, σχεδιασμός διαφημιστικού έντυπου υλικού, κατάρτιση).
- Καταστήματα λιανικής υψηλής ποιότητας που θα προωθούν τα προϊόντα της περιοχής τόσο με τον παραδοσιακό τρόπο όσο και ηλεκτρονικά.
- Εξειδικευμένοι τουριστικοί πράκτορες που θα παρέχουν πακέτα ειδικού ενδιαφέροντος (γαστρονομία, αρχαιολογία, βυζαντινά μνημεία, φύση).
- Διοργανωτές γεγονότων για την προώθηση των τεχνών και της κουλτούρας καθώς και των παραδοσιακών φεστιβάλ.
- Μεταφορείς, που θα προσφέρουν λεωφορεία ή ιδιωτικά αυτοκίνητα για εκδρομές στα ορεινά της περιφέρειας, για όσους δεν διαθέτουν μεταφορικό μέσο.
- Μεταφραστές που θα μεταφράζουν το έντυπο υλικό σε Ευρωπαϊκές γλώσσες.
- Προμηθευτές τοπικών προϊόντων για ξενοδοχεία και εστιατόρια.
- Προμηθευτές τοπικών υγιεινών προϊόντων βασισμένα σε φυσικά συστατικά όπως τα άγρια φυτά

4.3 ΑΞΙΟΛΟΓΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΧΩΡΙΩΝ

Πολλές φορές το επιχειρηματικό ένστικτο δημιουργεί ευκαιρίες που δεν μπορούν να επισημάνουν άλλες μέθοδοι επιχειρηματικής σκέψης. Για παράδειγμα, ένας επιχειρηματίας στην Κέρκυρα αγόρασε πριν κάποια χρόνια ένα ερημωμένο χωριό (Δανίλια) πολύ μικρής αξίας στο κέντρο του νησιού, το αναπαλαίωσε και οργάνωσε ένα τουριστικό πολιτιστικό θεματικό πάρκο, όπου κάθε σπίτι φιλοξενούσε και ένα κατάστημα παραδοσιακής τέχνης. Οι τουρίστες είχαν την ευκαιρία να επισκεφτούν ένα χωριό που λειτουργεί όπως τον 19^ο αιώνα, να αγοράσουν παραδοσιακά προϊόντα ως αναμνηστικά δώρα, να δοκιμάσουν γνήσια ελληνικά γαστρονομικά προϊόντα, να πιούν ελληνικό κρασί, να ακούσουν ελληνική μουσική, να χορέψουν ελληνικούς χορούς και γενικότερα να νοιώσουν λίγο σαν Έλληνες. Το χωριό του Μπούα, έτσι λεγόταν ο εν λόγω επιχειρηματίας, αποτέλεσε σημαντικό τουριστικό πόρο του νησιού, με πολύ υψηλή ζήτηση την εποχή που λειτουργούσε.

4.3.1 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΡΟΛΙΘΟΣ

Ο Αρόλιθος είναι η μοναδική τουριστική επιχείρηση σε μορφή ενός παραδοσιακού κρητικού χωριού. Βρίσκεται μόλις 11 χλμ έξω από το Ηράκλειο, στον παλιό εθνικό δρόμο Ηρακλείου – Ρεθύμνου. Κτισμένος στην πλαγιά ενός βουνού, μέσα στο άγριο κρητικό τοπίο αποτελεί ένα στολίδι στο χάρτη της κρητικής φύσης, θυμίζοντας στους παλαιότερους αναμνήσεις από τον τρόπο της ζωής τους και δείχνοντας στους νεώτερους την απλότητα και την ομορφιά του παρελθόντος. Ο Αρόλιθος είναι οικογενειακή επιχείρηση. Έχει δημιουργηθεί με πολύ πάθος και αγάπη. Στόχος του είναι να προβάλλει την κρητική παράδοση τα ήθη και τα έθιμα του τόπου, την αρχιτεκτονική και τις αξίες του κρητικού λαού, μέσα από ένα έργο το οποίο θα μείνει ζωντανό ανά τους αιώνες ενώ θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ένα τουριστικό συγκρότημα το οποίο περιλαμβάνει:

1. Ξενοδοχείο
2. Εστιατόριο Εκδηλώσεων
3. Ταβέρνα

4. Καφενείο
5. Καφετέρια
6. Μουσείο Αγροτικής Ιστορίας & Λαϊκής Τέχνης
7. Παραδοσιακά Σπίτια
8. Εργαστήριο Κεραμικών
9. Εργαστήριο Ζωγραφικής
10. Εργαστήριο Υφαντών
11. Παλιό Σιδεράδικο
12. Μαγαζιά με Κρητικά Προϊόντα
13. Εκκλησία

ΑΡΟΛΙΘΟΣ είναι μια λέξη από το κρητικό λεξιλόγιο και τα δύο συστατικά της είναι ο ``λίθος`` και η ``ροή``. Έτσι ονομάζεται η φυσική λακκούβα του βράχου που συγκεντρώνει το νερό της βροχής. Το χωριό **Αρόλιθος** έχει αυτή την συμβολική ονομασία επειδή συγκεντρώνει την παράδοση και την ομορφιά της Κρήτης και ζει μέσα στην παράδοση. Έτσι και ο κάθε επισκέπτης ξεφεύγει για λίγο από την κουραστική καθημερινότητα και μεταφέρεται σε μια παλιότερη, αγνή και γνήσια εποχή.

4.4 ΠΕΝΤΕ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΜΑΣ ΔΙΔΑΣΚΟΥΝ ΟΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΒΟΗΘΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

1. Οικονομία υλικών

«Οι παραδοσιακοί νησιωτικοί οικισμοί είχαν χτιστεί με «ντόπια» υλικά. Υλικά στα οποία οι τεχνίτες είχαν εύκολη πρόσβαση και ήταν σε αφθονία. Στις Κυκλάδες, π.χ., όπου δεν υπήρχε ξυλεία, την αντικαθιστούσαν με την πέτρα. Έτσι, εξοικονομούσαν χρήματα (η μεταφορά ξυλείας από άλλες περιοχές κόστιζε ακριβά), ενώ εκμεταλλεύονταν το υλικό που ο τόπος τους «παρήγαγε»».

2. Οικονομία εκφραστικών μέσων

«Η σύγχρονη αρχιτεκτονική είναι επιδεικτική. Οσοι έχουν οικονομική άνεση, χτίζουν υπερμεγέθη σπίτια, προχωρώντας σε σπατάλες και κινούμενοι από μια επιδειξιομανία. Τότε συνέβαινε το αντίστροφο. Εκείνοι που είχαν χρήματα προσπαθούσαν να βρουν τον πιο άμεσο τρόπο να ικανοποιήσουν τις βασικές τους ανάγκες».

3. Σεβασμός στις κλιματικές συνθήκες

«Εκείνα τα χρόνια, όλα τα σπίτια ήταν βιοκλιματικά! Οι άνθρωποι λειτουργούσαν με το ένστικτο. Ήξεραν ότι δεν έπρεπε να έχουν μεγάλα παράθυρα στο βοριά, παρά μόνο ένα φεγγιτάκι ώστε να δημιουργείται ρεύμα το καλοκαίρι. Τα μικρά παράθυρα, επιπλέον, βοηθούν να διατηρείται η ίδια θερμοκρασία. Οι μεγάλες τζαμαρίες, που είναι σήμερα στη μόδα, έχουν μεγάλες απώλειες θερμοκρασίας».

4. Προσαρμογή στο τοπίο

«Ηξεραν πώς να «χωνεύουν» το κάθε κτίσμα στο τοπίο. Εκτός από σεβασμό στον τόπο τους, με αυτόν τον τρόπο έλυναν και πρακτικά ζητήματα. Εχοντας το κατώι μισοχωμένο στο έδαφος, διατηρούσαν χαμηλή τη θερμοκρασία στους αποθηκευτικούς χώρους, ενώ δεν χρειάζονταν κολόνες για τη στήριξη του κτιρίου».

5. Ανακύκλωση νερού

«Εχοντας να αντιμετωπίσουν ένα μεγάλο πρόβλημα στην προμήθεια νερού, ιδιαίτερα τους στεγνούς μήνες, έπρεπε να βρουν τρόπο να αποθηκεύουν το βρόχινο νερό. Εφτιαχναν λοιπόν δεξαμενές είτε στις αυλές είτε στις στέγες, ώστε να μη χάνεται σταγόνα και να καλύπτονται έτσι οι ανάγκες για την καθαριότητα».

Γιατί είναι σημαντικό να διατηρήσουμε τους παραδοσιακούς οικισμούς;

Γιατί αυτό είναι η Ελλάδα. Δεν είναι τα πράγματα που οι Έλληνες έφτιαξαν μέσα σε κάποιο δοκιμαστικό σωλήνα με τη μεγαλοφυΐα τους. Αντίθετα, είναι συνεχή παντρέματα και μείξεις και ανακατέματα με οτιδήποτε υπάρχει. Η έννοια «παράδοση» πήρε κάποια στιγμή ένα μεταφυσικό περιεχόμενο σε βάρος της ιστορικής αλήθειας. Και σε βάρος της αρχής ότι όλα τα πράγματα εξελίσσονται, από κάπου ξεκινούν και κάπου πηγαίνουν. Μας κατέκτησαν οι Λατίνοι, οι Τούρκοι, όλα αυτά «χρωμάτισαν» τη χώρα. Αυτό που λέμε σήμερα Ελλάδα είναι αυτό το μείγμα, αυτή η ομορφιά, που βασίζεται πάνω σ' αυτές τις επιμειξίες και τις συγγένειες με τον κόσμο γύρω.

Τι μας μαθαίνουν αυτοί οι οικισμοί;

Τα μυστικά του πώς να δουλεύουμε με οικονομία τόσο στα μέσα όσο και στις μορφές. Αυτό το μάθημα, σήμερα ειδικά που έχουμε μπει στο λούκι της οικονομικής κρίσης, είναι πολύτιμο. Ο τρόπος που δούλευαν και ο τρόπος που προσαρμόζονταν στο τοπίο είναι πράγματα που σταδιακά ξεχάστηκαν. Παλιά είχαμε ένα σπίτι στη Σαντορίνη, το οποίο είχε στέρνα για το βρόχινο νερό. Σε ποιο από τα σπίτια που κατασκευάζονται τώρα στα νησιά -που ως γνωστόν δεν έχουν στάλα νερό - προβλέπεται στέρνα; Αυτό ήταν ένα μάθημα που πήραμε απ' αυτήν την αρχιτεκτονική. Σ' εκείνο το σπίτι, το καλοκαίρι ήμασταν με το πουλόβερ μέσα, ο χώρος κρατούσε σταθερή θερμοκρασία. Υπήρχε ένα ελάχιστο παραθυράκι προς τη θάλασσα, που σου έδινε τη δροσιά που χρειαζόσουν. Δείτε τι γίνεται σήμερα. Φωνάζουμε για την τσιμεντοποίηση, δεν είναι όμως η τσιμεντοποίηση το πρόβλημα, αλλά με ποιούς όρους γίνεται.

<http://www.kathimerini.gr>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 **ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ**

5.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ο Χειμερινός τουρισμός αναφέρεται στο σύνολο των δραστηριοτήτων , που γίνονται κατά την διάρκεια της χειμερινής περιόδου, δηλαδή κατά το διάστημα των μηνών Νοεμβρίου – Μαρτίου. Συγκεκριμένα καλύπτει τις δραστηριότητες εκείνες , που εκδηλώνονται σε ορεινές κυρίως περιοχές, κάτω πάντα από ορισμένες κλιματολογικές συνθήκες , όπως για παράδειγμα χαμηλές θερμοκρασίες, που πλησιάζουν τους 0 βαθμούς κελσίου και συνήθως τους ξεπερνούν. Το κρύο κλίμα της εποχής και οι χαμηλές θερμοκρασίες είναι ιδανικές για την διεξαγωγή αθλημάτων που ενδείκνυνται για τους μήνες αυτούς και απαιτούν χιόνι ή ακόμα και την ύπαρξη πάγου. Τέτοιες δραστηριότητες είναι παραδείγματος χάριν, η χιονοδρομία και η ελκηθροδρομία.

Άλλωστε η Ελλάδα ως μια κατ' εξοχήν ορεινή χώρα χαρακτηρίζεται από βουνά απaráμιλλου φυσικού κάλλους, πλούσια σε γλωρίδα και πανίδα. Σπάνια τοπία και μοναδικά δάση, πολλά απ' τα οποία προστατεύονται ως Εθνικοί Δρυμοί, υπογραμμίζουν την ποικιλομορφία της ομορφιάς του ελληνικού στοιχείου. Η μοναδική αυτή ομορφιά της χώρας μαγνητίζει τον επισκέπτη, αναδεικνύοντας την μαγεία της φύσης καθώς ο ίδιος έρχεται σ' επαφή μ' όλες τις εκφάνσεις της φυσικής δημιουργίας της υπαίθρου.

Ταξίδια σε ορεινά απόμακρα χωριά αποτελούν μια διέξοδο φυγής απ' τα προβλήματα της καθημερινότητας, όπου μπορεί κανείς να χαλαρώσει και να απολαύσει την ξεγνοιασιά και την ηρεμία κοντά στην φύση. Περίπατοι στους Εθνικούς Δρυμούς της χώρας αποτελούν ανεπανάληπτες διαδρομές στα φυσικά ελληνικά μονοπάτια, που δίνουν την δυνατότητα στον περιηγητή να τολμήσει και να ελέγξει τις αντοχές του , δοκιμάζοντας κάτι διαφορετικό και ξεχωριστό, όπως δραστηριότητες στον παραλίμνιο ή παραποτάμιο χώρο του τόπου μας . Ανάμεσα σε αυτές είναι το καγιάκ, το ράφτινγκ, όπως και πολλές άλλες που θα δούμε στη συνέχεια της εργασίας αλλά και οι επισκέψεις στους ορεινούς ως επί το πλείστον παραδοσιακούς οικισμούς, όπως περιγράφηκαν ανωτέρω μιας και αυτοί έχουν το προνόμιο να βρίσκονται σε αυτά τα φυσικά περιβάλλοντα της Ελλάδος.

Παράλληλα δραστηριότητες με έντονο περιβαλλοντικό χαρακτήρα, που υπογραμμίζουν για μια ακόμη φορά την μοναδικότητα του ελληνικού φυσικού στοιχείου, πραγματοποιούνται τους μήνες αυτούς και σε διάφορες περιοχές

υγροβιότοπων της χώρας. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Ελλάδα βρίσκεται μεταξύ των πρώτων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσον αφορά στον αριθμό των υγροβιοτόπων της, παρόλο που τα τελευταία πενήντα χρόνια έχει χάσει πάνω από το 60% των λιμνών της.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να υπογραμμιστεί το γεγονός ότι για την διεξαγωγή αυτών των δραστηριοτήτων απαιτείται κατάλληλη κτιριακή υποδομή, που να ενισχύει την τουριστική κίνηση και να προσιδιάζει σε μια ανώτερη ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών. Τέτοιου είδους κτιριακή υποδομή και εγκαταστάσεις, που να τονώνουν τον χειμερινό τουρισμό αποτελούν τα καταφύγια και τα χιονοδρομικά κέντρα, η ύπαρξη και η λειτουργικότητα των οποίων αναλύεται στις επόμενες ενότητες της εργασίας, αλλά και τα καταλύματα που έχουν αναπτυχθεί σε όλα σχεδόν τα παραδοσιακά χωριά και οικισμούς της χώρας.

Σε γενικές γραμμές όμως, αξίζει να τονιστεί ότι ο χειμερινός τουρισμός αποτελεί μια τουριστική μορφή που επιμυκίνει την τουριστική κίνηση καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και συμβάλει πραγματικά στην άμβλυνση του εποχικού φαινομένου και που συνδυάζεται με την αξιοποίηση των παραδοσιακών οικισμών. Μ' αυτό τον τρόπο γίνεται μια ουσιαστική προσπάθεια ισόποσης διανομής και εξισσορόπησης της τουριστικής κίνησης, τόσο χρονικά όσο και γεωγραφικά, σε τουριστικούς προορισμούς σε ορεινές περιοχές, πέρα της νησιωτικής και καθαρά θαλάσσιας πλευράς της χώρας. Έτσι διατηρείται η πληρότητα των επισκεπτών ενός τουριστικού προορισμού, αλλά και αναδεικνύονται οι κρυμμένες πτυχές αυτής.

Ο χειμερινός τουρισμός είναι η τουριστική δραστηριότητα που συνδέεται με το σύνολο των τουριστικών ενεργειών που διεξάγονται κατά τη διάρκεια του χειμώνα. Παρ' όλα αυτά, πρέπει να διευκρινιστεί ότι η έννοια αυτή αναφέρεται σε τρεις (3) βασικές υποκατηγορίες :

5.1.1 Ο ΟΡΕΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Δεν έχει χρονικούς περιορισμούς εκδήλωσης και αναφέρεται στο σύνολο των δραστηριοτήτων υπαίθριας αναψυχής και τουρισμού που εκδηλώνονται στις ορεινές περιοχές μιας χώρας. Χειμερινές δραστηριότητες είναι η χιονοδρομία, παγοδρομία, ελκυθροδρομία και η αναρρίχηση.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη αυτής της μορφής τουρισμού, είναι η δημιουργία τουριστικών καταλυμάτων που δένουν με το φυσικό περιβάλλον και διαθέτουν όσο το δυνατό περισσότερους συμπληρωματικούς χώρους, όπως εστιατόρια, μπαρ, καφετέριες, αίθουσες αναψυχής κλπ. Επίσης θα πρέπει οι ορεινές αυτές περιοχές, στις οποίες αναπτύσσονται κάθε είδους

δραστηριότητες υπαίθριας αναψυχής και τουρισμού, να εξυπηρετούνται συκοινωνιακά όσο το δυνατόν πληρέστερα και καλύτερα γίνεται.

Οι τουρίστες αυτής της κατηγορίας τουρισμού προέρχονται από τάξεις με μεγάλη οικονομική επιφάνεια, δεδομένου ότι τα χειμερινά σπορ απαιτούν σημαντικά έξοδα για τη διεξαγωγή τους. Πρόκειται για άτομα νεαρής ή μέσης ηλικίας, κυρίως εύποροι που ξοδεύουν 3 φορές περισσότερο από το μέσο τουρίστα μαζικού τουρισμού. Συνήθως αφιερώνουν τα Σαββατοκύριακά τους αλλά και μέρος από τις κύριες ή δευτερες διακοπές για να κάνουν χιονοδρομίες.

Εξαιτίας της γεωλογικής της μορφολογίας, η Ελλάδα, είναι μία από τις πιο ορεινές χώρες της Ευρώπης, αφού ο ορεινός πληθυσμός αποτελεί σημαντικό μέρος του συνολικού πληθυσμού. Με βάση αυτό διαθέτει όλες τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη του ορεινού τουρισμού καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Στην Ελλάδα η ανάπτυξη του βρίσκεται σε πρωτογενές επίπεδο ανάπτυξης αν και παρουσιάζει ανοδική πορεία τα τελευταία χρόνια. Η χώρα μας δε φιλοξενεί τουρίστες χιονοδρομικού τουρισμού προερχόμενους από τις χώρες, όπως αυτοί του θερινού μαζικού τουρισμού, και αυτό γιατί οι Έλληνες δεν χρειάστηκαν ουδέποτε σκι ή δεν είχαν καμία χιονοδρομική παράδοση. Οι κλιματολογικές συνθήκες ασκούν τον μεγαλύτερο ρόλο στην ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού, αφού το θερμό κλίμα και η έλλειψη πτώσης χιονιού λειτουργούν σαν τροχοπέδη στην ανάπτυξη των χιονοδρομικών κέντρων με αποτέλεσμα οι επιχειρήσεις αυτές να είναι ζημιογενείς.

Στην χώρα μας λειτουργούν ήδη 20 χιονοδρομικά κέντρα από τα οποία τα 2 πληρούν τις διεθνείς προδιαγραφές. Συγκεκριμένα θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην επέκταση και στον εκσυγχρονισμό σε μηχανολογικό εξοπλισμό και πάγιες εγκαταστάσεις, στα μεγαλύτερα χιονοδρομικά κέντρα που ήδη υπάρχουν, σε καταλύματα, μεταφορές, ειδικευμένο προσωπικό αλλά και σε κατασκευή νέων χιονοδρομικών κέντρων.

Για τον περιορισμό αρνητικών αποτελεσμάτων από μια τουριστική δραστηριότητα απαιτείται πολιτική διασφάλισης του φυσικού περιβάλλοντος και του ορεινού όγκου, διατήρησης των ευαίσθητων φυσικών περιοχών (δρυμοί).

Η οριοθέτηση της τουριστικής επισκεψιμότητας συνεισφέρει στη διαφύλαξη του τοπίου, γλωρίδας και πανίδας. Οι κατευθυντήριοι άξονες πρέπει να είναι :

- Διακανονισμός των γεωργικών δραστηριοτήτων (ξυλεία, ψάρεμα κ.λ.π.)
- Απαγόρευση κυνηγιού και καταστροφή πανίδας, εκτός ειδικής άδειας
- Περιορισμός της τουριστικής δραστηριότητας σε εκδρομές και στην ανακάλυψη της φύσης (δρυμοί,φαράγγια, δάση) με περιορισμένη δυνατότητα παραμονής (μόνο σε επιλεγμένα μέρη).
- Ο χειμερινός – ορεινός τουρισμός μπορεί να συνδυαστεί και με άλλες μορφές τουρισμού π.χ. αθλητικό τουρισμό,πολιτιστικό κ.λ.π. Εξ αιτίας των χιονοδρομιών, αναπτύσσονται τα χειμερινά αθλήματα,χειμερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες Ski, Πανευρωπαϊκοί Αγώνες Πατινάζ. Τα χειμερινά αθλήματα, Ski, παγοδρομίες, συγκεντρώνουν πολλούς θεατές οι οποίοι

μετακινούνται για την παρακολούθηση των αγώνων και ονομάζονται τουρίστες χειμερινών αθλημάτων.

Μέσα από την διοργάνωση των χειμερινών αθλημάτων προβάλλεται το αθλητικό προφίλ της χώρας και συμβάλλει στην ικανοποίηση της συνεχώς αυξανόμενης εγχώριας και διεθνούς ζήτησης

5.1.2 Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΧΕΙΜΕΡΙΝΩΝ ΣΠΟΡ

Είναι μία δυναμική μορφή τουρισμού που προσπαθούν να αναπτύξουν οι χώρες υποδοχής τουριστών, στο πλαίσιο της προσπάθειάς τους να διαφοροποιήσουν το τουριστικό τους προϊόν και με αυτό τον τρόπο να αξιολογήσουν και να εκμεταλλευτούν τους αδρανείς μήνες και να προσελκύσουν διάφορες κατηγορίες τουριστών, κυρίως δε υψηλής εισοδηματικής στάθμης.

Ο τουρισμός χειμερινών σπορ, καλύπτει το σύνολο των τουριστικών δραστηριοτήτων που διεξάγονται στη διάρκεια του χειμώνα. Συγκεκριμένα, καλύπτει τις δραστηριότητες εκείνες που εκδηλώνονται σε ορισμένο γεωγραφικό χώρο και για την ακρίβεια, συνήθως σε ορεινές περιοχές, σε συνδυασμό πάντα με ορισμένες κλιματολογικές συνθήκες, όπως για παράδειγμα χαμηλές θερμοκρασίες που πλησιάζουν τους 0 βαθμούς Κελσίου ή και κάτω από αυτούς, πολύ χιόνι κ.λ.π.

Τα άτομα που κάνουν αυτής της μορφής τουρισμό, συνδέονται αποκλειστικά με χειμερινά σπορ και με συναφείς προς αυτά δραστηριότητες.

Η ανάπτυξη μιας τέτοιας μορφής τουρισμού, προϋποθέτει εκτός των άλλων, τη δημιουργία μιας κατάλληλης υποδομής, όπως, άρτια οργανωμένα χιονοδρομικά κέντρα, πίστες πάγου για έλκηθρα, αγωνιστικές πίστες σκι, πίστες σκι για παιδιά, αρχάριους και ερασιτέχνες σκιέρ, τουριστικά καταλύματα όλων των κατηγοριών και κυρίως 5 ή 4ων αστέρων, συγκοινωνιακή σύνδεση των κέντρων χειμερινών σπορ με τα μεγάλα αστικά κέντρα και τους χώρους υποδοχής τουριστών, όπως για παράδειγμα αεροδρόμια, σιδηροδρομικούς σταθμούς, λιμάνια κ.λ.π.

Οι δυνατότητες του ελληνικού χώρου ως προς αυτές τις κατηγορίες είναι σημαντικές, αλλά κυρίως για τον εσωτερικό τουρισμό και σε συγκεκριμένες ημερομηνίες, Εορτές Χριστουγέννων, Σαββατοκύριακα κ.λ.π. Η ανταγωνιστικότητα της χώρας για την προσέλκυση αλλοδαπών τουριστών σε σχέση με τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες (Ελβετία, Γαλλία, Αυστρία, Ιταλία, Γερμανία) αλλά ακόμη και Βαλκανίων (Γιουγκοσλαβία, Ρουμανία, Βουλγαρία) είναι πολύ μικρή.

(Ν. Γ. Ηγουμενάκης, Τουριστική Οικονομία, Τόμος Α', Αθήνα 1997, β' έκδοση.)

Τα πλεονεκτήματα των χωρών αυτών αναφέρονται στο μέγεθος, στην ίδια την ποιότητα των πόρων, στη σταθερότητα των καιρικών συνθηκών αλλά και στον παράγοντα χρόνο-απόσταση από τα μεγάλα αστικά κέντρα - πηγές χειμερινού τουρισμού.

5.1.3 Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΧΕΙΜΑΝΣΗΣ

Αναφέρεται στις τουριστικές δραστηριότητες ατόμων που κατά τη διάρκεια του χειμώνα κάνουν διακοπές μικρής ή μεγάλης διάρκειας σε χώρες με ήπια κλίματα για να αποφύγουν τις αντίξοες καιρικές συνθήκες που επικρατούν στους τόπους μόνιμης κατοικίας τους. Τα άτομα που πραγματοποιούν αυτής της μορφής τουρισμό, είναι κατά το πλείστον άτομα 3ης ηλικίας, που αντιμετωπίζουν προβλήματα υγείας χωρίς επαγγελματικές ή οικογενειακές υποχρεώσεις και που έχουν ελεύθερο χρόνο στη διάθεσή τους και σταθερό εισόδημα.

Η ανάπτυξη αυτής της μορφής τουρισμού με ταχύτερους ρυθμούς θα εξαρτηθεί από πολλούς παράγοντες κυρίως όμως από την αρτιότητα των τουριστικών πακέτων παραχείμασης και την τιμή διάθεσής τους στην τουριστική αγορά. Στη διαμόρφωση χαμηλών τιμών τέτοιων πακέτων θα συμβάλλουν η καθιέρωση ειδικών χαμηλών ναύλων από τα διάφορα μέσα μαζικής μεταφοράς, καθώς επίσης η πραγματοποίηση εκπτώσεων στις υπηρεσίες φιλοξενίας που προσφέρουν τα διάφορα τουριστικά καταλύματα κατά τη χειμερινή περίοδο.

Οι δυνατότητες προσέλκυσης αλλοδαπών τουριστών παρουσιάζονται μεγαλύτερες. Στην περίπτωση αυτή, η χώρα μας έχει να συναγωνιστεί όχι μόνο με χώρες με τις ίδιες περίπου κλιματολογικές συνθήκες (Ισπανία, Ιταλία, Πορτογαλία, Τουρκία), αλλά και χώρες της βόρειας Αφρικής (Μαρόκο, Τυνησία) και της Μέσης Ανατολής με ευνοϊκότερες συνθήκες (Ισραήλ, Κύπρος).

Οι δυνατότητες είναι πολλές, αλλά η υποδομή ελλιπής. Το πιο φημισμένο νησί για τουρισμό παραχείμασης είναι η Μαδέρα που έχει τα ίδια γεωγραφικά, κλιματολογικά στοιχεία με την Κρήτη, τις Κυκλάδες, τα Δωδεκάνησα όπως θερμοκρασίες αέρος και θάλασσας. Εκτός από το κλίμα, στις Ελληνικές περιοχές και ιδιαίτερα στην Κρήτη και τη Ρόδο υπάρχει έντονη χειμωνιάτικη ζωή και πολλά πολιτιστικά ενδιαφέροντα και εκδρομές που καθιστούν τη διαμονή των επισκεπτών μη πληκτική. Επίσης οι περιοχές αυτές έχουν να επιδείξουν πολλούς παραδοσιακούς οικισμούς με τεράστιο πολιτιστικό ενδιαφέρον και εξίσου θαυμάσιο φυσικό περιβάλλον.

Ο τουρίστας δεν μπορεί να κλειστεί σε ένα ξενοδοχείο, δεν μπορούμε να τον αφήσουμε να πλήξει, αλλά πρέπει να έχει ευχάριστες συνθήκες διαβίωσης. Για αυτούς τους λόγους, θα πρέπει να δημιουργηθούν υποκατάστατα του ήλιου

και της θάλασσας : ειδικές εγκαταστάσεις μορφής λέσχης (clubs), όπου θα προσφέρονται μαθήματα ξένων γλωσσών και μαγειρικής, αναγνώσεις θεατρικών έργων και ποιημάτων, δανειστική βιβλιοθήκη, μουσικές και κινηματογραφικές παραστάσεις. Επίσης διοργάνωση περιηγήσεων, ορειβασιών και διάφορα σπορ (π.χ. ποδηλασία) καθώς και ειδικό διαιτολόγιο.

Η πολιτεία θα μπορούσε να συνεισφέρει στην προσπάθεια με επιδότηση των ξενοδοχείων για κάθε εργαζόμενο με ποσό ανάλογο με εκείνο που τους προσφέρεται όταν είναι στο Ταμείο Ανεργίας για την περίοδο Νοεμβρίου – Μαρτίου οπότε θα υπήρχε και οικονομική τόνωση σε περιοχές όπως οι παραδοσιακοί οικισμοί και θα παρέμεναν ζωντανοί κοινωνικοί και οικονομικοί οργανισμοί.

Θα έχουν οφέλη δηλαδή από την αύξηση του συναλλάγματος, την απασχόληση εργαζομένων καθώς και την ανάπτυξη της εμπορικής κίνησης στην τοπική αγορά.

Με την αγωνία της θερινής σεζόν, έχουμε αφήσει κάθε προοπτική βελτίωσης των προσφερόμενων υπηρεσιών και των δυνατοτήτων μας στο χειμερινό τουρισμό, ο οποίος βρίσκεται στην ίδια κατάσταση από την οποία σχεδόν ξεκίνησε. Δηλαδή τα ίδια προβλήματα στα ξενοδοχεία και παντός είδους καταλύματα (π.χ. παραδοσιακοί ξενώνες), στις συγκοινωνίες, ανύπαρκτη χειμερινή διασκέδαση, ελάχιστα εστιατόρια, κέντρα ψυχαγωγίας κ.λ.π.

Η αντιμετώπιση τέτοιων προβλημάτων και η προώθηση και προβολή του χειμερινού τουρισμού μέσω της διαφήμισης, με την οργάνωση και την έκδοση ενημερωτικών φυλλαδίων που θα προβάλλουν τις πανέμορφες, άγνωστες, ορεινές περιοχές της χώρας μας θα βοηθήσει στην ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού και των περιοχών που μπορεί να αναπτυχθεί αυτός.

5.2 ΟΜΑΔΕΣ ΧΕΙΜΕΡΙΝΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ

Ο χειμερινός τουρισμός απευθύνεται σ' όλες τις ηλικιακές ομάδες κυρίως όμως στους νέους , στους οποίους είναι αρεστά τα ακραία αθλήματα, που ενέχουν μεγαλύτερο βαθμό επικινδυνότητας και ανεβάζουν την αδρεναλίνη στα ύψη . Τουρίστες αυτής της κατηγορίας αφιερώνουν συνήθως τα Σαββατοκύριακά τους, αλλά και μέρος των κύριων διακοπών τους , όπως γιορτές και αργίες , παραδείγματος χάριν τα Χριστούγεννα . Οι τουρίστες αυτοί προέρχονται από τάξεις μεσαίας ή και μεγάλης οικονομικής επιφάνειας, δεδομένου ότι τα χειμερινά σπορ απαιτούν σημαντικά έξοδα για την διεξαγωγή τους. Τέτοιες δραστηριότητες είναι π.χ η χιονοδρομία και όλες οι παραλλαγές αθλημάτων αυτής, που σχετίζονται με το χιόνι , καθώς επίσης και δραστηριότητες που

συνδέονται με την φύση και το υγρό στοιχείο, όπως η αναρρίχηση και το ράφτινγκ, αλλά και πολλές άλλες .

Πέρα όμως από τους νέους, ο χειμερινός τουρισμός είναι ιδιαίτερα αρεστός και στα άτομα της τρίτης ηλικίας. Η Τρίτη ηλικία ορίζεται συνήθως ευρύτερα, ώστε να περιβάλει τις ηλικίες από 55 ετών και άνω. Παρουσιάζει δε ιδιαίτερο ενδιαφέρον από τουριστικής πλευράς, διότι αποτελείται από ηλικίες, οι οποίες σε πολύ υψηλό ποσοστό έχουν τα οικονομικά μέσα, αλλά και πολύ ελεύθερο χρόνο για να ταξιδεύουν οποιαδήποτε εποχή του έτους , σε αντίθεση με τους μετέχοντες στην αγορά εργασίας, είτε εργαζόμενοι είναι αυτοί, είτε σπουδαστές κτλ.

Ιδιαίτερη σημασία αποτελεί επίσης το γεγονός ότι εξαρτώνται από σταθερό εισόδημα (σύνταξη, εισοδήματα από περιουσία) και ως εκ τούτου η τουριστική τους συμπεριφορά παραμένει σε μεγάλο βαθμό ανεπηρέαστη από τις οικονομικές διακυμάνσεις. Άλλωστε τα άτομα αυτά πραγματοποιούν πολλά από τα νεανικά τους όνειρα, τα ταξίδια, που δεν κατάφεραν ως νέοι να κάνουν. Ιδιαίτερα μάλιστα οι αλλοδαποί τουρίστες αυτής της ομάδας προτιμούν να ταξιδεύουν στον ελλαδικό χώρο το χειμώνα, γιατί επιθυμούν πιο ευνοϊκές καιρικές συνθήκες, που να προσιδιάζουν όχι απλά στον χειμερινό τουρισμό, αλλά και να κλείνουν στον τουρισμό παραχείμασης .

5.3 ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

«Υπάρχουν δυνατότητες χρηματοδότησης μέσω αναπτυξιακών προγραμμάτων για όσους επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στο χώρο του τουρισμού.

Ιδιαίτερα όσον αφορά στο υφιστάμενο πλαίσιο για την χρηματοδότηση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων χειμερινού τουρισμού, βρίσκεται σε εφαρμογή το μέτρο 51 του Ε.Π.Α.Ν. (Επιχειρησιακός Αναπτυξιακός Οργανισμός). Το εν λόγω μέτρο αναφέρεται στην ενίσχυση εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής και ο στόχος του είναι η διαφοροποίηση του Ελληνικού Τουριστικού Προϊόντος και έμμεσα η άμβλυνση της εποχικότητας της ζήτησης. Το παρόν μέτρο χρηματοδοτεί ιδιωτικές επενδύσεις σε εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής για την ανάπτυξη των θεματικών μορφών τουρισμού (μαρίνες, συνεδριακά κέντρα, γήπεδα, γκολφ, κέντρα θαλασσοθεραπείας, υδροθεραπευτήρια, χιονοδρομικά κέντρα, κέντρα αθλητικού – προπονητικού τουρισμού κ.ά.) καθώς και ιδιωτικές επενδύσεις σε Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.).

Το μέτρο υλοποιείται μέσω της χορήγησης των χρηματοπιστωτικών κινήτρων του αναπτυξιακού νόμου 2601/ 98 και ως εκ τούτου αποτελεί εφαρμογή εγκεκριμένου καθεστώτος ενίσχυσης».

5.4 ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΟΡΕΙΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ.

Οι περιοχές σε μεγάλα υψόμετρα περιλαμβάνουν τους ημιορεινούς και ορεινούς τόπους, καθώς και τα εκτεταμένα οροπέδια που επεκτείνονται σ' αυτούς. Χαρακτηριστικό στοιχείο των περιοχών αυτών είναι οι ακραίες κλιματολογικές συνθήκες, οι οποίες τις καθιστούν ποιοτικές περιοχές τουριστικής ανάπτυξης, αλλά συνάμα και επιρρεπείς στην περιβαλλοντική. Οι ορεινές περιοχές που βρίσκονται κοντά στα αστικά κέντρα λειτουργούν ως παραθεριστικοί χώροι για σκι, ενώ τα μεγάλα ποσοστά χιονοπτώσεων και οι χαμηλές θερμοκρασίες για μεγάλες χρονικές περιόδους, προσφέρουν ευκαιρίες για την ανάπτυξη μιας βιομηχανίας σκι.

Μεταξύ των προφανών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, είναι η κατασκευή τελεφερίκ για τη μεταφορά των ανθρώπων πάνω στο βουνό. Για το σκοπό αυτό κόβονται δέντρα, αφήνοντας εμφανείς πληγές πάνω στη γη, οι οποίες είναι ορατές κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού. Αν δεν δοθεί η ανάλογη προσοχή κατά την κατασκευή αυτών των μηχανημάτων είναι πιθανό να υπάρξει διάβρωση. Επίσης, η απομάκρυνση των δέντρων αυξάνει τη συχνότητα χιονοστιβάδων. Αν εγκαταλειφθεί μια αναπτυξιακή προσπάθεια, η περιοχή δεν θα είναι σε θέση να συνέλθει χωρίς μια προσεκτική και δαπανηρή φροντίδα, αφού οι μακροχρόνιες χειμερινές συνθήκες μειώνουν τη δυνατότητα της περιοχής να συνέλθει γρήγορα.

Η ανεξέλεγκτη ανάπτυξη στις περιοχές μεγάλου υψόμετρου, μπορεί να διαταράξει και την αποδημία των ζώων. Ορισμένα ζωικά είδη έχουν θερινές και χειμερινές ζώνες διαβίωσης. Οι χειμερινές ζώνες διαβίωσης βρίσκονται στα χαμηλότερα υψόμετρα, αφού στα πιο ορεινά το χιόνι καλύπτει τα αποθέματα τροφής. Πολύ συχνά, η ανάπτυξη εστιάζεται στα χαμηλότερα υψόμετρα, μειώνοντας έτσι τη ζώνη διαβίωσης για τα ζώα.

Το σκι όμως, δεν είναι η μοναδική δραστηριότητα στις ορεινές αυτές περιοχές. Η πεζοπορία είναι εξίσου συχνή, ενώ τα εκτενή οδικά δίκτυα που αναπτύσσονται σε πολλές περιοχές, εξυπηρετούν τους επισκέπτες που προτιμούν να απολαύσουν το ορεινό τοπίο μέσα από το αυτοκίνητό τους. Η κατασκευή δρόμων μπορεί να συμβάλλει στα διάβρωση, ενώ η βροχή ξεπλένει τα διάφορα κατάλοιπα των αυτοκινήτων από τους δρόμους, με αποτέλεσμα όλα αυτά να μεταφέρονται στα ρυάκια και στα ποτάμια. Οι πεζοπόροι μπορεί να αφήσουν πίσω τους σκουπίδια, τα οποία θα απορροφηθούν από τη γη και τα αποτελέσματα από την «ταφή» τους θα φανούν αρκετά χρόνια μετά. Από την άλλη πλευρά, ο τουρισμός αποτελεί σήμερα την πιο προσοδοφόρα μορφή τουρισμού. Στο επίκεντρό του είναι οι τουριστικοί προορισμοί, οι οποίοι πληρούν επαρκώς τους όρους της τουριστικής υποδομής και ανωδομής,

καθώς και εκείνα τα φυσικά κριτήρια, που θα αποτελέσουν τους πόλους έλξης για τους τουρίστες.

Όμως, για να υπάρξει τουρισμός, θα πρέπει να υπάρχουν περιοχές στις οποίες θα μπορεί να αναπτυχθεί. Με βάση λοιπόν τις επιπτώσεις που έχει ο τουρισμός στο περιβάλλον, αλλά και στο κοινωνικό-οικονομικό γίνεσθαι μιας περιοχής, το 1995 στο Παγκόσμιο Συνέδριο για τον Τουρισμό, που έγινε στο Λανθαρόττε των Καναρίων Νήσων της Ισπανίας, διατυπώθηκαν κάποιες απόψεις για το πού και πώς θα πρέπει να πραγματοποιείται ο τουρισμός σήμερα. Οι απόψεις αυτές αποτελούν τη «Χάρτα για τον τουρισμό και τη βιώσιμη ανάπτυξη του», αναλύονται παρακάτω και θα πρέπει να ακολουθούνται κατά γράμμα για τη σωστή ανάπτυξη των ορεινών τουριστικών περιοχών.

Ο τουρισμός θα πρέπει να εναρμονίζεται με το φυσικό, πολιτισμικό και ανθρώπινο περιβάλλον της περιοχής στην οποία αναπτύσσεται και όχι να το διαταράσσει και να το αλλοιώνει. Δηλαδή, θα πρέπει η χρήση των διαφόρων πόρων να γίνεται με τρόπο βιώσιμο. Η συντηρητική και βιώσιμη χρήση των πόρων, φυσικών, κοινωνικών και πολιτιστικών, είναι εξαιρετικής σημασίας και έχει μακροπρόθεσμη επιχειρηματική αξία, για να μπορούν να τους απολαύσουν και οι επόμενες γενιές.

Επίσης, ο τουρισμός θα πρέπει να φροντίζει για τη μείωση των επιπτώσεων στην πολιτισμική κληρονομιά και την παράδοση της τοπικής κοινωνίας. Η διατήρηση και η προώθησή τους, αποτελούν σημαντικά στοιχεία για μακροπρόθεσμο βιώσιμο τουρισμό και δημιουργούν μια αυθεντική βάση για την περαιτέρω ανάπτυξη του. Για να επιτευχθεί αυτό επιβάλλεται η συνεργασία όλων των φορέων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, καθώς και των κατοίκων κάθε περιοχής, προκειμένου να υπάρξει ένας ολοκληρωμένος σχεδιασμός διαχείρισης της τουριστικής ανάπτυξης.

Η διατήρηση της πολιτισμικής ταυτότητας μιας τουριστικής περιοχής, αποτελεί ακόμη ένα σημαντικό στοιχείο στην ανάπτυξη του βιώσιμου τουρισμού. Οι κάτοικοι των τουριστικών περιοχών δεν θα πρέπει να αλλοιώνονται. Τα ήθη και τα έθιμά τους, η ιδιοσυγκρασία τους, οι τυχόν γλωσσικοί ιδιοματισμοί και ότι άλλο συγκαταλέγεται στην πολιτισμική κληρονομιά τους, θα πρέπει να προστατεύεται και να διαιωνίζεται και όχι να καταστρατηγείται και να εξαλείφεται. Διότι, αυτά είναι τα στοιχεία, τα οποία θα προσελκύσουν τους τουρίστες, οι οποίοι αποζητούν την προσφορά εμπειριών υψηλής ποιότητας.

Αρωγός στην προσπάθεια αυτή θα είναι η σωστή εκπαίδευση των ατόμων που ασχολούνται με τον τουρισμό, καθώς και η συμμετοχή και κατανόηση των ντόπιων κατοίκων. Βασικό μέλημά τους θα είναι η ανάδειξη, διατήρηση και προστασία του φυσικού, κοινωνικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος με πρακτικές εφαρμογές, οι οποίες θα οδηγούν στη βελτίωση τόσο του βιοτικού επιπέδου των κοινοτήτων υποδοχής, όσο και της ποιότητας του τουριστικού προϊόντος.

Επιπροσθέτως, επιτακτική ανάγκη για τη διατήρηση μιας περιοχής είναι η διαχείριση των απορριμμάτων. Με βάση τη μείωση της υπερκατανάλωσης και των απορριμμάτων, αποφεύγουμε το κόστος που προκύπτει από την αποκατάσταση των μακροπρόθεσμων περιβαλλοντικών ζημιών, οι οποίες μπορεί να είναι μη αναστρέψιμες. Και αυτό μπορούμε να το επιτύχουμε τόσο με τη σωστή ενημέρωση και εκπαίδευση των κατοίκων της περιοχής, όσο και με τη δημιουργία εγκαταστάσεων βιολογικού καθαρισμού. Η ελάχιστη περιβαλλοντική όχληση είναι στοιχείο μιας πραγματικά ποιοτικής μορφής τουρισμού.

Σε κάθε περίπτωση τουρισμού, οποιασδήποτε μορφής, επιβάλλεται η συνειδητοποίηση της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, η οποία πρέπει να είναι συνώνυμη με την ελεγχόμενη τουριστική δραστηριότητα. Αυτό πραγματοποιείται με μέτρα διαφύλαξης των φυσικών συνόλων και ιδιαίτερα των ευαίσθητων τοπίων, καθώς και με τη σωστή διαχείριση της τουριστικής δραστηριότητας. Για το σκοπό αυτό απαιτείται τουριστική χωροθέτηση. Χρειάζεται να υπάρχουν ζώνες επισκεψιμότητας, οι οποίες θα προβλέπουν το είδος των δραστηριοτήτων που μπορούν να πραγματοποιηθούν σε αυτές, με γνώμονα πάντοτε την εξασφάλιση και προστασία του περιβάλλοντος από τη μια πλευρά και την ικανοποίηση των αναγκών αναψυχής των επισκεπτών από την άλλη.

Παράλληλα θα πρέπει να δημιουργηθούν οι κατάλληλες υποδομές για την ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού. Εκτός από τους χώρους άθλησης, θα πρέπει να δημιουργηθούν χώροι υποδοχής των τουριστών, αλλοδαπών και μη, καθώς και όλες εκείνες οι εγκαταστάσεις που θα ικανοποιήσουν τον επισκέπτη.

Τέλος, ο χειμερινός τουρισμός χρειάζεται μια μακροπρόθεσμη στρατηγική, σχεδιασμό και προγραμματισμό, με ορίζοντα τουλάχιστο δεκαετίας. Βασικός στόχος της στρατηγικής αυτής είναι η προώθηση της ορθής πολιτικής Marketing. Μια τακτική που μπορεί να ακολουθήσει περισσότερο, προκειμένου να προβληθεί περισσότερο ο χειμερινός τουρισμός της Ελλάδος στο εξωτερικό μέσω τουριστικών γραφείων που συνεργάζονται με γραφεία του εξωτερικού, μέσω των tour operators, μέσω του διαδικτύου καθώς και από το νεοσύστατο υπουργείο Τουρισμού.

1 Fennell D., «Οικοτουρισμός», Εκδόσεις Έλλην, 2001

1 Gartner C.W., «Τουριστική Ανάπτυξη, Αρχές, Διαδικασίες και Πολιτικές», Εκδόσεις Έλλην, 2001

5.5 ΟΦΕΛΗ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΟΥ ΒΟΗΘΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΜΗΚΥΝΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Ο Χειμερινός τουρισμός μπορεί να προσφέρει σημαντικά σε πολλούς τομείς με την ανάπτυξή του. Πρώτα απ' όλα, θα μειωθεί η ανεργία στην Ελλάδα με τη δημιουργία θέσεων εργασίας σε νέες ξενοδοχειακές μονάδες και χιονοδρομικά κέντρα, καθώς και με τη δημιουργία θέσεων εργασία σε άλλους τομείς που έχουν σχέση με τουριστικές υπηρεσίες. Επίσης, οι ξενοδοχοϋπάλληλοι θα έχουν μόνιμη απασχόληση και σταθερό εισόδημα ολόκληρο το έτος.

Εκτός από τη δημιουργία θέσεων εργασίας, έχουμε και την ανάπτυξη του πολιτικού επιπέδου των κατοίκων της περιοχής υποδοχής, όπως και την δυνατότητα να παραμείνουν ζωντανές οι παραδόσεις με την διεξαγωγή πολιτιστικών εκδηλώσεων. Επιπλέον, η εισροή του τουριστικού συναλλάγματος και την χειμερινή περίοδο θα βοηθήσει στη βελτίωση του ισοζυγίου εξωτερικών πληρωμών της Ελλάδας και θα αμβλύνει τις εισοδηματικές αντιθέσεις μέσα στον εθνικό χώρο.

Η ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού επηρεάζει θετικά και το περιβάλλον, αφού η προστασία του και η συνεχής βελτίωσή του είναι αναγκαία. Αρκεί να υπάρχει η σωστή οικιστική κατανομή των ξενοδοχειακών μονάδων για να εξασφαλίζεται η οικολογική ισορροπία μεταξύ αυτών και των ήδη κορεσμένων τουριστικά περιοχών. Πέρα από τη προστασία του περιβάλλοντος, η ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού θα συμβάλλει και στο να απαλυνθούν οι γενικότερες περιβαλλοντικές, κοινωνικές και πολιτιστικές επιδράσεις από την παρουσία του τουριστικού πλήθους.

Ο χειμερινός τουρισμός μπορεί να προβάλλει την χώρα μας πέρα από τα κλασικά δεδομένα (ήλιος – θάλασσα) στο εξωτερικό και να την κάνει γνωστή ως χώρα χειμερινών διακοπών κατάλληλη για διεξαγωγή χειμερινών σπορ, σε συνδυασμό με τις πλούσιες πολιτιστικές μας εκδηλώσεις. Οι ανταγωνίστριες χώρες δεν βρίσκονται σε πλεονεκτική θέση έναντι της Ελλάδας αναφορικά ως προς τη μεγάλη τουριστική αγορά των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης.

Δυστυχώς, όμως, υπάρχουν και οι ανασταλτικοί παράγοντες που εμποδίζουν την ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού. Η ενασχόληση με τα σπορ του χειμώνα προϋποθέτει σημαντική οικονομική επιβάρυνση. Για το μέσο Έλληνα εργαζόμενο είναι αρκετά δαπανηρό να αγοράσει όλα τα εξαρτήματα που χρειάζονται για να ασχοληθεί με το σκι χωρίς να προσθέσουμε τα έξοδα μετακίνησης, ύπνου, διατροφής και ψυχαγωγίας.

Επίσης, οι τουρίστες προτιμούν κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες για διακοπές για ψυχολογικούς λόγους. Στην Ελλάδα τον περισσότερο καιρό έχει ηλιοφάνεια

και συνδυασμό με το μεγάλο αριθμό νησιών, ο τουρίστας επηρεάζεται και επισκέπτεται την Ελλάδα για να κάνει θερινές διακοπές.

Πέρα από τους ανασταλτικούς παράγοντες υπάρχουν και οι αστάθμητοι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν έναν υποψήφιο τουρίστα χειμερινού τουρισμού αρνητικά και που είναι δύσκολο για να τους προβλέψουμε. Όπως για παράδειγμα, η αναβολή μιας ή περισσότερων πτήσεων λόγω κακοκαιρίας, που ταλαιπωρεί τον τουρίστα και τον προδιαθέτει άσχημα, ειδικά όταν ταξιδεύει μόνος του και δεν γνωρίζει τον τόπο και την γλώσσα. Επίσης, μια ξαφνική χιονοθύελλα, η οποία μπορεί να δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα την ώρα της επίδοσης των τουριστών σε δραστηριότητες χειμερινού τουρισμού, όπως τραυματισμό. Όμως, σαν αστάθμητος παράγοντας μπορεί να χαρακτηριστεί και ο ήπιος χειμώνας, που δεν θα δημιουργήσει τις κατάλληλες συνθήκες για την διεξαγωγή χειμερινών σπορ.

Παρόλα αυτά όμως, αξίζει να ασχοληθούμε με τον χειμερινό τουρισμό γιατί προσφέρει έναν διαφορετικό είδος διακοπών. Έχει σχέση με δραστηριότητες όπως είναι το χειμερινό σκι, την ορειβασία και άλλες που δεν συνηθίζονται στον μαζικό τουρισμό παρά μόνο στις εναλλακτικές μορφές τουρισμού. Προσφέρει τουρισμό αναψυχής, αλλά επίσης συνδυάζει την δουλειά με την αναψυχή, εφόσον ο χειμερινός τουρισμός συνδυάζεται και με τον επαγγελματικό τουρισμό. Οι επισκέπτες έχουν την δυνατότητα να γνωρίσουν την κουλτούρα του τόπου προορισμού, να συμμετέχουν σε διάφορες δραστηριότητες και εκδηλώσεις και παράλληλα να ασχοληθούν με το κύριο σκοπό του ταξιδιού τους είτε αυτό είναι κάποιο συνέδριο, είτε εκθέσεις, είτε μια απλή ενημέρωση από τους εργοδότες προς τους εργαζομένους τους.

Ο χειμερινός τουρισμός, που όπως αναφέραμε παραπάνω κατά κύριο λόγο είναι επαγγελματικός και τουρισμός αναψυχής, στην Ελλάδα έχει χαμηλό βαθμό ανάπτυξης, ενώ σε σύγκριση με το σύνολο της ετήσιας τουριστικής κίνησης αφορά ένα ελάχιστο ποσοστό. Όμως, επειδή έχει τη δυνατότητα να συνδεθεί και με άλλες μορφές τουρισμού, όπως τον κοινωνικό τουρισμό, τον οικολογικό, τον επαγγελματικό, τον αγροτικό και άλλους που αναφέραμε παραπάνω στην εργασία, η ανάπτυξή του γίνεται όλο και πιο απαραίτητη.

Στην Ελλάδα, είναι δύσκολο έργο η ανάπτυξή του αλλά υπάρχουν προοπτικές και με τις κατάλληλες πολιτικές μπορεί να επιτευχθεί η αύξηση του ποσοστού του στο τουριστικό εισόδημα. Κατ' αρχήν, πρέπει να δημιουργηθούν σωστές υποδομές, γενικές και ειδικές, και να εκσυγχρονιστούν τα ξενοδοχεία και όλες οι υπόλοιπες τουριστικές επιχειρήσεις. Ο χειμερινός τουρισμός λόγω των χαρακτηριστικών των τουριστών (μέση ηλικία, υψηλή οικονομική κατάσταση) είναι πιο απαιτητικός σε ποιότητα. Επομένως, είναι απαραίτητη η ύπαρξη ξενοδοχείων που θα προσφέρουν υψηλή ποιότητα υπηρεσιών στους πελάτες τους, όπως και ανάλογη ποιότητα υπηρεσιών πρέπει να είναι και των υπόλοιπων τουριστικών υποδομών.

Σημαντικό είναι, επίσης, οι αερομεταφορές να μπορούν να εξυπηρετούν τους τουρίστες όσο το δυνατόν καλύτερα με την ύπαρξη απευθείας σύνδεσης

του τόπου προελεύσεως με τον τόπο προορισμού. Έπειτα, μια κίνηση που θα βοηθούσε αρκετά είναι να προβληθούν και να διαφημιστούν όλα εκείνα τα στοιχεία που θα προσελκύσουν τον χειμερινό τουρίστα και η παροχή κινήτρων σε οργανωτές ταξιδιών και πελάτες.

Σύμφωνα με την δειγματοληπτική έρευνα του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, υψηλό ποσοστό των χειμερινών επισκεπτών στην χώρα έχουν δηλώσει ως κύριο κίνητρο πολιτισμικά ενδιαφέροντα (27%) και κλίμα-φυσικές ομορφιές (50%). Αυτή η πληροφορία μπορεί να μας κατευθύνει στην σωστή προβολή του χειμερινού τουριστικού προϊόντος.

Η προώθηση των άλλων εναλλακτικών μορφών τουρισμού που συνδέονται με τον χειμερινό τουρισμό είναι επίσης μία λύση και τέλος θα μπορούσε να μειωθεί το κόστος στους συμμετέχοντες στη λειτουργία του χειμερινού τουρισμού, με παρεμβάσεις στο εργασιακό κόστος, στην φορολογία κ.λ.π. για να τους δοθεί με αυτόν τον τρόπο κίνητρο να ασχοληθούν με τον χειμερινό τουρισμό και να τον προωθήσουν.

Για την ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού, σημαντικό ρόλο θα έπαιζε και μια νομοθετική ρύθμιση που θα επέτρεπε στους εργαζομένους να κάνουν διακοπές τέσσερις εβδομάδες το χρόνο και η μια εβδομάδα από αυτές να δινόταν υποχρεωτικά τον χειμώνα ή ακόμα καλύτερα να δοθεί μια επιπλέον εβδομάδα πληρωμένων διακοπών. Είναι αναγκαίο, λοιπόν, η επανεξέταση των αδειών των υπαλλήλων του δημόσιου τομέα κατά τρόπο που να ενισχύουν την εγχώρια τουριστική ζήτηση.

Ο τουρισμός "ήλιου και θάλασσας", ως το μοντέλο ανάπτυξης είναι ξεπερασμένος και μη βιώσιμος. Οι λόγοι που οδήγησαν σε αυτό το φαινόμενο είναι οι εξής:

- Υπάρχει μεγαλύτερος ανταγωνισμός από φθηνότερους προορισμούς, όπως τη Τουρκία, που βρίσκονται σε χαμηλότερη οικονομική ανάπτυξη.
- Η καταστροφή του περιβάλλοντος και η εκτεταμένη αστικοποίηση.
- Η ανάγκη για νέα τουριστικά προϊόντα που γεννιέται από τις κοινωνικές και πολιτιστικές αλλαγές.
- Η πτώση του μέσου όρου των χρημάτων που δαπανούν οι τουρίστες.
- Η δημιουργία θέσεων εργασίας που απευθύνονται αποκλειστικά σε άτομα με χαμηλή εκπαίδευση.

Τώρα πια οι περισσότεροι τουρίστες επιθυμούν να συμμετέχουν σε δραστηριότητες αθλητικές, αναψυχής, εκδρομές, έτσι ώστε να μάθουν την ιστορία και την κουλτούρα του τόπου προορισμού που επισκέπτονται. Επίσης, αναζητούν νέους προορισμούς και νέες μορφές τουρισμού, έχοντας περισσότερες απαιτήσεις όσον αφορά την προσφερόμενη υπηρεσία και έχοντας σήμερα την δυνατότητα να ενημερώνονται ευρύτερα μέσω της εξελιγμένης τεχνολογίας για τις επιλογές που έχουν.

Ενθαρρυντικό είναι το γεγονός,ότι υπάρχουν πολλοί τουρίστες που πραγματοποιούν μέσα στο χρόνο περισσότερα,αλλά μικρότερης διάρκειας ταξίδια. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να δίνεται ευκαιρία για ανάπτυξη των τουριστικών περιοχών και των τουριστικών επιχειρήσεων που απευθύνονται σε τουρίστες που κάνουν διακοπές σε διαφορετικές εποχές μέσα στο χρόνο.

Ένα πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπίσει ο τουρισμός της χώρας μας είναι η δραματική μείωση του τουρισμού την χειμερινή περίοδο σε σχέση με την θερινή περίοδο. Παραθέτω μερικά στατιστικά στοιχεία άνα φύλο, επάγγελμα, ηλικία τουριστών για να κατανοήσουμε καλύτερα το μέγεθος του προβλήματος.

Πίνακας 5.1				
Κατανομή Τουριστών κατά Ηλικία και Χώρα Προέλευσης (%)				
Θερινή Περίοδος				
	16-25	26-40	41-65	>65
Γαλλία	30,6	39,2	29,6	0,7
Γερμανία	38,2	33	26,2	2,6
Η.Β.	43,0	29,0	26,4	1,6
Ιταλία	37,7	52,6	14,2	0,5
Σουηδία	52,4	30,1	17,5	0,0
Η.Π.Α	29,4	43,1	25,5	2,0
Σύνολο	38	38,5	22,2	1,3
Χειμερινή Περίοδος				
	16-25	26-40	41-65	>65
Γαλλία	13,9	39,2	45,6	1,3
Γερμανία	14,8	42,4	40,3	2,6
Η.Β.	21,1	44,1	30,9	3,9
Ιταλία	14,3	43,3	39,9	2,5
Σουηδία	7,9	39,5	47,4	5,3
Η.Π.Α.	23,6	22,6	38,7	15,1
Σύνολο	17,5	42,9	36,5	3,1

Πηγή: Α.Π.Θ.

5.2 Κατανομή τουριστών ανά φύλο

Πίνακας 5.2 Κατανομή Τουριστών ανά Φύλο και Χώρα Προέλευσης (%)				
Θερινή Περίοδος			Χειμερινή Περίοδος	
	Άνδρες	Γυναίκες	Άνδρες	Γυναίκες
Γαλλία	56,3	41,8	65,2	34,8
Γερμανία	47,6	52,4	60,7	39,3
Η.Β.	45,2	54,8	61,8	38,2
Ιταλία	49,7	50,3	74,8	25,2
Σουηδία	35,9	64,1	57,7	42,3
Η.Π.Α.	52,9	47,1	60,4	36,6
Σύνολο	49,6	50,4	64,4	35,6

Πηγή: Α.Π.Θ.

5.3 Οικογενειακή κατάσταση

Πίνακας 5.3 Οικογενειακή Κατάσταση Τουριστών (%)		
	Θερινή Περίοδος	Χειμερινή Περίοδος
Άγαμοι-Διαζευγμένοι	60,0	43,5
Έγγαμοι	40,0	56,5

Πηγή: Α.Π.Θ.

5.4 Σκοπός ταξιδιού

Πίνακας 5.4 Σκοπός Ταξιδιού (%)		
	Θερινή Περίοδος	Χειμερινή Περίοδος
Αναψυχή-Διακοπές	93,3	38,5
Επαγγελματικές Υποχρεώσεις	3,7	44,1
Επίσκεψη Συγγενών	5,5	15,2
Συνέδρια	0,5	3,8
Θεραπεία-Ανάρρωση	0,1	0,4
Άλλοι Λόγοι	2,3	7,3

Πηγή: Α.Π.Θ.

5.5 Κίνητρο επίσκεψης

Πίνακας 5.5 Κίνητρο Επίσκεψης των Τουριστών (%)		
	Θερινή Περίοδος	Χειμερινή Περίοδος
Φυσικές Ομορφιές	69,1	29,4
Κλίμα	58,4	21,7
Αρχαιότητες	28,9	27,1
Κόστος Ταξιδιού	19,0	8,0
Ιαματικές Πηγές	0,6	0,4
Δεν υπήρχε άλλη επιλογή	2,4	33,3
Άλλοι Λόγοι	12,1	19,2

Πηγή: Α.Π.Θ.

5.6 Κατανομή τουριστών ανά επάγγελμα

Πίνακας 5.6		
Κατανομή Τουριστών ανά Επάγγελμα (%)		
	Θερινή Περίοδος	Χειμερινή Περίοδος
Επιστήμονες-Ελεύθεροι Επαγγελματίες	25,0	33,1
Διευθύνοντες-Διοικητικά Στελέχη	7,5	12,6
Υπάλληλοι Γραφείου	16,3	11,2
Έμποροι-Πωλητές	7,0	7,4
Σπουδαστές	20,8	10,8
Απασχολούμενοι στις Μεταφορές- Επικοινωνίες	1,8	5,7
Τεχνίτες-Εργάτες	5,2	5,1
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών	6,8	4,8
Λοιπά Επαγγέλματα	4,7	3,6
Άνευ Επαγγέλματος	5,0	5,7

Πηγή: Α.Π.Θ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 **ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ**

6.1 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΣΤΟΝ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Κοινωνικός τουρισμός είναι η μορφή εκείνη η οποία δίνει τη δυνατότητα σε κατηγορίες ατόμων να πραγματοποιήσουν διακοπές.

Εισάγεται σαν θεσμός για 1η φορά στην Ελλάδα το 1982. Τα πρώτα πειραματικά προγράμματα κοινωνικού τουρισμού ξεκινούν από τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.), την Εργατική Εστία και την Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, τα οποία έφτασαν στο απόγειό τους το 1984 - 1985, όταν πάνω από 220.000 άτομα έκανα χρήση του δικαιώματος αυτού, του δικαιώματος των διακοπών με κρατική επιχορήγηση σε τουριστικά καταλύματα σ' ολόκληρη τη χώρα.

Η διάρκεια των διακοπών ήταν περιορισμένη δηλαδή μέχρι 7 ημέρες,σε περιόδους εκτός τουριστικής σαιζόν,δηλαδή το διάστημα Οκτωβρίου – Μαρτίου.

Οι διακοπές σε περιόδους εκτός τουριστικής σαιζόν συμβάλλουν στην άμβλυνση της εποχικότητας,όπου αυτός είναι και ο στόχος του χειμερινού τουρισμού.

Πώς μπορούμε όμως να μιλάμε για ανάπτυξη του κοινωνικού τουρισμού όταν η διάρκειά του κατά την χειμερινή περίοδο είναι μικρή; Μήπως θα πρέπει ο χρόνος διακοπών να αυξηθεί από 7 σε 10 ημέρες;Από 1 εβδομάδα σε 2; Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή και από τους ξενοδόχους,στο σημείο της ίσης μεταχείρισης προς τους Έλληνες και τους αλλοδαπούς τουρίστες και ο Ε.Ο.Τ. να δώσει κίνητρα σ' αυτούς για τη συμμετοχή τους στα προγράμματα όπως καλύτερες αποδοχές,εγγυήσεις πραγματοποίησης των προγραμμάτων σε εκτός αιχμής περίοδο.Να αυξήσει τη διάρκειά του στη χειμερινή περίοδο. Να αυξηθεί το κατώτερο όριο μισθού και των συντάξεων. Να δίδεται μια εβδομάδα άδεια στους εργαζομένους το χειμώνα. Αυτά δείχνουν πόσο υποβαθμισμένος είναι ο χειμερινός τουρισμός στην Ελλάδα. Βασικό κίνητρο για την προσέλκυση κοινωνικών τουριστών είναι να γίνει όσο το δυνατόν πιο ευχάριστη η παραμονή τους με την οργάνωση ψυχαγωγικών προγραμμάτων όπως καλλιτεχνικές βραδιές, εκδρομές, αθλητικές εκδηλώσεις με ορειβασία και πεζοπορία.

Τέλος, πρέπει όλοι μας να αποβάλλουμε την προκατάληψη και να μας γίνει συνείδηση η ωφέλειά του στην ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού και στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, με τα θετικά αποτελέσματά της για της επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους σε αυτές.

6.2 ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ο κοινωνικός τουρισμός απευθύνεται ιδιαίτερα σε ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, όπως π.χ σε άνεργους, άτομα με ειδικές ανάγκες, πολύτεκνους, γυναίκες και άντρες εν χηρεία, πρόσφυγες και γενικότερα σε άτομα με οικονομικά προβλήματα, οι οποίοι αποτελούν τους δικαιούχους αυτών των προγραμμάτων.

Οι φορείς που επιδοτούν και υποστηρίζουν το πλαίσιο ανάπτυξης του σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση και σε εθνικό ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ), ο Οργανισμός Εργατικής Εστίας (ΟΕΕ) και η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς. Σε περιφερειακό επίπεδο είναι οι Νομαρχίες και τέλος σε τοπικό οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) με την συμπληρωματική υποστήριξη των αναπτυξιακών εταιρειών τους. Παράλληλα επιδοτήσεις γίνονται και από κρατικές και ιδιωτικές τράπεζες και οργανισμούς, όπως από τον Οργανισμό Σιδηροδρόμων Ελλάδος (ΟΣΕ), οι οποίοι απευθύνονται σε ορισμένες κατηγορίες δικαιούχων και προσφέρουν τα δικά τους τουριστικά προγράμματα. Η επιδότηση του κοινωνικού τουρισμού καλύπτει όλες τις δαπάνες του ταξιδιού, όπως έξοδα μεταφοράς, διαμονής, διατροφής, εκδρομών κλπ.

6.3 TIME SHARING ή ΧΡΟΝΟΜΕΡΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο Χρονομεριστικός τουρισμός αποτελεί έναν εναλλακτικό τρόπο διακοπών, προσφέρει διακοπές υψηλής ποιότητας, απευθύνεται σε τουρίστες υψηλού εισοδήματος και οι πελάτες μπορεί να είναι μεμονωμένοι ή τουριστικά γραφεία.

Με την ανάπτυξη της τουριστικής βιομηχανίας αυξάνονται συνεχώς οι προτάσεις για συμβάσεις για την απόκτηση δικαιώματος χρήσης ακινήτων με Χρονομεριστική μίσθωση. Το "time sharing" αποτελεί τρόπο εκμετάλλευσης τουριστικών καταλυμάτων, που διαφοροποιείται από την κλασική ξενοδοχειακή μίσθωση.

Η Χρονομεριστική μίσθωση είναι μια σύμβαση που αφορά στην απόκτηση του δικαιώματος χρήσης ενός ακινήτου για ένα μακροχρόνιο διάστημα (από 3-6 χρόνια) και για συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Ακίνητο θεωρείται κάθε τουριστικό κατάλυμα και λειτουργεί με το ειδικό σήμα του ΕΟΤ. Καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο και υποβάλλεται σε μεταγραφή. Αν ο μισθωτής είναι μόνιμος κάτοικος του εξωτερικού ή έχει την έδρα του στο εξωτερικό, το μίσθωμα συμφωνείται σε συνάλλαγμα, που

εκχωρείται υποχρεωτικά από τον εκμισθωτή στην Τράπεζα Ελλάδος μέσα σε ένα μήνα από την είσπραξή του.

Ο πελάτης έχει την δυνατότητα να ανταλλάξει το δικαίωμα χρήσης που έχει αγοράσει σε ένα ξενοδοχείο με παρόμοιο δικαίωμα χρήσης άλλου αγοραστή σε ξενοδοχείο άλλης περιοχής και άλλης χώρας. Ακόμα μπορεί να το πουλήσει, να το νοικιάσει ή να το κληροδοτήσει και τα δικαιώματα του παραμένουν εν ισχύει ακόμη και αν η επιχείρηση πωληθεί σε άλλον επιχειρηματία. Συναλλάσσεται πάντα με επιχείρηση ελεγχόμενη και μισθώνει κατάλυμα αδειοδοτούμενο από το Κράτος. Το καθεστώς λειτουργίας των επιχειρήσεων ρυθμίζεται με Γενικές Συνελεύσεις των μισθωτών “time sharing” και τέλος, ο μισθωτής ενημερώνεται πλήρως για τα αποκτώμενα δικαιώματα, το ακίνητο και έχει το δικαίωμα αζήμιας υπαναχώρησης από τη σύμβαση Χρονομεριστικής μίσθωσης εντός 10 ημερών από την υπογραφή της σχετικής σύμβασης.

Το “time sharing” είναι ένας τρόπος με τον οποίο οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις μπορούν να εξασφαλίσουν ένα σταθερό εισόδημα και μια σταθερή πληρότητα με τουρίστες υψηλού οικονομικού επιπέδου.

Οι ξενοδόχοι θα πρέπει να εκμεταλλεύονται την ευκαιρία του “time sharing” προωθώντας τις υπηρεσίες τους σε χειμερινή περίοδο που έχουν χαμηλή πληρότητα. Κατά αυτόν τον τρόπο, θα αναπτυχθεί ο χειμερινός τουρισμός, θα επιτυγχανθεί άμβλυνση της εποχικότητας και οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις θα βοηθηθούν κατά τις νεκρές περιόδους, το χειμώνα, από Νοέμβριο ως Μάρτιο.

Ειδικά για τον χειμερινό τουρισμό, ο οποίος δεν είναι τόσο ανεπτυγμένος όσο ο θερινός τουρισμός, η ύπαρξη του μάρκετινγκ θεωρείται απαραίτητη. Για να μπορέσει να διαδοθεί ο χειμερινός τουρισμός μέσω της Χρονομεριστικής μίσθωσης, θα πρέπει να προβάλλεται συχνά και η προβολή αυτή πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τα διεθνή στάνταρ, λόγω της μεγάλης ανταγωνιστικότητας που υπάρχει στον χειμερινό τουρισμό από άλλες χώρες. Ο Ε.Ο.Τ. μπορεί να βοηθήσει σε αυτήν την προβολή, καθώς συνεργάζεται με περισσότερες από 60 Ελληνικές Πρεσβείες, Προξενεία και γραφεία τύπου εξωτερικού σε περιοχές που παρουσιάζουν τουριστικό ενδιαφέρον για την Ελλάδα και με οργανώσεις και άλλους φορείς του απόδημου Ελληνισμού.

Όσον αφορά τον χειμερινό τουρισμό, η χρονομίσθωση αποτελεί έναν συνεχώς αναπτυσσόμενο κλάδο, που αποφέρει απίστευτα υψηλές αποδοχές.

6.3.1. ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΧΡΟΝΟΜΕΡΙΣΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ

Στην Ελλάδα η εισαγωγή του συστήματος της χρονομεριστικής μίσθωσης αντιμετωπίστηκε σε γενικές γραμμές θετικά και θεωρήθηκε ότι θα μπορούσε να δώσει λύση σε πολλά προβλήματα, που έχουν σχέση με τον τουρισμό και συνακόλουθα τον χειμερινό τουρισμό. Αναλυτικότερα ότι θα μπορούσε

- να συμβάλει στην προσέλκυση τουριστών υψηλής εισοδηματικής στάθμης από το εξωτερικό και μάλιστα σε μόνιμη βάση, με αντίστοιχη εισαγωγή σημαντικού συναλλάγματος.
- να δημιουργήσει σταθερή πελατεία και κατά την διάρκεια της χειμερινής τουριστικής περιόδου.
- να μειώσει τις πιθανότητες επηρεασμού του τουριστικού ρεύματος προς την χώρα μας από εξωγενείς παράγοντες, που προκαλούν διακυμάνσεις στην τουριστική κίνηση.

Από την άλλη πλευρά όμως, η χρονομεριστική μίσθωση στις ξενοδοχειακές μονάδες αντιμετωπίζεται στην Ελλάδα ακόμη επιφυλακτικά, μολονότι έχει προοπτικές και δυνατότητες βελτίωσης, καθώς τόσο για τους ξενοδοχειακούς, όσο και για τους κατασκευαστικούς φορείς ο τομέας αυτός αποτελεί μια ιδιαίτερα προσοδοφόρα επένδυση. Αυτό έγκειται στο γεγονός ότι απαιτείται σχετικά μικρό ποσοστό ιδίων κεφαλαίων ως προς αυτό των ξένων για την αρχική επένδυση, καθώς σημαντικό μέρος αυτής μεταφέρεται από τον επενδυτή στον υποψήφιο αγοραστή, αφού αυτός προπληρώνει την αγορά χρήσης της εκάστοτε χρονικής περιόδου σε κάποια μονάδα (σε περίπτωση προπώλησης πριν από την αποπεράτωση του έργου).

Παράλληλα στα πλεονεκτήματα του θεσμού προστίθενται :

- Επιτάχυνση της υψηλότερης ετήσιας πληρότητας σε σύγκριση με την πλειονότητα των ξενοδοχείων.
- Αύξηση των ταμειακών ροών σε σχέση με μια απλή ξενοδοχειακή επιχείρηση.
- Μεγαλύτερη ανθεκτικότητα των ξενοδοχείων στην αντιμετώπιση δυσμενών οικονομικών συνθηκών.
- Αποφυγή του έντονου ανταγωνισμού, καθώς και της εξάρτησης από τους τουριστικούς πράκτορες.
- Διατήρηση της ιδιοκτησίας του ακινήτου μετά το τέλος της περιόδου χρήσης. Συνήθως ο αγοραστής αποκτά το δικαίωμα χρήσης για έναν ορισμένο αριθμό ετών, οπότε με το πέρας της χρονικής διάρκειας αυτού

του δικαιώματος, το ακίνητο επιστρέφει στον κατασκευαστή – ιδιοκτήτη του.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τώρα που η εργασία αυτή έφτασε στο τέλος της οφείλω να πώ ότι ήταν μια πολύ ευχάριστη εμπειρία για μένα, καθώς ανακάλυψα την μαγεία και την ομορφιά των παραδοσιακών οικισμών και κατ' επέκταση των χωριών και το πόσο σημαντικό ρόλο μπορούν να παίξουν στην οικονομία της χώρας μας που την εποχή αυτή ταλανίζεται, αν αξιοποιηθούν σωστά. Νέες θέσεις εργασίας δημιουργούνται, βελτιώνονται οι υποδομές, διαφημίζεται η χώρα μας παγκοσμίως ενώ το πιο σημαντικό κατά την γνώμη μου, καθώς προτιμώ τον ορεινό τουρισμό, είναι ότι βοηθά πολύ στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου στην χώρα μας. Για τον τουρισμό της Ελλάδας η εποχικότητα είναι ένα τρομερό πρόβλημα καθώς ναι μέν έχουμε φανταστικές παραλιές, αλλά ταυτόχρονα έχουμε φανταστικά βουνά όπου ο επισκέπτης μπορεί να γνωρίσει υπερσύγχρονα χιονοδρομικά κέντρα, να κάνει διάφορα χειμερινά αθλήματα όπως ορειβασία, κανόε-καγιάκ, ιππασία, κινήγι, τοξοβολία και άλλα πολλά. Για τον λόγο αυτό στην συγκεκριμένη εργασία προσπάθησα να αναδείξω τους παραδοσιακούς οικισμούς, αναφέροντας ιστορικά στοιχεία, αξιοθέατα, δραστηριότητες, τοπική κουζίνα. Πρέπει επιτέλους ο χειμερινός τουρισμός στην χώρα μας να αναπτυχθεί, γιατί έχουμε όλες τις προϋποθέσεις η Ελλάδα να γίνει

διάσημη και στον χειμερινό τουρίστα και να δώσουμε επιτέλους ζωή και στα πανέμορφα ορεινά χωριά μας.

Τέλος, ο χειμερινός τουρισμός χρειάζεται μια μακροπρόθεσμη στρατηγική, σχεδιασμό και προγραμματισμό, με ορίζοντα τουλάχιστον δεκαετίας.

Είναι σημαντικό να διατηρήσουμε τους παραδοσιακούς οικισμούς :

Γιατί αυτό είναι η Ελλάδα. Δεν είναι τα πράγματα που οι Έλληνες έφτιαξαν μέσα σε κάποιο δοκιμαστικό σωλήνα με τη μεγαλοφυΐα τους. Αντίθετα, είναι συνεχή παντρέματα και μείξεις και ανακατέματα με οτιδήποτε υπάρχει. Η έννοια «παράδοση» πήρε κάποια στιγμή ένα μεταφυσικό περιεχόμενο σε βάρος της ιστορικής αλήθειας και σε βάρος της αρχής ότι όλα τα πράγματα εξελίσσονται, από κάπου ξεκινούν και κάπου πηγαίνουν. Μας κατέκτησαν οι Λατίνοι, οι Τούρκοι, όλα αυτά «χρωμάτισαν» τη χώρα. Αυτό που λέμε σήμερα Ελλάδα είναι αυτό το μείγμα, αυτή η ομορφιά, που βασίζεται πάνω σ' αυτές τις επιμειξίες και τις συγγένειες με τον κόσμο γύρω.

Η διατήρηση της πολιτισμικής ταυτότητας μιας τουριστικής περιοχής, αποτελεί ένα σημαντικό στοιχείο στην ανάπτυξη του βιώσιμου τουρισμού. Οι κάτοικοι των τουριστικών περιοχών δεν θα πρέπει να αλλοιώνονται. Τα ήθη και τα έθιμά τους, η ιδιοσυγκρασία τους, οι τυχόν γλωσσικοί ιδιοματισμοί και ότι άλλο συγκαταλέγεται στην πολιτιστική κληρονομιά τους, θα πρέπει να προστατεύεται και να διαιώνίζεται και όχι να καταστρατηγείται και να εξαλείφεται. Διότι, αυτά είναι τα στοιχεία, τα οποία θα προσελκύσουν τους τουρίστες, οι οποίοι αποζητούν την προσφορά εμπειριών υψηλής ποιότητας.

Ο τουρισμός θα πρέπει να εναρμονίζεται με το φυσικό, πολιτισμικό και ανθρώπινο περιβάλλον της περιοχής στην οποία αναπτύσσεται και όχι να το διαταράσσει και να το αλλοιώνει. Δηλαδή, θα πρέπει η χρήση των διαφόρων πόρων να γίνεται με τρόπο βιώσιμο. Η συντηρητική και βιώσιμη χρήση των πόρων, φυσικών, κοινωνικών και πολιτιστικών, είναι εξαιρετικής σημασίας και έχει μακροπρόθεσμη επιχειρηματική αξία, για να μπορούν να τους απολαύσουν και οι επόμενες γενιές.

Τέλος θα πρέπει να πάρουμε ένα μάθημα από τον τρόπο ζωής και από την αρχιτεκτονική των ανθρώπων που ζούσαν και έχτιζαν τις παλαιότερες εποχές τους παραδοσιακούς οικισμούς. Ήταν όλα προσεγμένα μέχρι και την τελευταία λεπτομέρεια κάνοντας οικονομία των υλικών, ανακυκλώνοντας το νερό κ.ά. Πρέπει να σεβόμαστε και το περιβάλλον και με αυτόν τον τρόπο και η ζωή μας γίνεται πιο εύκολη καθώς θα μειωθεί σημαντικά η ζέστη, το καυσαέριο αλλά ταυτόχρονα δείχνουμε και τον απαραίτητο σεβασμό στην φύση η οποία μας φιλοξενεί.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΗΓΕΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

1. Ν. Γ. Ηγουμενάκης, Τουριστική Οικονομία, Τόμος Α', Αθήνα 1997, β' έκδοση, σελ. 165
2. Ρίγγας Χρήστος, Αειφορία και Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού, Σημειώσεις, 2003 σελ 55
3. Δρ. Κωνσταντίνος Ανδριώτης, Τουριστική Ανάπτυξη και Σχεδιασμός, Σημειώσεις, Ηράκλειο 2003
4. Λογοθέτη, Χ., 1997, "Τουρισμός και βιώσιμη ανάπτυξη", Εκδόσεις Σακκουλά
5. Παναγιώτα Σούρτζη, Χειμερινός τουρισμός, Προς την ανάπτυξη δωδεκάμηνου τουρισμού, Τουριστική Αγορά, Ιανουάριος 2005, Τεύχος 176, σελ. 75
6. Δρ. Ευθυμιάτου - Πουλάκου Α. <<Η σύμβαση της χρονομεριστικής μίσθωσης >> από την συλλογή κειμένων του βιβλίου <<Τουρισμός προ το 2000 (θεωρητικές επιστημάνσεις και πρακτικές προσεγγίσεις >> Αθήνα Εκδ. interbooks
7. Νίκος Παπαθανασίου Πολιτικός Επιστήμων

ΞΕΝΗ

1. Gartner C.W., «Τουριστική Ανάπτυξη, Αρχές, Διαδικασίες και Πολιτικές», Εκδόσεις Έλλην, 2001, σελ.151-153
2. Fennell D., «Οικοτουρισμός», Εκδόσεις Έλλην, 2001, σελ.47

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

www.kynigos.net.gr
<http://www.gnto.gr/pages.php>
www.toxosport.gr
<http://www.greekmoney.gr/index.php/permalink/74900.html>
http://www.kathimerini.gr/4dcgi/w_articles_kathcommon_2_07/01/2009_1288018
<http://www.eot.gr/pages.php?pageID=845&langID=1>
<http://www.grhotels.gr/GR/xee/ITEP/DocLib2/Forms/itemview.aspx?ID=6>
<http://www.kaimaktsalan-voras.com/index.php?menu=1&pageid=1>
<http://www.bloglg.gr/2012/02/%CE%87%CE%B5%CE%B9%CE%BC%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%BD%CE%AD%CF%82-%CE%B1%CF%80%CE%BF%CE%B4%CF%81%CE%AC%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B4%CF%81%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B7%CF%81%CE%B9%CF%8C/>
<http://www.inthessaly.gr/el/2009-10-19-14-29-32/vilages-tempi/158.html>
[http://www.agro-tour.net/web/guest/art_culture/~topic/211](http://www.agro-tour.net/web/guest/art_culture/~/topic/211)
<http://ekdromes.pblogs.gr/2009/09/Oreina-xwria-tou-Phliou.html>
<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%92%CE%BF%CF%8A%CE%B4%CE%BF%CE%BC%CE%AC%CF%84%CE%B7%CF%82>
[.http://www2.egeonet.gr/forms/fLemmaBodyExtended.aspx?lemmaID=6888](http://www2.egeonet.gr/forms/fLemmaBodyExtended.aspx?lemmaID=6888)
<http://www.web-greece.gr/ioannina/zagorochoria/aristi-gr.htm>

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ-ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

1. Λογοθέτης - Φάνη Πάλλη Πετραλιά ,Υπουργός Τουρισμού , περιοδικό «ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ» ,Τεύχος 315Φεβρουάριος 2006 , Έτος 32^ο
2. Ε.Ο.Τ., Πρόγραμμα Κοινωνικού Τουρισμού, 2004
3. « ΧΡΗΜΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ »,τεύχος 107 , Ιούλιος 2005 .